

YÜRÜM

Beşiktaş Sakıp Sabancı Anadolu Lisesi

Kültür ve Edebiyat Dergisi

sayı **20** 2020

SAKIP SABANCI ANADOLU LİSESİ

Yıldız caddesi No 73 34359 Beşiktaş/ İstanbul

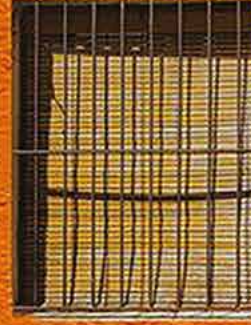
Tel: (0212) 227 46 10

www.sabancilisesi.meb.k12.tr

Editörden...

MERHABA!

Şöyle eline bir edebiyat dergisi alıp gözüne ilişen güzel bir yazı okumayalı çok zaman geçmiş olanlar aramızda mı? Kendimizle baş başa kaldığımız, iç sesimizi dinlediğimiz bir saatimiz oldu mu son zamanlarda? Büyük işler başardığımızı düşünürken maddi olanın dışındakini unuttuğumuzun, hislerimizi hiçe saydığımızın; kendimizi tanımak, dinlemek dışında her şeyi yaptığımızın farkında mıyız?

Bu dergiyi hazırlarken tüm istediğimiz, size kendinizle baş başa kalabileceğiniz bir pencere açabilmektir. Bu pencereden bakarken neyi göreceğinize, neyi keşfetmek istediğinize kendiniz karar verin istedik. Bazen yayım ekibiyle beraber yazılarınızda ne anlatmak istediğinizi anlamaya çalıştık. Bazen yazdıklarınızı değerlendirirken sizinle beraber hüznüldük, sizinle beraber eğlendik. Ne kadar korona virüs süreci nedeniyle derginin yayımlanmasında aksamlar yaşasak da pes etmedik. Röportajlarımızı çevrimiçi yapmak gibi çözümler ürettik. İçinde bulunduğumuz süreç bizi yorsa da tadı damağımızda kalan bir deneyim yaşadık.

Bizlerle yazılarınızı paylaşan sizlere, bize ve çalışmalarımıza destek olan herkese teşekkürlerimizi sunarız.

YORUM'20'yi okurken iç sesinizi dinlemeyi, sizlere düşünce ve hayal dünyasını açan yazarlarımıza kulak vermeyi unutmayın.

Kendimizi dinleyebilirsek; sevgiyi, adaleti, dostluğu pekâlâ hatırlayabiliriz. Hatırlayabilir ve duygularımızı coşku ile yeniden yaşayabiliriz.

Yüreğiyle okumayı başaran tüm okurlarımıza,

Sizi YORUM'20 ile baş başa bırakıyoruz. Keyifli okumalar...

Sıla BOZDEMİR

İMTİYAZ SAHİBİ:

Beşiktaş Sakıp Sabancı
Anadolu Lisesi Adına
Sedat IŞIK (Okul Müdürü)

DANIŞMAN ÖĞRETMEN:

Fiğen ÖĞÜTGEN

EDİTÖR:

Sıla BOZDEMİR

YAYIN KURULU:

Simay AYDENİZ
Cerensu GENÇ

ADRES:

Yıldız caddesi No 73 34359
Beşiktaş/ İstanbul
Tel: 212 227 46 10
Belgegeçer: 212 227 20 43
www.sabancilisesi.meb.k12.tr

Baskı - Hazırlık

Murat Ofset Matbaacılık
Tel: (0212) 567 52 24
Gsm: (0535) 218 80 38
muratofsetmatbaa@gmail.com

Merhaba,

Okulumuzda uzun yıllardır yayımlanan “YORUM” kültür ve edebiyat dergimizin 20. sayısında sizlere hitap ediyor olmaktan dolayı mutluyum. Beşiktaş Milli Eğitim Şube Müdürlüğü görevimi yürütürken de beğeniyle takip ettiğim “YORUM” dergisinin bu yılki bileşenlerinden biri olmak elbette beni gururlandırıyor.

Okulumuz öğrencilerinin -deyim yerindeyse- çocukluklarından vazgeçerek, zorlu bir sınavı aşarak aramıza katılmış olduklarını göz önüne alınca, “YORUM” dergisinin değeri katbekat artmaktadır. Dergide yer alan tüm çalışmaların tamamen kendi duygu, düşünce ve bakış açılarının ürünü olması onların edebiyattan, kültürden ve sanattan asla uzaklaşmadıklarını göstermektedir. Bu da gençliğe ve geleceğe dair umudumuzu güçlendiriyor elbette ki.

Bugün isimlerini saygıyla telaffuz ettiğimiz yazar ve şairlerin ilk çalışmalarının da okul dergilerinde yayımlandığını hatırlayacak olursak, YORUM dergimizin de geleceğin yazar ve şairlerine ev sahipliği yaptığını düşünebiliriz. Bu düşünce ve temenni ile biz öğretmenleri onların her zaman yanında, yakınında olacağız.

Artık bir marka değeri taşıyan kültür ve edebiyat dergisi “YORUM”, güçlü bir ekip çalışması ve kültürel bir buluşmanın sonucu olarak ortaya çıkan ve okulumuzun adıyla özdeşleşen bir yayımdır. Her yıl mayıs ayından takip eden mayıs ayına kadarki zaman dilimini kapsayan zahmetli bir sürecin sonucu olan dergimiz, bu sayısıyla da beğenileri toplayacaktır. Bundan eminim.

Okulların açık olduğu süreçte gözlemlediğim YORUM’20 ekibi; amatör bir ruhla, birlikte iş yapmanın mutluluğu içinde, coşkulu, heyecanlı bir çalışma yürütmüştür. “YORUM” bu sayı ve bundan sonraki sayılarıyla da okulumuzu temsil etmeye devam edecektir.

Tüm dünya gibi bizleri de evlerimize kapatan Kovit-19 salgını, dergimizin tamamlanmasına engel olamamıştır. Salgın süreci devam ederken de çalışmaya devam eden YORUM’20 ekibini özverili yaklaşımlarından dolayı bir kez daha kutluyorum. İçinde bulunduğumuz bu zorlu süreçte istek ve azmin önünde hiçbir gücün duramayacağını bizlere bir kez daha hatırlattınız. Yeni ve derin bir nefes alma isteği uyandırdınız. Teşekkür ederiz. Haklı başarılarınızın sizi kendi zirvenize taşımasını dilerim. Sevgilerimle.

27 Nisan 2020
Sedat IŞIK
Okul Müdürü

Bize onun ne kadar büyük işler başardığını, büyük bir lider ve başarılı bir asker olduğunu hep anlattılar. Düşmanla nasıl mücadele ettiğini, milletini aydınlığa nasıl çıkardığını, yurdu nasıl kurtardığını anlattılar. Sözlerini bize okudular; küçüktük, anlamadık ama onu sevdi. Büyüdük, onu tanıdıkça hayatındaki her detayı öğrendikçe onu daha da çok sevdi. Bize hayal edilemeyecek kadar çok şeyi başardığını anlattıklarında onu kahramanımız olarak gördük. O kimdi? Öldükten yıllar sonra bile kalbimizde yaşamayı sürdüren Ulu Önder ATATÜRK’tü.

Renkli bir kişiliği vardı. Köylüyle ayran bölüşen, şekerli kahve içen, gecelik entarisi giyen, bağdaş kurup oturan sade bir vatandaştı. Yemek seçmez, sofraya gelen her yemeği yedi. Karnıyarığı, kuru fasulyeyle pilavı, gül reçelini ve kavrulmuş leblebiyi çok sevdi.

Arkadaşlarıyla sokaklarda korumasız yürüyen, Lebon’a pasta yemeye, Vefa’ya boza içmeye giden, özgür ruhlu bir entelektüeldi.

Spora önem veren, sporcuları destekleyen biriydi. İyi bir at binicisiydi. En sevdiği spor dalı güreşti. Güreş maçı yapan insanları görünce bir kenara geçip izler, maçın ardından sporcuları yanına davet eder ve onlarla sohbet ederdi.

“Mustafa Kemal bir temeldir. Bir yöndür. Yapılmış, her şeyi bitmiş bir bina değildir. Onu ancak devam ettirerek, sürdürerek sevebiliriz. Kendisine yeni şeyler, yeni değerler ekleyerek sevebiliriz. Yalnız yüreğimizle değil, aklımızla da sevelim. Mustafa Kemal en büyük zaferini o zaman kazanmış olacak.”

Cemal Süreya

Gramofonunu başucundan ayırmayan, vals ve tangoya bayılan, zeybeğin milli bir dans olmasında öncülük eden kişiydi o. Çankaya ve Ankara Palas’taki danslı toplantılarda daireler çizerek forkstrat yaparken çok neşelenen biriydi. Bir işde ağacının kesilmesine üzülen, bir tayın ölmesine ağlayan, doğayı seven, ulu bir çınarın görkemiyle büyülenen ve bir dalının kesilmesine bile göz yumamayıp o yılların teknolojik olanaklarıyla bir binayı yerinden 4.80 metre kaydırtan bilinçli bir çevreci, insan sevgisiyle dolu bir askerdi.

“Atatürk bu yüzyılın büyük insanlarından birinin tarihi başarılarını, Türk halkına ilham veren liderliğini, modern dünyanın ileri görüşlü anlayışını ve bir askeri lider olarak kudret ve yüksek cesaretini hatırlatmaktadır. Çöküntü halinde bulunan bir imparatorluktan özgür Türkiye’nin doğması, yeni Türkiye’nin özgürlük ve bağımsızlığını şerefli bir şekilde ilan etmesi ve o zamandan beri koruması, Atatürk’ün Türk halkının işidir. Şüphesiz ki, Türkiye’de giriştiği derin ve geniş inkılaplar kadar bir kitlenin kendisine olan güvenini daha başarı ile gösteren bir örnek yoktur.”

John F. Kennedy, ABD Başkanı

O sadece Türk halkını değil, dünyayı etkilemiş bir liderdi. Kimi milletler, dünyanın tarihini değiştirdiğini; kimileri ise yüzyılın yetiştirdiği en büyük adam olduğunu söylemişlerdi. Ölüm onu aramızdan ayırdığında acısını derinden hissettiğimiz, kalbimizde her daim yaşayacak olan büyük insandı. O ölmedi, fikirlerimizde, duygularımızda ve kalbimizde yaşamaya devam ediyor.

Sıla BOZDEMİR (Derleme ve Metin)

BAKMAK ADINA

Bakınız bugün, şayet okuyorsanız şu an dökülen cümlelerimi benimle bakınız, benim gözümden bakınız. Bir şeye bakalım istiyorum sadece, insanın görme yetisi değer kazansın istiyorum. Benim için bu değer kazanılması mı kâfi olacak olan, sanırım çok da emin değilim. Ancak değiştiğimizi görüyorum, değişime dâhil olduğumu ve bu dahilliğin beni bakmaktan alıkoyduğunu görüyorum, hepimizi alıkoyduğunu.

Sahi nelerden uzağız şu vakit, nelere göz ucuyla dokunmaktan aciziz. Sertab Erener çok sevdiğim bir parçasında şöyle diyor: “En son ne zaman baktın gökyüzüne, ne zaman geldin göz göze birisiyle?”. Müziğin sorabilen, içselleştirilen yanına tutuk biri olarak kendi sorularımı dinleyebilmek dinginleştirdi beni. Hala düşünüyorum, ama dinginim. Olanların olması gerektiği için olduğunu kabullenebilmişim artık; neler olduğunu bir kenara bırakamıyorum, neden oldusuyla da hala iç içeyim. Ancak her daim bir yerde yitirilenlerin olduğuna ve bunun önlenemezliğine daha yakınım artık. Bakmaktan ellerimi çektiğim için biraz mahcubum dünyaya karşı. Bana ve sizlere bakılması, görülesi sunularından geçmişçesine uzağız çünkü. Mahcubiyetimin yanı sıra bizi buna mecbur ettiğinin de farkındayım, yer yer bize fazla acımasız olduğunun. Kızgın mıyım, kendimde görmediğim bir hak bu. Görsem tüm bu bakma ve bakamama girişimlerimi kolaya indirgeyebileceğimin farkındalığıyla bu hakka sahip olmadığımı hissediyorum. İnsana kızabilirim, insan da bana kızar. Ama insan insanlığa kızabilir mi, çok büyük bir hak bu. İnsanın kendinde bu hakkı görebilmesi, bu yeterliliğe eriştiği fikri çok büyük. Günümüzde görülmesi çok da şaşırtmayacak bir manzara olsa da böyle insanlara rastlamak ben hala bu erişimi kendinde bulamayanlardanım. Evet bakınız diye girdim yazıma, bakmanızı isteyerek başladım bir şeyler yazmaya. Ancak hissiz bir bakınızdı benimki, üstün bir bakınız değildi, gerçek bir bakma girişimiydi. İnsanın ruhuyla, kendisiyle, anlatmak istedikleriyle, var oluşuyla bakabileceğine inanan bir bakınızdı. Bakamadıklarımızdan özür dilemek adına içten bir bakınızdı, insanın bu eylem içinden gelsin isteyen bir bakınızdı. Yitirilebileceğinin farkındalığıyla yitirilme-

mesinin umulduğu bir bakınızdı. İnsan içindi, insan insana baksın diyeydi. Kendine baksın diyeydi belki de, ya da ne bileyim bakabileceğini bilsin diyeydi. Şöyle durup biraz düşününce, ki şöyle durup biraz düşünmek büyük bir lüks bence artık kişinin kendisine sunabileceği. Göz göze gelinmeli, gelinebilmeli. Gökyüzüne de bakılmalı, hatta yeri gelince gökyüzünden gözlerini çekince birisiyle göz göze gelinmeli. Kanımca çok insani bir ihtiyaç bu, tüm bu söylediklerim çok insan için.

Ben anlamsız ya da gereksiz gelecek bir kavramın üzerinde tabiri caizse tepiniyor, daireler çiziyor olabilirim zira içinde olduğum bu dönence büyük bir haz da sunuyor bana. Ancak okura da bu dönemelerin, çıkılmazların keyfini sunsun isterim. Okur düşündüğünde; gerçekten birkaç saniyeliğine etrafına bakınsın, bundan keyif alsın isterim. Bu denemelerim insanı pişman da edebilir, gözlerini bir süre için açan insan bunun hiç olmamasını tercih de edebilir. Ben sanırım peki ya daha da isterse, daha da bakarsa, daha da dâhil olursa kısmındayım tüm bu ikilemlerin. Demem o ki bakınız dostlar, bugün bakmak hala mümkünken bakınız.

Sıla ÇITIRIK

B'ÖLÜNÜŞ

**Ölüyorsun sevgilim,
Yalnız bildiğin gibi değil;
Duyularınla ölüyorsun.
Yitiyorsun gökyüzünden yavaşça.
Yitiriyorsun her şeyini.
Mezarın göz yaşlarıyla kazılırken,
Bir şeyler düşünüyorsun.
Bedenini sıkı sıkı tutuyorum.
Çünkü biliyorum düşüncelerinin ağır geleceğini,
Düşüncelerini tutamayacağımı biliyorum.
Kulağımı göğsüne yaslıyorum.
Bir annenin evladını,
Bir şairin ilhamını,
Mecnun'un Leyla'sını beklediği gibi,
Senden ufak bir işaret bekliyorum.
Hala yaşadığına dair...
Zira inanmak istemiyorum öldüğüne.
Lakin bedeninin üşüyor,
Buz kesilmiş, buz gibi toprağın üstünde.
Ölüyorsun sevgilim,
Yalnız bildiğim gibi değil;
Yitiyorsun ellerimden yavaşça.
Yitiriyorum her şeyimi...**

Sudenur KÜÇÜKYILDIZ

AH ŞU GENÇLİK

Saatler, ah şu günler
Ne de çabuk geçer
Güneşin doğuşunda yeniden doğma
Gecenin dolunayında bir yürüyüş
Kıpır kıpır edecek kalbini
Hafif bir gülümseyiş

Kalbin yerinden çıkacak
Kokladığın deniz kokusu,
İçini mutlulukla dolduracak
Ayaklarının altındaki kumlar,
Topladığın çakıl taşları,
Başına takılan papatyadan taç,
Hep seni hatırlatacak

Yanık ten, beyazlar içinde
Bir şişe gazoz,
Plakta dönen şarkılar, dans edenler
Ah o zamanlar,
Yaz geceleri.

Selam çaktığımız adalar
Kınalı, Heybelisi
Bisikletlerle geçilen
Arnavut kaldırımlar.
Dondurmaların paylaşıldığı,
Bitmesi istenilmeyen günler

Ah şu gençlik,
Her güne zevkle doğma
Hayata yeniden başlama,
Aşkla yaşama.
Ne de çabuk geçer,
Ömrün en güzel zamanları.

Sıla BOZDEMİR

DEĞİŞEN DOĞA VE "CORONA" DENİLEN VIRÜS

2020 yılının başında bize Çin'de ortaya çıkan bir virüsün hayatımızda değişiklikler yaratacağını söyleseler, hiçbirimiz inanmazdık herhalde. Bir anda herkesin evinde olduğu ve sosyal medyadaki bütün gündemin bu virüsten ve bu virüsün insanlar üzerindeki etkilerinden oluştuğu bir sürece girdik. İçinde bulunduğumuz bu durumun tek başına virüsün bir değişim kaynağı değil dönüşmekte olan bir dünyanın sonuçlarından biri olduğunu düşünüyorum. Bu virüsü doğanın bize bir cevabı olarak değerlendiriyor olmam, virüsün ortaya çıkmadan önce doğanın yolculuğunu ve dinlenmek istediğini fark etmemle oldu.

Bundan yaklaşık bir ay önce bulutlu bir pazar günü sabahın erken saatinde uyanmış Beşiktaş sahilinde sabah kahvemi içip denizi seyrederken saatin epey geçtiğini fark etmemiştim. 8.30 da başlayacak dersime yetişmeye çalışıyordum. Her zamanki gibi acele bir şekilde hızlı hızlı yürüyordum. Zaten her şey de öyle değil mi? Sadece benim açımdan değil bu sanırım, anne ve babalar, işçiler, önümden koşup giden turuncu kedi bile yavaşlamıyordu. Ortaköy'e giden ağaçlı yoldaydım ve sabahın erken saatlerinde pek insan yoktu. Ağaçlar, kuşlar, köpekler, deniz kokusu... Hava biraz sakinleşmiş, kendi köşesine çekilmişti ve birkaç saat sonra uyanmaya o canlılığa, karmaşıklığa ve o telaşa kendini hazırlıyormuş gibi bekliyordu sessizce.

Her şeyiyle sıradan bir gündü aslında. Ta ki yaklaşık 5 aydır dünyada belirtileri hızla artmaya başlayan şu "corona" dedikleri virüsün ülkemizde de artış göstermeye başladığını ve okulların bir hafta tatil edildiğini duyana kadar. İlk duyduğumda biliyordum ki bu süreç bir haftayla sınırlı kalmayacaktı ve öyle de oldu zaten. Tüm hayatımızın bu virüsün etkisinde olduğu bir döneme girdik. İlk başta önemsenmezken

giderek ciddiyetinin farkına varıldı. Bu virüs günlük yaşamımızı etkilediği gibi düşüncelerimizi de etkiledi. Belki de bu olaylardan önce dert ettiğimiz birçok şeyin aslında pek önemli olmadığını söz konusu anneannelerimizin, dedelerimizin, yan dairededeki Ayşe teyzemizin, sevdiklerimizin sağlığı olunca hayatımızdaki öncelik sırasının, dertlerimizin değiştiğini fark ettik. Her gün merakla beklediğimiz dizilerin çekimleri durunca ve ailemizle konuşmak yerine izlediğimiz maçlar da olmayınca biraz durduk. Hayatı yavaşlattık ve sevdiklerimizle her ne kadar dört duvar arasında da olsa konuştuk, kek yaptık, o okumaya hiç fırsat bulamadığımız kitabı bir günde bitirdik. Bu süre içerisinde ruhumuzu dinlendirdik, yapmaya fırsatımızın olmadığı birçok şeyi yaptık. Bu fırsatımızın olup olmamasından çok, sürekli ertelediğimiz işlere zaman yaratmaya pek istekli olmadığımızdan kaynaklıydı.

Her gün aynı saatte, aynı yerde ve aynı şekilde uyanıyoruz. Tek fark takvimin bir sonraki sayıyı göstermesi oluyor. Son zamanlarda biz evimizdeyken size anlattığım o pazar sabahı gibi enerjik ve huzurlu olmamızı sağlayan doğa, hava, hayvanlar onlar da yorulduklar ve onlar da dinlenmek istiyorlar. Doğayı ve dünyayı değiştiriyoruz, kirletiyoruz, son damlasına kadar kullanıyoruz ve bunun farkında olamayacak kadar hayatı hızlı yaşıyoruz. Venedik'in kanal bölgesinde yunusların, kuğuların çıkması bizi mutlu ediyor aynı zamanda da üzüyor. Belki yaşadığımız bu durum doğanın ve bizim dinlenip daha iyi ve daha güçlü olacağımız bir dünya için kapı aralıyordur. Bu günler bazı şeylerin farkına varıp ve hâlâ düzeltmeye fırsatımız varken adımlar atmamız gereken bir zamandır belki de...

Sıla BOZDEMİR

Balkon Balcon

DİLİNDEKİ HAZİNE

Uzun yıllar boyunca kullandığımız ana dil olan Türkçemiz sondan eklemeli bir dildir. Bu işimizi kolaylaştırır da bazı yörelerde kulak tırmalayan bir ağıza dönüşür. Yaparız yerine yaparık demek Türk filolojisi için doğru kabul edilse de sosyokültürel olarak farklılıklara yol açabilir. Dilde kip eki kullanımını dikkate alırsak şehir ve köy arasındaki yaşayış tarzı farkını görebiliriz. Bu demek olmuyor ki şehirlerde dil kullanımı dört dörtlük. Kendi dilimizi başka yabancı diller ile harmanlayıp tabelalar yapmıyoruz, ufak ve basit kelimeleri bile dilbilgisine uymayan şekilde aktarmamız, Türkçemizin gelişmesine değil, tökezleyip körelmesine neden oluyor. Gençler arasında yaygınlaşan, ekleri ve isim köklerini birleştirerek yeni kelimeler üretme anlayışı gittikçe artmakta ve onların ana dilimizi öğrenmesini zorlaştırmaktadır. Kelime bilgisi ve mantık aynı doğrultuda ilerler. Dümensiz bir gemi olamayacağı gibi mantıksız kelimeler de kulağa saçma gelir.

Toparlayacak olursak iyi bir diksiyon ve yeterli bilgiyle Türkçeye layık insanlar olabiliriz. Bunun yolu da tahmin ettiğiniz gibi kitap okumaktan geçer. Mutlaka bir sözlüğümüz ve bizi geliştirecek kitaplarımız olmalıdır. Bilmecelerle de diksiyon düzeltilebilir, ana dili olması gerektiği gibi, doğru ve pürüzsüz kullanabiliriz. Unutmayın, hiçbir şey imkânsız değildir.

Irmak KARABIYIK

GECE YARISI OPERASYONU

Saat gecenin biri,
Ve şuan operasyon var.
İçimde kayıp giden yıldızlardan biri,
Yaş dökerken acının tebessümü var.

Şöyle bir baktım da düne,
İleriye bakmaya cesaret edemedim.
İkimiz de yanlışlar yaptık, evet.
Çıkmaz sokaktan bir yol bulmayı,
Yolda yağmur yağarken ıslanmamayı,
Yağmurdan sonraki gökkuşuğuna bakıp
İçimizi sevgiyle doldurmayı umut ettik.
İşte bu gerçekten hataydı,
Ne o gökkuşuğu olacaktı bizi bekleyen
Ne damlalar bizden kaçacaktı,
Ve biz o yolu asla bulamayacaktık.
Hatamız bulamamak değildi,
Asıl konu umutlarımızın bizi
Ne kadar iyi özetlediği oldu.
Sen başkaydın, ben başka,
Ama bir o kadar da aynıydık seninle,
Aynı olmasaydık hiç iter miydik
Birbirimizi zıt kutuplara.
Bir gece yarısı operasyonu
Noktalyorum umutlardan birini daha.

Saat gecenin biri,
Ve şuan operasyon var.
İçimde kayıp giden yıldızlardan biri,
Yaş dökerken acının tebessümü var.

Ege ERGENÇ

Bu zamanda savaşlar,
Bir hiç uğruna kazananlar,
Kardeşin bile kavgaya düştüğü
Paylaşılamayan miraslar

Sevgi kaldı mı şu dünyada?
Kırdın mı karşındakini düzelmez bir daha
Yaptın yapacağını geri dönüş yok artık
Düşünmeden söyledin hiç istemediklerini,
Yanlışlıkla da olsa

Hayat dediğin bir akarsu
Durmaz dersin.
Hiç ummadığın anda,
Gider bütün duruluğu, canlılığı
Fark etmezsin nasıl geçtiğini,
Geride kalan sadece bir avuç toprak olur

Üzülürsün,
Geride bıraktıklarına mı
Yapamadıklarına mı
Yoksa sevip de anlatamadıklarına mı
Ne fayda,
Geç de olsa aklına gelmesi

Kırarsın dökersin her yeri
Boşaltamazsın içindeki nefreti
Yeri geldi sen de acı çektin ama
Acı çektirdiklerini de unuttun anında

Unuttun aileni, sevdanı, değer verdiklerini
Yapayalnız kaldın toprak altında
Seni hatırlayan olmadı
Yumdun gözlerini,
Bu acımasız hayata

Her şey biter
Hayat, su, acı bile biter
Kalp kırıkları da geçmeye çalışır
Biraz da olsa kırılanları düzeltir
Tek bir şey var ki değişmeyen
Ne olarak hatırladığın veya hatırlanmadığın

Sıla BOZDEMİR

Hayat kısa değildir ki, aksi gibi uzundur.

Yaşadıkça uzar, hissedildikçe...

HAYAT HÜKMETSE ZAMANA

Bir yanılgıdan ya da bana hep yanılgı gibi gelmiş bir süregelmişlikten bahsetmek istiyorum bugün. Hayat, herkese yaşanan her dönemde çok kısa gelmiştir. Zamanın tüm göreceliliği hayatın çok kısa olduğu fikrine bağlanmıştır.

İnsan yetişememiştir ve hayat kısadır; insan yetişmiştir ancak hayat yine kısa olacaktır. Bana kalırsa hayat uzundur, hayat uzun olduğu için kişi tüm bu uzunluğa anlam yükleme çabası içinde kaybolur.

Kendini tanıma yolunda dönem dönem insan hep yetersiz kalır. Bu yetersizlik durumu bir hisse, bir yaşayışa dönüşmeye başlar. Uykusuz kalır, yetmez. Vazgeçer, yetmez. Özgür bırakır, hatta kimi zaman son şansımıyışçasına sarılır ancak yine yetmez. Öyleyse tüm bu yetemeyiş fikrinin korkusudur sanırım hayatı kısa kılan. Kanımca hayat tüm bu yetemeyişlerin, yettiğine inandığın anların, sürekli bir çabalayış içinde olunup daimi görmezden gelinmelerin, yer edinme arzusunun ürünüdür. İnsan tüm bu karmaşa içinde yorulur, yıpranır. Gelip geçsin diye içinde olduğu dönemde kılı kırk yaran insan; her şey bittiğinde yine 'hayat kısa' ifadesine sığınır.

Oysa insanoglu yorulmuşsun, kaybetmişsin kendini dönem dönem. Hislerinden emin olamamışsın ya da emin olduğun her şey üzerine devrilmiş. Tüm bu kayboluş içinde hayata kısa demek, içinde olduğun düzene kısa diyerek kestirip atmak kendine hakaret değil midir? Kişinin kendine haksızlığıdır bana kalırsa bu ifade. Zira kimdir ki yeni şeylere atılsın, yeniden yaşasın? Kimdir ki sürekli fark etsin, korksun korkmam dediklerinden dahi? Ve yine kimdir ki biçare atlattığı anlar bütününü her şey bitince yine zamanın hızlı akışına dayandırсын.

Sanki her işin altında insanın eli vardır - iyi ya da kötü- ancak tüm sorumluluk zamana lütfedilmiş gibi değil midir? İnsan doğar, adım atar, öğrenir ve ilk kendisine sonra başkalarına daha sonra daha da başkalarına kendini kanıtlamak için, toplumda var olabilmek için var gücüyle savaşır. Bu böyle basit bir süreç de değildir. İnsan ömrü sürekli büyük bir acele, sürekli derin bir kovalayış ve sürekli bir yaranma arzusuyla geçer. Kendini geçen insan zamana hükmeder aslında, kendi zamanına hükmeder. İçindeyken anın büyüyle harmanlanmış aşklar yaşar, hiç biteceğine inanmadığı korkularına tanık olur,

sanki zaman var gücüyle her zerresini insana sunsa yine de yetmeyecek sanılan gecelerden geçer, nice fecfecirler görür kendi gözleriyle ve güneşi yine doğdurur kendine, büyür.

Tüm bu duygu tecrübesini, olgunluk dediğimiz bu oluşumu da sanki hiçmiş gibi, kısalmış gibi ifade etmekten de çekinmez. Hayat düşünüldüğü ya da hissettirdiği(!) kadar kısa değildir. Zira öyle olduğuna inanmak devasa bir anlamsızlığa işaretidir. Tüm bu süreklilik her şey bittiğinde, sular durulduğunda zamanın insana hükmüyle son bulacaksa eğer içinde olunan her an anlamsızlığa sürüklenir.

Demek istediğim; uzundur hayat. İnsan tüm deneyimini kendine hakaret edermişçesine yok sayamaz çünkü. Uzundur çünkü tam şu anda bile geçmişte vicdanınızı sızlatan hadiselere kederlenebilirsiniz, tam şu anda dahi sizi geçmişte yoktan var ettiğine inandığınız başarılarınızın gururunu taşıyabilirsiniz yüreklerinizde. Anın aktığına ağah olursunuz, bu akışa üzülmeden yaşarsınız. Bunu şu an yapabilen sizken inanın yeri geldiğinde yine ve yine siz olacaksınız.

Çünkü zaman sizinle, insanla bütünleştiğinde anlam kazanır. Ve başka bir canlı da yoktur ki bütünleşebildiği zamanı elinin tersiyle itsin... Bu döngü kocaman bir karmaşa ve bu yol inanın çok uzun. Bu yolda kendine haksızlık edildiğinde nicesinden vazgeçen, kendini savunmayı kendine görev bilmiş insan yine kendine haksızlıkların en derinini eder.

Belki zaman benim için uzundur, bana uzundur. Ancak kimse için hiçbir koşulda düşünüldüğü kadar kısa da olmamalıdır. Dediğim gibi yol daha uzun, durup dinlenecek bolca vaktimiz var. Kim bilir belki oturur çay içeriz, canımız sıkılır bir iki bi şeyler karalarız.

O gün kapanmak istemezsek evlere sahil boyunca yürürüz belki de. Durmayız anlayacağınız, insanız biz. Ben içinde olduğum anlara değer katarak yaşamak istiyorum, bana ait olduklarımı bilerek. Hayat kısa değildir ki, aksi gibi uzundur. Yaşadıkça uzar, hissedildikçe... Hayata bu değeri verin, hayat ona uzun olma hakkı sunduğunuz oranda değerlenir.

Sıla ÇITIRIK

AŞIYAN MÜZESİ

MÜZENİN GÜVENLİK GÖREVLİSİ

Simay: Kaç yıldır burada görevlisiniz?

2 yıldır burada görevliyim.

Cerensu: Buraya her gün birçok ziyaretçi geliyor, ziyaretçilerle sizin yaşadığınız garip bir olay var mı? Varsa nedir?

Size yaşadığım garip bir olayı anlatayım, bir akşam nöbetçiyken köpekler havladı. Bizim güvenlik sebebiyle dışarıda duran 3 tane Alman kurdumuz var. Kapıya koş-tular ben de peşlerinden kapıya gittim. Kapıda 4 kişi vardı, önde iki kişi arkada da uzun boylu iki kişi. Anladım önemli biri olduğunu. Arkadakiler çünkü koruma gibiydi. "Hoş geldiniz." dedim. "Hoş bulduk, ziyaret edeceğiz." Dediler. Ben de müze kapalı dedim. 19.30 civarında oluyor bu olay ki müze 16.00'da kapanıyor. Gelen kişiye kim olduğunu sordum çünkü bir yerden çıkarmama rağmen adını tam hatırlayamadım. Adam eski bakan olduğunu ve şu an da milletvekili olduğunu söyledi. Adamı görünce tanıyamadığım için biraz mahcup olmuştum. Sonra müzeyi gerekli izinler alarak açtırdık ve anlatım yaptım. Bu da böyle ilginç bir anı.

Cerensu: Siz güvenlik görevliliği dışında anlatım da yapıyorsunuz değil mi ?

Evet çünkü nisan-mayıs aylarında her gün yaklaşık 600-700 kişi müzeyi ziyaret etmek için geliyor ve müzede çalışan anlatıcıların bazen yetişmesi zor oluyor. Ben de onlara yardım etmek için çeşitli bölümleri anlatıyorum. Çünkü buradaki öncelikli amacımız gelen ziyaretçilerin memnun ayrılması. Zaten burası ücretsiz bir müzedir. Bizim amacımız tamamen gelenleri mutlu ayrılmasıdır.

Cerensu: Vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz

Ben teşekkür ederim, iyi günler.

MÜZE MÜDÜRÜ

Simay: Bize biraz kendinizden bahseder misiniz? Kaç yıldır burada çalışıyorsunuz? Buradaki ilk gününüzü ve şu anı kıyaslayabilir misiniz?

Tabii bahsedirim, ben 1989'da Marmara Fen Edebiyat Fakültesi tarih bölümünü bitirdim. Askerlikten sonra 1993'te belediye müzelerinde göreve başladım. Şehir Müzesi Yıldız Sarayı içerisinde yer alıyordu o dönemde, birkaç sene önce taşındı ama ilk başladığım görev yerimdi. Üç buçuk yıl orada çalıştıktan sonra uzman gerektiği için buraya görevlendirildim ve 1997'nin kışından itibaren aynı yerde görevi yapmaktayım.

Tabii her zaman ilkler özeldir, biliyorsunuz. İlk geldiğimde bir bilmemezlik vardı bende de. Uzun süre çalıştım hâlâ öğrenmeye devam ediyorum. Öğrenmenin yaşı ve sınırı yoktur zaten. Ama o ilk günkü heyecanım devam ediyor. İlk günkü gibi aynı şekilde çalışmaya devam ediyorum.

Simay: Bu kadar anılarla dolu bir müzenin müdürü olmak nasıl bir his, bize bundan biraz bahseder misiniz?

Aslında çok hoştur. Müzede çalışmak insanlara dışardan farklı veya alışılmışın dışında gelebilir. Müzecilik mesleği çok bilinen, göz önünde olan bir meslek değildir. Çok ilginç olaylar oldu, değişik insanlar gördüm, önemli insanlar geldi, çok değerli öğrencilerin gezileri oldu. Tabii ki çok farklı olayların da olduğu oluyor, iyisiyle kötüsüyle yıllar geçiyor. Yirmi iki senede farklı olaylara şahit olduk

burada.

Cerensu: Farklı olaylar dediniz, bize anlatabileceğiniz bir tane var mı?

Benim en hoşuma gidenlerden bir tanesi bundan yıllar önce bir anaokulunun müzeyi ziyaret etmesiyle yaşandı. Çocukların ilk müze deneyimleri için burayı tercih etmişlerdi, ufak bir müze olduğu için genelde de burayı tercih ediyorlar. Sanıyorum perşembe veya cuma günü çocuklar geldi, cumartesi günü de nöbetteydim. Sabah saat dokuz gibi bir genç çift, iki tane çocuğunu almış müzeye geldiler. Ben de şaşırdım çünkü o aylarda fazla ziyaretçimiz yoktu. Hoş geldiniz dedikten sonra biraz konuştuk ve "Çocuklarımızın okuduğu anaokulu, öğrencilerini buraya getirmiş. Bizim çocuklar gidemediler. Arkadaşları çok bahsetmiş biz de merak edip geldik." dediler. Küçük yaşta öğrencilerde güzel bir etki bırakmak beni çok özel hissettirmişti.

Simay: Burada geçirdiğiniz zaman boyunca kendinizi Tevfik Fikret'in yerine koyuyor musunuz? En çok hangi yönüyle kendinizi onunla bağdaştırıyorsunuz? Ve sizin için Tevfik Fikret kimdir?

Tevfik Fikret çok özel bir insan. Onun örnek alınabilecek insanlardan biri olarak görüyorum. Zaten dikkat ediyorsanız Mustafa Kemal Atatürk de Aşyan'a geliyor. Örnek aldığı kişilerden biri de Tevfik Fikret. Onun yaşama tarzını da Cumhuriyet'in ilanı döneminde uygulamaya çalışmıştır. Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi sürecinde de Tevfik Fikret'in, "Kızlarını okutmayan milletler, oğullarını manevî öksüzlüğe mahkûm ederler." diye bir sözü vardır. Bu sözler tabii ki çok etkiliyor Atamız. Müzede gezerken sanki Fikret'in ruhunu hissediyorsunuz.

Bizde çok daha farklı bir tat uyandırıyor. Onun dokunduğu her şeye biz de dokunuyoruz: mobilyaları yerleştirirken veya toz alırken... Fikirleri özel, çok farklı düşünce yapısına sahip bir insan. Sanat anlayışı çok farklı.

Simay: Fikret'in sizi en çok etkileyen sözü nedir?

Birçok sözü var ama "Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür bir şairim." demesi özel bir söz çünkü Atatürk'ü de etkilemiştir. Öğretmenlerine aslında tarif ediyor Atatürk, işte böyle nesiller istiyorum diyor. "Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller istiyor." diyerek Tevfik Fikret'i bir nebze anmış oluyor.

Cerensu: Bu müze ve Tevfik Fikret'in hayatı kadar aynı zamanda Servet-i Fünûn Dönemi'ni de bize tanıttığınız, peki müze dönem hakkında gelen ziyaretçilere ne anlatıyor?

Aslında müze gezmek kültür hayatını öğrenmekle ilgilidir. Sizin nesiller öncenizi bu kültürel miraslarla var ediyor. Alışkanlıklarınız, günlük yaşam, aile çevreniz bunların hepsi aslında kültürümüzü oluşturuyor.

Bu müze ise Türkiye'deki ilk edebiyat müzesi olarak 1945'te tasarlanıyor. Bir şairin evi ama diğer arkadaşlarının veya edebiyatçıların da eserleri getirilmek suretiyle o dönemin kültür hayatını, düşünen insan yapısını, neler

giydiklerini veyahut nelerden hoşlandıklarını sizlere bir nebze aktarmayı amaçlıyor. Gördüğünüz renkler, desenler, mobilyalar dönemin dekorasyonunun zenginliğini bizlere gösteriyor.

Cerensu: Servet-i Fünûn dergisi hakkında ne söyleyebilirsiniz? Tevfik Fikret'in yaptığı çalışmalar, derginin başına geçmesi ve yazdığı yazılar hakkında...

Servetifünun dergisi dönemin ilerici düşünce dergisi aslında. Cumhuriyet Dönemi'nde de yer alan kişiler tarafından yayımlanan bir dergi. Servet-i Fünûn'un çıkmasındaki esas etken Rezaizade Mahmut Ekrem, Fikret'in hocası. Fikret'in başa geçmesi ve derginin prensiplerinin değişmesi derginin bir edebiyat dergisi olmasını sağlıyor. Batı tarzında ve kültürünü de yansıtabilecek, dilini güzel kullanacak bir dönemi başlatıyorlar. Fikret tüm yazı işlerini üstlenerek düz yazı, şiir ve makaleleri kendi süzgecinden geçirip yorumlayarak yayımlıyor.

Orkun: Tevfik Fikret ve sanat anlayışıyla, Aşyan'ı nasıl ilişkilendirirsiniz?

Aslında Tevfik Fikret çok yönlü bir sanatçı, mesela iyi bir mimar. Birçok mimari projesinden biridir Aşyan. Kendi için hazırladığı kuş yuvasıdır Aşyan. Şairane bir isim ve İstanbul'daki ilk bina isimlerinden de biri. Eve girdiğiniz zaman tavanda kalem işlerini görmüşsünüzdür. Duvar renkleri, mobilyalar, seçtiği halılar, perdeler hep kendi tasarımıdır. Evin iç dekoratörüdür kendisi. O dönemde tıpkı bugün olduğu gibi Japon pazarından eserler, eşyalar geliyormuş. İstiklal Caddesi'nde de bu eşyaların satıldığı bir dükkân açılıyor. Oradan beğendiği parçaları alarak evinin dekorasyonunda kullanıyor. Hatta kendi ifadesiyle sanatsal, güzel, hoş eşyaları çok fazla para vermeden almaya çalışıyor. Çok pahalı çok güzel demek anlamında değil unutmayın! Dekoratif ve evine yakışabilecek objeler alıyor. Evin içinde geçerken Japon tarzı, abajurlar, paravanlar ondan sonra kalem kutuları, böcekkaşığı şeklindeki kül tablası tarz şeyleri görebilirsiniz.

Duvardaki tablolar da kendi eseri, süslemeler kendi çizimi. Tıpkı evinde olduğu gibi Galatasaray Lisesi'nde de duvar süslemelerini kullandı ve hala bugün de oradaki duvarlarda korunmaya devam ediyor.

Simay: Fikret'in tartışmalarına neden olan şiiri Sis'in hikâyesini bize anlatabilir misiniz?

Sis şiir olarak özel bir şiirdir. İstanbul'u lanetlediği şiir olarak anlatılır. İstanbul'u lanetleyen, kötüleyen şiir... Ama dikkat ederseniz ki içinde geniş bir İstanbul tasviri vardır.

İstanbul'da iktidarı, güç elinde olanın güçsüzü ezmesini anlatıyor. İstanbul'u lanetlemiyor. Esasında insanları kötülüyor. Şehre yapacak bir şey yoktur, şehri şekillendiren içindeki insanlardır.

Bu şiir çok kişiyi etkilemiş. Sultan Abdülhamit dönemin padişahı ve uzun süre iktidarda kalıyor. İktidarda kaldığı süre boyunca bazı tedbirler almış ve bu tedbirler de yaşayan insanların hoşuna gitmemiş. Basınla ilgili, gazetecilerle ilgili ya da yaşananlarla ilgili tedbirler... Bu dönemde aynı zamanda Fikret'in de babası sürgüne gönderiliyor, annesi ve kız kardeşi vefat ediyor. Yani anlayacağımız Fikret için her şey üst üste geliyor. O da işte böyle bir şiir yazıyor. "Sis" zaten bir görememezlik durumu. Yüzüne perde gelmesi, nefes alamama, boğulmadır. Tabloda da zaten dikkat edilen şey yoğun bir sistir. Ama gözünüzü kısırsanız ve bir şeyler görmeye çalışırsanız silik gölgeler ortaya çıkar. İşte budur asıl anlatılan.

Orkun: Gençler için tavsiyeleriniz nelerdir? Aşiyen Müzesi'nin gençlere nasıl bir etkisi olmuştur?

Aslında gençlere tavsiyem biraz Tefvik Fikret okmaları. Müfredat gereği derslerdeki öğrendiğiniz bilgiler pek yetmeyebilir. Çünkü Tefvik Fikret'in kişiliği çok yönlüdür. Siz derslerde onu şair olarak tanıyorsunuz ama müzeyi gezdiğinizde onun bir sanatçı, bir fikir adamı olduğunu anlayabilirsiniz. Çünkü evin her yerine nüfuz etmiş, her

ayrıntıda yer alan onun kendi sanat anlayışıdır.

Bahçede dolaşırken ikinci kattan üst bahçeye bağlanan asma köprüyü görebilirsiniz. İzler şiirindeki yol muhtemelen o asma köprüdür. Dikenli, çakıllı, Robert Koleji'ne bağlanan yol. Medeniyet yolunda diye tarif ettiği zorlukları, dikenli çakıl taşlarıyla ifade etmiş şiirin içinde. Hatta son satırı biraz hüzünlüdür. Medeniyet yolunda ilerlerken kat ettiği yolda arkasında bıraktığı izlerden bahseder "O izler hep benim, hep benim izlerimdi." demiştir. İşte o izleri o yolda görebilirsiniz. Ama çok dikkatli okumak ve farklı yönlerini algılayacak şekilde araştırma yapmak gerekiyor.

Cerensu: Müzede sizi en çok etkileyen yer neresi?

Müzenin yeri çok özel bir yerdir. Özellikle yatak odasından manzaraya baktığınızda bu evin hakikaten sert bir yamaca yapılmış, yırtıcıların ulaşamayacağı bir yuva gibi olduğunu görebilirsiniz. Çok güzel bir deniz manzarası önünüzde yer alır. Zaten boğazı gören dünyadaki en güzel yatak odası penceresi diye bilinen kısım da buradadır. O da çok etkileyicidir. Bir evin bodrumudur aslında ama manzarası çok güzel ve bir o kadar da anlamlı. Bunlar benim ilk dikkatimi çeken ve aklımda kalan öğeler.

Cerensu: Sorularımız bu kadardı, bize vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim. İyi günler gençler.

MÜZE REHBERİ

Simay: Merhaba, kendinizden kısaca bahsedermisiniz?

Ben Ziya Hotun. Dört yıldır, hatta daha da fazla oldu, burada çalışıyorum.

Simay:Aşiyen'a günde yaklaşık kaç ziyaretçi geliyor?

Yıllık ziyaretçi sayısı 46.000 kadar. Özellikle bugünlerde ziyaretçi sayımız 800 ile 1000 kişi arasında değişiyor. Tabii bazı aylarda düşüyor bu sayı.

Simay: Gün içinde bu kadar çok kişiye müzeyi anlatmak sizin için zor olmuyor mu?

Elbette ki ama bizim de işimiz bu. Gelen misafirlerin hepsine yeterli bilgi verebilmek için kendimizi donatıyoruz, zaman zaman üniversite sınavlarına hazırlanır gibi bir sürü kaynak araştırıp okuyoruz. Size bu bilgileri verebilmek, sorduğunuz sorulara cevap verebilmek için. Yaptığımız işten hoşnut oluyorsanız ve sizin gibi ülkemizin geleceği olan gençlere küçücük bir katkıda bulunabiliyorsanız, işinizi severek yaparsınız. İşimizi sevdiğimiz için de anlatmak zor gibi görünse de bize zor gelmiyor.

Cerensu: Peki en çok nereyi anlatmaktan keyif alıyorsunuz?

Biz burada Tefvik Fikret'i anlatıyoruz. Tefvik Fikret ülkemiz için çok önemli bir kişilik. Tefvik Fikret'i çok seviyoruz ama sadece ben sevmiyorum ya da sizler sevmiyorsunuz, Atatürk de çok sevmiş. Atatürk'ün batılı anlamdaki ortaya koyduğu bazı aktivasyonları Tefvik Fikret'ten alıntı

yaparak anlattığını görüyoruz. Hatta Atatürk devrim ruhunu Tefvik Fikret'ten aldığını belirtiyor. Bunları sizin gibi gençlere anlatmak bizim en çok keyif aldığımız şeylerden.

Cerensu: Müzede bir sürü önemli eşya var. Müzede eşyaların bakımı ve restorasyonu nasıl yapılıyor?

Bir sürü önemli eser var evet. Müzemiz pazartesesi günleri kapalıdır. Bazı objelerin eldiven giyerek çok hassas bir şekilde temizliğini ve bakımını yapıyoruz. Belirli dönemlerde de eserler restorasyona gidiyor. Restoratörler tarafından bakımı ve tamiri yapılıyor.

Cerensu: Müzenin ihtiyaçlarını nasıl karşılıyorsunuz?

Burası İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı bir müze ve biz de belediyeye bağlı çalışıyoruz aslında. Müzenin tüm elektrik, su ihtiyaçları belediye tarafından karşılanıyor. Çünkü burası 1940 yılında Fikret'in eşinden satın alınıyor. Hatta eşi ekonomik olarak çok zorlanıyor ve burayı satmak zorunda kalıyor. Burayı da Tefvik Fikret'in muallimlik yaptığı Robert Koleji satın almak istiyor ve dört bin lirada alıyorlar. Fakat dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel bu satışı duyar duymaz engelliyor, o dönemin valisi ve belediye reisi Lütfi Kırdar'ı devreye sokuyor ve evin İstanbul Belediyesinde kalmasını sağlıyor. Hasan Ali Yücel, Lütfi Kırdar ile birlikte Nazime Hanım'a gidiyorlar ve şöyle bir teklifte bulunuyorlar. "Biz senden eşyaları ile birlikte 10.000 liraya satın alalım ve bu evi müze yapalım, sizin anılarınızı gelecek nesillere aktaralım." diyorlar. Çok mutlu olan Nazime Hanım evi hemen onlara teslim ediyor. Fakat şöyle bir ilginç detay var bu da

bir röportaj oldu.

sizin röportajınıza özel olsun. Robert Koleji'nin burayı satın almak üzere olduğunu Hasan Ali Yücel'e duyuran isim yine Robert Koleji'nde öğretmenlik yapan Doktor Adnan Adıvar. Tanıdık geldi mi? Evet, Halide Edip Adıvar'ın ikinci eşi, Doktor Adnan Adıvar. Aslında burası için bütün tarihsel kişilikler elinden geleni yapmışlar.

Simay: Sizce Tefvik Fikret kimdir, size ne hissettirir?

İdeallerini ortaya koyan, mükemmel bir kişilik.

Simay: Müzede sizi en çok etkileyen nedir? Mesela beni en çok etkileyen şey Sokrates'in penceresi oldu.

Tabii ki beni de etkileyen o detaydır. Çünkü siz de felsefe derslerinde görüyorsunuzdur. Sokrates öyle bir bilge, öyle bir filozof ki milattan önce iki bin beş yüz yıl önce öyle şeyler söylüyor ki. Bugün için bile çok ileri bir bakış açısı... "Aslında bildiğim tek şey hiçbir şey bilmediğimdir." diyor. O dönemde de tanrı olduklarını iddia edenler egemenler var. Sokrates tanrıları korkutuyor. Bugün Sokrates'in ismini bütün dünya biliyor ama onu idam ettiren o günün tanrılarını hiç kimse konuşmuyor. Demek ki önemli olan Sokrates'miş. Buradan Tefvik Fikret'in de sadece edebiyatla değil felsefeyle de ne kadar ilgili olduğunu görüyoruz.

Cerensu: Bize zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz. Sorularımız bu kadardı.

Ben de teşekkür ederim, güzel

Simay AYDENİZ
Cerensu GENÇ
Orkun Kutay ÜSTÜN

HÜLYA

Düşlerime resmettim seni,
Ki ben hiç iyi resim çizemem.
Lakin öyle kusursuzsun ki
Parlıyorsun hayallerimde bana rağmen

Muazzam çizgilerle çiziyorum her ayrıntını
Ve renk veriyorum dudaklarına.
Gülüşünün tonu bile aynı
Aynı bakıyor gözlerin hala.

Yanına kendimi konduruyorum
Ellerini ellerime, gözlerini gözlerime
Kusursuzca değiştiriyorum
Mükemmelliğin yansıyor her şeye.

Yağmur ıslatıyor bir anda düşlerimi
Ve ıslanıyor mutluluğum.
Gözlerimi açtığımda fark ediyorum ki
Sen bir düştün ve kayboldun şimdi.

Sudenur KÜÇÜKYILDIZ

OMZUMLA ÇARPTIĞIM YABANCILAR

Bana gam ne reva. Mecalim de kalmadı, ne galeyan. Sus ettim. “Kafam karışık yine.” ve birkaç sıkılgan yemin. “Hoşça kal şahinim.” diyerek kapıyı çekti. Lastik çarıklarının gıcirtısını duydum. Aksak ayağını taşıdı. Ayağı sağlam ihtiyar mı var, tabanı delik ayasından lastiğin soğuşunu duydu. Birkaç ahbabına uğradı, tütünden sararmış kaytan bıyığını bura bura eşe dosta selam etti. Ortalık tenhaya varınca bir tütün de orada sardı. Öksüre öksüre çekti içine, acı tükürüğünü yuttu. Kandan tuzlu, çatlak dudaklarını yaladı. Yine kurudu, yine yaladı. İkinciye takat bulamadı, bir sap ota gitti eli bu sefer. Ağzındaki otu sağa sola çevirdi, cılkı kalmayanı koparıp attı. Bir an bükük ensesini doğrultunca elinde yağlı tekerle telaşlı haliyle aranan çocuğu gördü. Topacım, oğlanım diyerek el etti. İhtiyarı gören çocuk sevindi. Tekerli sürüye sürüye dedesini kurulu bulduğu koca çınarın karartısına adıma kalktı. Tüm heybetiyle orada dikilen çınarın koca kökleriyle bağrına bastığı tepe, tekeri bir iki geri yuvarladı. Çocuğun her seferinde isyansız sürüyüşü adamı güldürdü. Kara yağlı elleriyle gözünü kaşdı, çipil çipil oldu. Terlemişti. Yaşlı adam ve yaşlı dingin gözleri... Hantal tekeri kovalayan oğlanı izledi. Yardıma seslenmeyen çocuğun boyuna denk yuvarlağı tekeri kavramaya çalışsan, eti tırnağıyla kesilmiş, şimdiden sertleşmiş ellerine acıdı. Yine de izledi ve bekledi. Işık sızıntılarının raks ettiği tepeye varınca dedesini ayakta bekler buldu. “Nenem yolladı, herife götür baksın dedi”. Gel hele diyerek en yakın yalağa yollandı. Çocuğu omzuna, tekeri koluna taktı. Onca kovalamacadan bitap düşen çocuk halinden memnun, suratını dedesinin sert etlerine gömdü. Ayağının zorunu, lastiğin soğuşunu unutmuştu.

Oğlanı omzumdan attım. Yuvarlana yuvarlana toz çamur etti üstünü, kızdım. Saman dolu römorkta adamın biri el salladı. Kuldur, aldım, hak geçmesin. Şapkamı ters çevirdim, alnımın terini kolumun ye-

niyle sildim. Tekerli kaldırıp, pashı yalağa yatırdım. Kabaran köpüklerin şarkısıyla hayta deliğin yerini buldum. Bir diş ağaç sakızını ağzıma attım, çiğneyip geri tükürdüm. Deliği sıvayıp bir çöp kibrite tuttum. Al edecekken saç terden yapışmış bitkin çocuğun soğuk taşa kıvrıldığını gördüm. İçim yandı, kıyamadım. “Yanarsın oğul, evine düş, varmasınlar üstüne.” diye ses ettim daha dalmadan. Aygın baygın yalpalandı, güneşte gölgesi kayboldu. Tekerli de yanına yoldaş eden adam kendine gölge aradı. Bir kör kuyunun yamacına oturdu. Karabaş geldi, su bulamadı. Koyunların çobanı bağırdı, Karabaş gitti. Kızdım ite, bilmez mi çorak? Bir sefer de kuyuya kızdım. Ne var kandırır?

Kör kuyu bir de Karabaş, bilir mi biri ötekini?

Körpe gelin, bıçkın delikanlı, gürbüz çocuk, yeniyetme kızlar, çoban, selamını alan köylü, şahini, cılız torunu. Topraksız insanlar, hepsi. Babası ekip biçerdi. Ama neyi? İçi huzursuz oldu. Bir an beynine dolan kanla kalktı. Neydi bu?

Nasıl oldu biz de anlamadık.

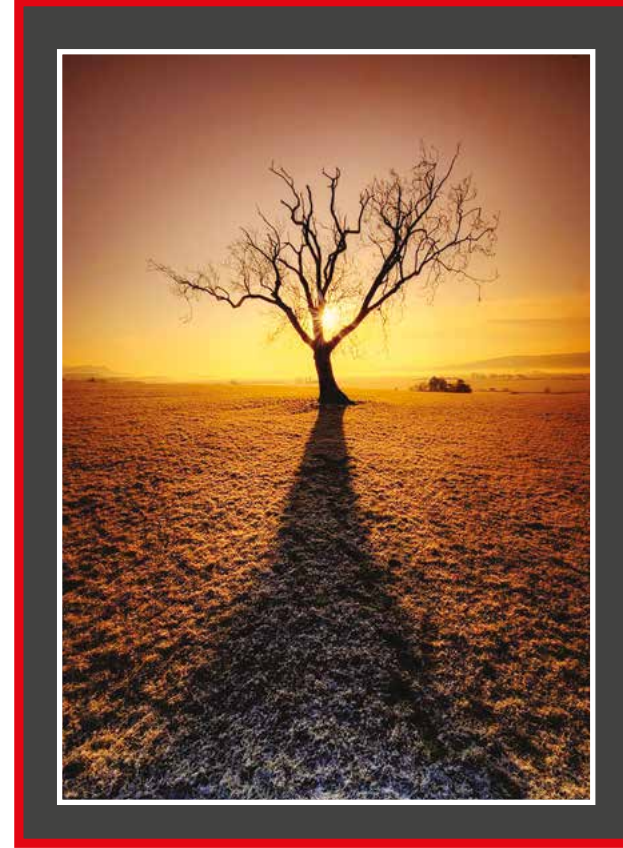
Rızasız insanlar, rızam, toprağım; hangisine adanmışlık ve hangisi için fedailik? Nerede ana, baba, rab ve ferdilik?

Elini arkasına kavuşturdu. Rahat etmedi, önüne bağladı. Bir sancıdır vurdu başına. Ağrıyı

sindirdi, sislendi gözleri şimdi de. Toprağına baktı, hudutsuz kara bağır. Çöktü, secdeye durdu. Yüzüne gözüne sürdü, yaşıyla ısladı. Çer çöp sakalına karıştı. Toprak kimin, gök kimin, ikisini de kucaklayan yaş kimin; topraksız ve benzi sarı insanlardı hepsi. Hor gördü kendini, akşamı buldu mabedinde. Şahinine döndü sonra.

Kuzine sobanın güğümünde su ısınır; alevi yüzüne vurur. Harında buğusu vurmuş pencereye elinde maşayla iki büklüm bir kadın yanaşır; “Olsun, tepeler bizim.”.

Büşra Z. DİLSİZOĞLU

Gidiyorum

Biriciğim, gidiyorum.
Uzaklara değil
Gözlerinden,
Damla damla akıyorum gözlerinden,
Mutluluk gözyaşlarımla.

Biriciğim, gidiyorum.
O iki siyah pareye
Dalıp dalıp gidemeyeceğim,
Bir daha, biliyorum.
Gülümseyişinin sıcaklığı,
İçimi kavuramayacak
Artık.
Dalga dalga saçlarının,
Rüzgarda savrulmasını
İzleyemeyeceğim.

Biriciğim, gidiyorum.
Gitmek zor biliyorum, ama
Seninle ağlayıp gülememek
Dayanılmaz.
Gidiyorum her ne kadar
Ayaklarım geri geri yürüseler de,
Aklım ve kalbim sende olsa bile,
Ağır ağır gidiyorum.

Biriciğim, gidiyorum.
Sakin yalnız olduğumu sanma,
Yanımda sana dair her şey.

Gözümün önünde suretin.
Gidiyorum dönmek üzere,
Canım yanmıyor sanma,
Öldürmese de çok acıtıyor,
Sessizlik ve sensizlik.

Ege ERGENÇ

TUTKULARIN TUTSAK OLDUKLARINDIR

Matthew yine kavga etmişti annesiyle. Uzun sarı saçlarını savurarak evden bir hışımla çıktı. İstemiyordu artık burada yaşamak, istemiyordu... Kendi hayatına atılmak ve hayallerini gerçekleştirmek istiyordu. Ama bu yağmurda yapabileceği tek şey tozlu garajına gidip ruhunu temsil eden baterisinin başına geçmekti. Yaklaşık yarım saat sonra mahallenin en huysuz ihtiyarı Tom Amca sinirli bir şekilde garajın önünde belirdi ve bağırmağa başladı. Yaşlı adamın bağırışlarını duyan Matthew elindeki bağetleri bırakıp sesin geldiği yöne doğru ilerlemeye başladı. Garajın kapısını açınca sinirden adeta domatese dönen Tok Amca'yı görmesiyle şaşırması bir oldu. Sinirli adam ağzından tükürükler saçarak bağırmağa devam etti. Aniden nefesi kesilen adam eliyle göğsünü tutarak sakinleşmeye çalıştı. Yaşlı adamın yere düşüşünü gören Matthew hızlı bir şekilde garajdan çıkıp, koşarak yanına gitti. Ne olduğunu anlamaya çalışan Matthew, Tom Amca'yı yerden kaldırarak en yakın hastaneye götürdü. Bir süre sonra taburcu olan adamı evine kadar bıraktı. Yaşlı adam hiçbir şey demeden kapıyı gencin suratına kapattı. Şaşkın genç arkasını dönüp cama doğru "Bir şey değil!" diye bağırdı. Yağmurun şiddetlenmesiyle kapüşonunu geçiren genç sert adımlarla bahçe kapısından çıktı. Eve vardığında en son görmeyi umacağı manzarayla karşılaştı. Kırk baterisi ve elindeki zarfla annesi onu bekliyordu. Ne olduğunu anlamaya çalışan Matthew'un düşüncelerini, annesinin sözleri kesti. Annesi ders notlarının çok düştüğünü ve arkadaşlık ilişkilerinin iyi gitmediğini, bu nedenle bateri çalmaya son vermesini söylediği an dünya başına yıkıldı. Direnmeye çalışsa da o an göz pınarlarından karanlık denizlerine dökülen yaşlar altında ezilip gitti. Ve ayakları onun kontrolü dışında çalışırken düşünebildiği tek şey eski anıları oldu. Uyandığında ise bunların kabus olduğu gerçeği suratına tokat gibi çarparken tek hissettiği şey bunu unutmak isteyişiydi. Yataktan kalktı ve baterisinin başına geçip ölen bateri öğretmeni Tom Amca için çaldı.

Elif DİNÇER- Irmak KARABIYIK

EKONOMİK KRİZİN TOPLUMA ETKİLERİ

Kriz ne olursa olsun insan üzerinde oluşturduğu ilk etki 'Şok Dönemi'dir. Bu küresel ekonomik krizde de öncelikle insanlar inanma güçlüğü yaşayacak ve bu olayın etkisi ile ne yapacağını bilmez bir halde durağan kalmayı tercih edecektir. Bu dönemi takip eden 'Tepki Dönemi' şok döneminden sonra birkaç gün içinde yaşanmaktadır. Bu dönemde; konu hakkında yorum yapmalar, sisteme eleştiriler, kabullenmemeler, reddetmeler ve buna sebep olan faktörlere yönelik tepkiler artmaya başlar. Ve ne yapabileceği konusunda kararlar alınmaya bunu takiben de durağanlıktan çıkılıp, hareket etmeye başlanacaktır. Bu dönemin sonucunda da yaşanan bu krize yönelik 'Uyum Dönemi' oluşacaktır. Duruma uyum sağlayıp yaşantısına devam edenler kadar bu krizin yarattığı etkiler ile kendine ve çevresine zarar verebilecek kişiler de oluşacaktır.

Ekonomik krizler, insanların geleceğe yönelik kaygı ve endişelerini artırmaktadır. İnsan geleceğini garantiye almak ve geleceğe güvenmek ister. Geleceğin onun temel gereksinimleri için ne tür zorluklar yaratacağı üzerinde düşünmeye başlar. Geleceğini tehdit eden her olaya karşı endişe ile bakar. Buradan yola çıkarak insan temel ihtiyaçlarını karşılamada sorun yaşadığında daha agresif ve saldırgan olabilir.

İş yerlerinde çalışanlar arasında rekabet başlayacak ve çalışanlar işlerini kaybetmemek için diğer insanları geçmeye çalışacak veya kendisi işte kalabilmek için diğer insanların ayağını kaydırmaya çalışacaktır. Her gün işe giderken 'bugün kim işten çıkarılacak acaba, ben mi?' diye düşünen ve işten atılma riskini taşıyan bir insan; işe giderken endişeli, gergin ve kaygılı olacaktır. İş hayatı ve işten edinilen kazanç insanın kendini güvencede hissetmesine sebep olur. Bunları kaybedeceği düşüncesi insanın iş verimini düşürecektir. İşe dikkatini veremeyecek, yapacağı şeylere konsantre olmasını engelleyecektir. İş yerinde yaşanacak sorunlar sadece iş veriminin düşmesi olmayacaktır, iş yerindeki arkadaşları ile ilişkilerini de etkileyecektir. Birbirlerini rakip olarak görmeye başlayan kişiler, birbirlerinin yaptıklarını engellemek ya da birbirlerinin açıklarını bularak kendi yerlerini sağlamlaştırmaya çalışacaktır. İş yerinde yaşanacak güvensizlik kişilerin birbirleri ile iletişimlerini de önemli ölçüde azaltacaktır. İletişim de güven sorunu, paylaşımı engeller. Geçmişte aldığı kredileri ödeyemeyen ya da birikimlerini borsaya ya da farklı yerlere yatıran kişiler kendini garantiye hissedemeyecektir. Sürekli verilecek haberleri dinlemeye yönelecek kendini yapması gereken işe veremeyecektir.

İş yerindeki gerginliğe sebep olan bu kaygı ve endişeli durum kişilerin ev ya da özel yaşamına da yansıtacaktır. Aile bireylerine karşı öfkeli ve saldırgan bir tavır sergileyebilirler. Eve maddi katkı sağlayan kişinin işlerinin bozulması aile fertlerinin ona yönelik davranışlarını olumsuz yönde etkiler. Çocukların kriz öncesi yaşantılarını devam ettirmek istemeleri çatışmalar

yaşanmasına sebep olabilir. Çocuk önceden sahip olduğu isteklerine engel konmasına tepki gösterebilir. Yaşadığı durum onun arkadaşları arasındaki yerini ve önemini de sarsabilir. Kayıp yaşayan çocuk öfkelerini ailesine ve arkadaşlarına yansıtabilir. Eş ile olan iletişim bozulabilir. Gelecek kaygısı yaşayan birey kendine güvenini yitirebilir. Kendine güvenini yitiren birey hiçbir şey yapmak istemeyecektir. İsteksizlik, motivasyonu etkileyecektir. Motivasyonu eksik olan birey eş ile sorunlar da yaşamaya başlayabilir.

İş hayatının ve maddi kaygıların yarattığı sorunlar insan yaşamının diğer boyutlarını da etkileyebilir. Ayrıca yapmak istedikleri konusunda kararsızlıklar yaşayacak ve risk almaktan kaçınacaktır. Risk almak istemediği ve kendini garantiye hissetmediği için parasını harcamayacaktır. Bu da ekonomiyi çıkmaza sürükleyecektir. Üretim ve tüketimin olmadığı bir ekonomi düşünülemez. Küçülme ve üretimin azalması işsizliği artıracaktır. İşsiz kalan insan da tüketim yapmaktan kaçınacaktır. İnsan sahip olmayı isteyen bir varlıktır. Tüketim insanın sahip olma ihtiyacını destekleyen bir olaydır. Sahip olamamak ve ihtiyaçlarının dışında bir şey alamamakta insanın psikolojik dengesini bozacaktır. Psikolojik olarak depresyon ve anksiyete bulguları gözlenecektir. Ayrıca psikolojik kaynaklı fiziksel şikâyetler de ortaya çıkabilir. Baş ağrısı, mide ağrısı, bulantı, gerginliğe bağlı vücudun çeşitli bölgelerinde ağrılar gibi...

Kişiler yaşanan krize bağlı olarak çaresizlik duyguları yaşayabilir. Bu durumdan nasıl kurtulabileceği ve nasıl baş edebileceğini düşünmeye başlar, çareler arar. Çaresizlik hisseden insan ya sorun yaratan durumdan kaçmaya ya da sorunun içinde mücadele etmeye çalışacaktır. Sorundan kaçma yolunu seçen insan, içinde bulunduğu durumla baş edemediğinde kendine zarar verebilecektir. İş hayatının ve özel yaşamın kaybedildiği anlar yaşanabilir.

Beklentilerin karşılanamayacak düzeye gelmesi kişileri birbirinden uzaklaştırır. Pek çok insan kendini sosyal yaşamdan izole edebilir. Geçmişteki maddi olanaklarını kaybeden insan kendisini diğer insanlardan uzaklaştırabildiği gibi, diğer insanlar tarafından da terk edilebilir. Krizle ilgili olumsuz düşünceler kişilerin kaygı, korku, öfke, endişe, gerginlik, yalnızlık, çaresizlik, risk almamak, isteksizlik, yetersizlik ve güvensizlik, motivasyon azalması şeklinde duygu ve davranışlarını artıracaktır. Küresel kriz kişilik özelliklerine bağlı olarak da her insan üzerinde farklı etkiler yaratacaktır.

Kişilik özelliklerinin yanı sıra kişinin sosyoekonomik yapısını da göz ardı edemeyiz. Psikolojik etkilerden bahsederken bireyi bir bütün olarak ele almamız gerekiyor. Psikolojik yapısının oluşumunda toplumsal boyutunu yok saymak mümkün değil. Bireylerde meydana gelen bu değişiklikler toplumun değer yargılarını da etkileyecektir.

Duru AKYÜZ

Aşkımlı Avrupalı Değilmiş

**Kimse almadı beni ülkesine
Zamanında sığındım Türkiye ye
İstanbul a... Gördüğüm en güzele
Ona en yaraşan yar benim sandım**

**Asla olamadım yerliler gibi
Sanki her kimlikli, şehrin sahibi
Tahakküm derdim yok yalnızca sevgi
Öyle aşkımdı ki hiç gitmem sandım**

**Bediler: Avrupa ya yol göründü.
Kafilem şimdiden Balkan ı gördü
Boranın peşi sıra şafak söktü
Kafile uyandı bi ben noksandım**

**Hedef değiştirdim Küçük Asya ya
İran dan geçice m Türkmenistan a
Sonra Özbek ülke şehir Fergana
Sevgilim... Seni Avrupalı sandım.**

Yağmur TAYLAN

BAKIŞ

*Galata Kulesi'nden izliyorum seni
Ağlıyorsun.*

*Düşüyor bulutlarından yağmurlar,
Yaşlarımı yanaklarıma akıtıyorsun.*

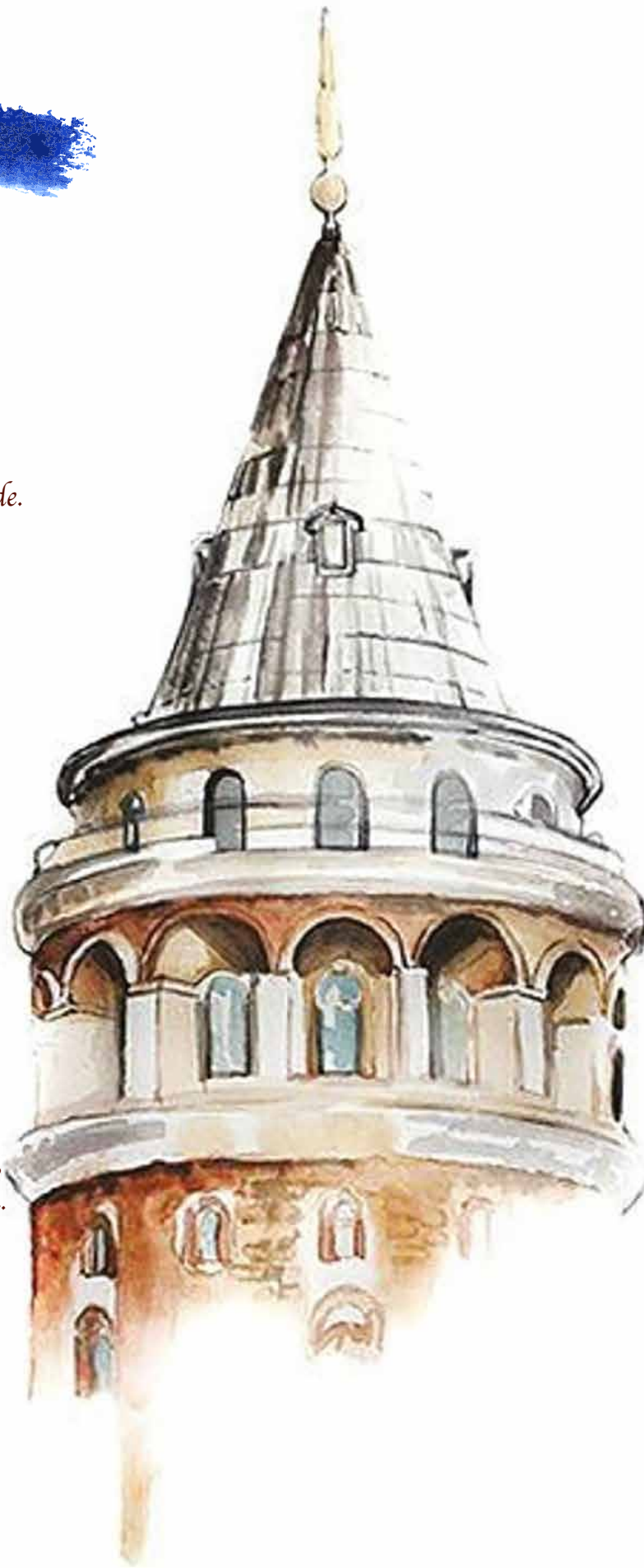
*İnsanlarda boş bir telaş var,
Bir koşuşturmaca sürüp gidiyor her köşende.
Kimse göremiyor ağladığını,
Yalnız ben biliyorum bir hüznün var sende.*

*Döküyorsun yapraklarını,
Çıplak bedeni ağaçlarının.
Bitkin martılar süzülüyor göklerinde,
Bir derdin var kimseye anlatamadığın.*

*Bir kedi murluyor için için,
Küçük bedeniyse karşı geliyor soğuğa,
Sen de üşüyorsun biliyorum,
Yavaş yavaş alışıyorsun
kalabalıklar içinde yalnızlığa.*

*Bir an olsun ayırmıyorum gözlerimi,
İstifini bozmuyorsun.
Parıldıyor her şeye rağmen muhteşemliğün,
Çünkü sen böyle olduğun için İstanbul'sun.*

Sudenur KÜÇÜKYILDIZ

DÜNYADAKİ DEĞİŞİM

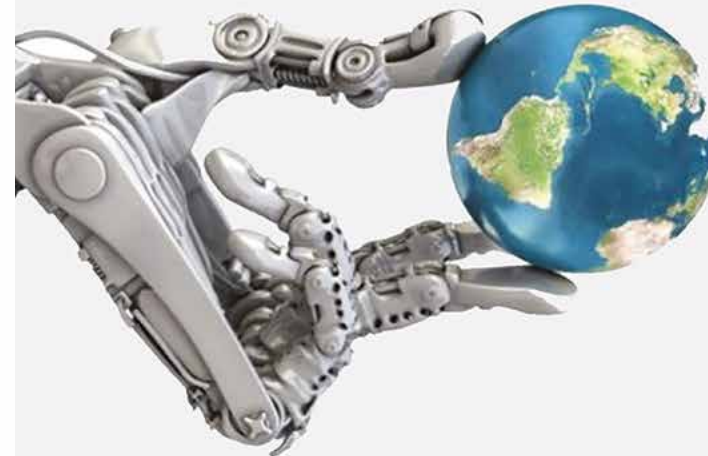
Dünyamız değişiyor arkadaşlar farkında mısınız? İlgil alanlarımız, ilişkilerimiz, ihtiyaçlarımız, beklentilerimiz değişiyor ve gün geçtikçe dünya daha huzursuz bir yer olmaya başlıyor. Her geçen gün; her yenilik, neredeyse her başlangıç yeni sorunlara davetiye çıkarıyor. Yaptığımız her yenilik ihtiyaçlarımızı arttırıyor bununla birlikte tüketim artıyor ve bu da kaynaklarımızın tükenmesine sebep oluyor. Tüklenen kaynaklar ise savaşlara, kıtlıklara sebep oluyor. Sonucunda da dünyamız, yaşanmaz bir yer haline getiriyor. Bilim insanları ise bizlere bu düzene alışmamız gerektiğini çünkü bunun daha başlangıç olduğunu ve gelecekte daha büyük sorunların bizi beklediğini söylüyorlar.

Bir de bunlar yetmezmiş gibi insan ilişkileri de bozuluyor. Teknolojinin hayatımıza girmesiyle başlayan makineleşme hızını kesmeden devam ediyor ve insanları robotumsu varlıklara dönüştürüyor. Eskiden insanlar edebiyat, sanat, spor, tarih gibi konularla ilgilenirken günümüzde ilgi alanları teknolojik yönler doğru kayıyor. Ne eski dostluklardan, komşuluklardan, kardeşliklerden eser var ne sohbetten, muhabbetten.

Eskiden insanlar hayattan sağlık, huzur, mutluluk beklerdi. Şimdi bunların hepsini para satın almış durumda. Para ile hem sağlıklı, hem mutlu olabiliyorsunuz. Ama insanların fark edemediği bir şeyler var; para sayesinde sahip olduğunuz mutluluk sınırlıdır ve geçicidir. Size gerçek mutluluğun, huzurun verdiği hazzı veremez. Bir insan hayatta mutlu olursa her şeyi başarabilir çünkü mutluluk yanında azmi, çalışkanlığı onlar da sonunda başarıyı getirir.

Arkadaşlar dünya değişiyor, zaman akmaya devam ederken hiçbir şey birbirinin aynısı olmuyor. Evet, dünyanın düzenine ayak uydurmamız fakat bakmamız gereken şeyler var. Dünyadaki bu değişim olumlu yönde mi yoksa olumsuz yönde mi? Bu değişimin sebebi kim? Ve gelecek bize neleri beraberinde getirecek?

Kerem Ziya ÇİMER

21. Yüzyılda Teknoloji Ve İnsan

SOKAĞA ÇIKMAYAN ÇOCUKLAR

Günümüzde çocukların çoğu boş vakitlerinde dışarı çıkıp arkadaşlarıyla oynamak yerine evde oturup telefon veya tabletleriyle oynamayı tercih ediyor. Peki bunun sebebi ne? Yaklaşık 30-40 yıl önce eve girmeyen çocuklar neden şimdi evden çıkmıyorlar?

Bunun başlıca sebeplerinden biri gün geçtikçe daha fazla gelişen teknoloji. Bilgisayar, telefon veya tabletlerden oynadıkları oyunlar, onlarla geçirdikleri zaman çocuklara daha zevkli geliyor. Belki sokakta arkadaşlarla oynanan oyunun zevkini tadamadıkları için öyle geliyor; belki de teknolojinin göbeğine doğdukları ve başka eğlence şekli bilmedikleri içindir. Ya da anne-babalar yüzündendir. Birçok anne-baba çocuklarının çok telefona bakmasından şikâyetçidir ama kendilerinin de çocuklardan aşağı kalır bir yanı yoktur. Bu durumda çocuk da aynı davranışı gösterir. Çünkü çocuklar ailelerin ne söylediklerinden çok ne yaptıklarına bakarlar. Bu yüzden aileler çok dikkatli olmalılar çocuklarının sağlığı, güvenliği ve psikolojisi için çocuklarının ve kendilerinin teknoloji kullanımına dikkat etmeli, dışarıya çıkaramıyorlarsa bile kitap okumak gibi yararlı aktiviteleri çocuklarında alışkanlık getirmeliler.

Bir diğer sebep ise artan betonlaşma. Türkiye'nin de içlerinde olduğu birçok ülkede her yere gökdelenler, alışveriş merkezleri yapılmakta ve yeşil alanlar bir bir yok edilmektedir. Hal böyle olunca da canı dışarı çıkıp oyun oynamak isteyen çocuklar oyun oynayacak yer bulamıyor.

Son olarak okul ve ders baskısından söz edelim. Çocuklar daha ilkokul çağındayken aileleri tarafından dersleri iyi olsun diye dershaneye gönderiliyor ve özel ders aldırılıyor. Çocukların hayatı okul-dershane-ev arasında mekik dokuyarak geçiyor. Çocuklar eve gelip dinlenmek istedikleri zaman bile ödev yapmak zorunda kalıyorlar, hiç dışarı çıkamıyorlar, arkadaş edinemiyorlar.

Kısacası çocukların birçoğu vakitlerini evde geçiriyor çünkü mecbur bırakılıyorlar, çünkü öyle öğrenmişler. Bazı şeyler değişmedikçe biz sokaklarda bırakın çocuğu insan bile göremeyeceğiz.

Eda Nur BURAL

Diyemem

**Sana, bana nefes ol diyemem.
Bu yorar çünkü seni,
Nefes alırken seni bulmak,
Verirken de saklamak isterim.**

**Sana, bana ilham ol diyemem
İstemesen de oluyorsun olacaksın da
Kalbime kazımışım bir kere,
Ölene dek benimle.**

**Sana, bana ilaç ol diyemem,
Hele derdime derman sensen,
Kalbimi düzeltip aklımı bozacağına,
Kaybol gözlerimde ilaçsız iyileşeyim.**

**Sana, bana hayat ol diyemem.
Olmana da gerek yok zaten.
İçimde bir yerlerde var olduğun sürece,
Bana hayat bu zaten.**

Ege ERGENÇ

Aklım Firarda

Aklım firarda, kaybolur şehri hüznünde,
Toplanır bulutlar bizim için, her gece gökyüzünde.
Zaman alır her sonbahar, bir rüzgâr misali,
Kuruyan yapraklardır, biten sevgimin timsali.

Nice gönüller hüznü ile dolar, yalnızca sevdiğine,
Kimisi de neşeler saçar, onu yâr edindiğine.
Sönme üzere gönüllerindeki alev, gündün güne durmaksızın,
Asıl aşk Rabbindedir, ölümlü olmaksızın.

Kaybetme sevgini, dönüştür onu sadece,
Asıl sevgili kimdir, kim olmalıdır sence?
Bırak kendini yakmayı, kuru alevler içinde,
Sevgin gönlünle yakar seni, günahkâr biçimde.

Bak bu son sözümdür, sözlerimin hepsi özümdür,
Kimin için bu gönül yarası, sonu mutlak ölümüdür.
Dönmelisin artık özüne, bulacaksın o gücü kendinde,
Hepsi bir gün destan olacak, yaşlanmış gönlünde.

Emir Azim AKPINAR

Duy Beni

Çözmem dertlerimi bir ağ gibi,
Çözmem kim kalbimde diri,
Çözsem güzel olur muydu her şey,
Çözmeden bilemem ki.

Gökteki yıldızlar gibi, güzeller çok dünyada
Bir aydır en güzel, bir güzel var bana
Sorarsan kim diye, gösteremem onu sana,
Ne hen gördüm onu ne sen göreceksin, anla.

Var mıdır ki güzel, sana hana,
Güzel sözlerin hepsi onadır, ona
Nedir bu sevgi açlığın, düşüncesiz olma,
Ey Rabhim duy beni, onu ateşe atma.

Emir Azim AKPINAR

Nerelerdesin

Geçmiş geçmişte kalsın, sen benimle
İçimde dolu bir yer var, o da seninle.
Bir parçam eksildi sanki, sende kaldı yarım,
Ne kadar dolu olsam da hen yine yarımım.

Vakit geçti bekledim, dönmedin geri,
Unutmadım hâl, beni bırakma dediğin yeri,
Şimdi nerdesin hen bekliyorum hala seni,
Nerdesin, nerelerdesin, unutamadım seni.

Zaman, alıyor sevgimi gündün güne,
Bitmiyor gibi geliyor mutluluğum bile,
Bu gece de düşünüyorum yine kendi kendime,
Nerdesin, nerelerdesin, iyi bak kendine.

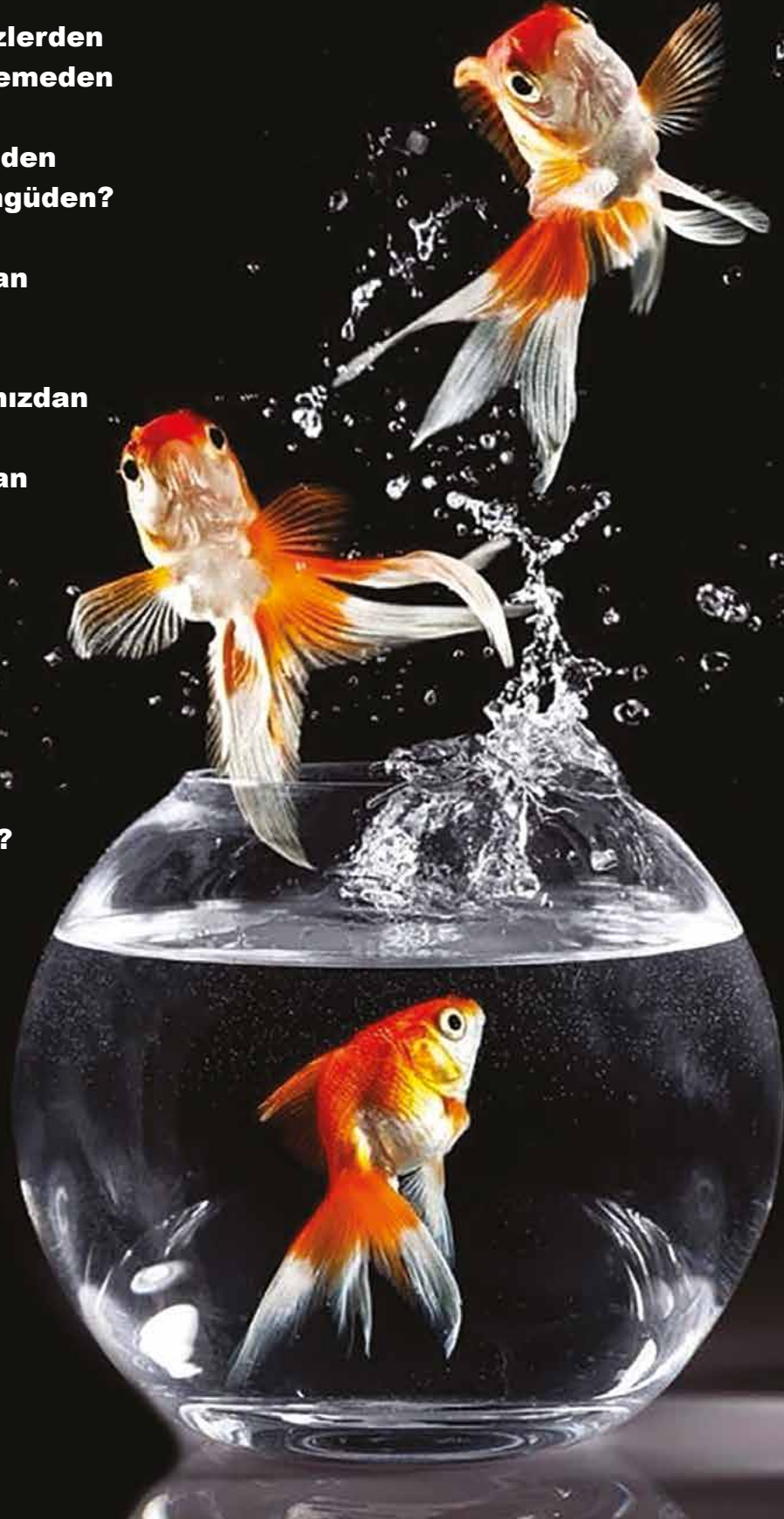
Emir Azim AKPINAR

**Sıkılmadık mı artık aynı yüzlerden
Aynı tonda söylenen tekerlemeden
Ezberletilmiş heveslerden
Hayatın gri monoton renginden
Sıkılmadık mı, hep aynı döngüden?**

**Sıkıldık yaşamın aynılığından
Genç yaşında enerjisini
kaybetmiş ruhlardan
Bunalmış, daralmış hayatımızdan
Sıkıldık
Belki de fanusta yaşamaktan**

**Hayatı başkalarına
dayamaktan
Sonra, heyecanını
bulduğunu sanmaktan
Bulamamaktan
Siyahta tutunmaya
çalışmaktan
Sıkılmadık mı, yaşamaktan?**

Cerensu GENÇ

Bir insan doğuştan mı kötüdür yoksa onu kötü yapan çevresi midir? Birinin doğuştan iyi veya kötü olduğunu söylemek yeni doğmuş bir çocuğa karakter yüklemektir bence. Oysa çocuğun sadece içgüdüleri vardır. Yavaş yavaş, yaşayarak kazanır karakterini. Yani insanın kişiliğini sonradan yarattığını söyleyebiliriz. Bu açıdan baktığımızda kötü bir çevrede büyüyen bir çocuğun kötü biri olmak zorunda olduğunu, kötü diye tanımladığımız her insanı kötü yapan şeylerin mutlaka var olduğunu mu söylemeliyiz?

Hayatında hiç iyilik görmemiş bir insanın değişmez bir şekilde kötü olacağına inanıyorsak o zaman kişilik sonradan kazanılmış bir şey olur. Ancak bu fikre karşı çıkan belki de binlerce insan var hayatımızda. Demek ki karakter insanın doğuştan içinde tuttuğu bir şey ve beni ben yapan şey en başından beri benim içimde. O, dışarıdan gelen baskılara göre şekillenebilir ve belki fırsatını bulduğunda kendini göstermeye can atıyor olabilir. Çok iyi olduğunu düşündüğünüz bir insan daha önce karşılaşmadığı bir durumla karşılaştığında asla beklenmeyen bir tepki verebilir ve belki de bu onun içinde tuttuğunu dışarı vurmuş anıdır. Ya da kötü diye adlandırdığımız birinin çok iyi olduğu bir ana denk gelebilirsiniz.

Karakter insanın en başından sahip olduğu ama fırsatlara göre kendini gösterebildiği bir olgu. Kendisini göstermeye hiç fırsat olmamış bir insanın nasıl olduğunu onun önüne bir şeyler sunup ve sunduklarımızla ne yaptığını görerek kısmen anlayabiliriz.

Kötü olmayan bir insan belki de yalnızca önüne kötülük yapacak bir fırsat gelmediği için öyledir. Toplumlarda baskın olan tarafların diğerlerini ezdiği zaman ezilenlerin masum ve suçsuz olduğunu düşünürüz, belki suçsuzdurlar ama durum tersine döndüğü zaman gördüğümüz yalnızca yaşananların çok daha kötü olduğunu değil masumlüğün farklı açıdan bakınca değiştiği de olur.

Bence asıl iyilik en başında size yapılanlara rağmen sıra geldiğinde aynılarını yapmamaktır. "İyilik demek kimseye kötülüğü dokunmamak değil, kötülük yapacak cevheri içinde taşımamak demektir."

Karakterimiz doğduğumuzdan beri bizimle ve kendini göstermek için doğru zamanı bekliyor. Belki çoğumuz daha kendimizle bile tanışmadık ve bir gün tanıştığımızda işte o zaman gerçekten bir şeyleri fark ederek yaşayacağız.

Yağmur KAPUSIZ

Yayımlanan ilk romanımı on dokuz yaşımda yazdım, yayımlandığında yirmi dört yaşındaydım. Dalımdan düştüm. Bu hem acı verdi bana, hem de hem özgürlük. Ben artık ben olmuştum tıpkı bir kirazın ancak dalından düşünce kiraz oluşu gibi.

Can GÜRSES

Kendinizi bize kısaca tanıtabilir misiniz?

Ben Can. Konuşmayı masal anlatmak için sökmüş bir insanım. İlk anlattığım masal, annemin karnındayken yaşadığım dünyaydı. Otuz yıllık ömrümü hep anlatarak yaşadım. Anlatmak, paylaşmaktır. Yazarak birçok insanla özgürlüğümü, zamanımı, ruhumun renklerini, aklımın çiçeklerini paylaşıyorum. Ancak böyle yaşamımı hak ediyorum.

Yazmak sizin için ne ifade ediyor?

Yazmak benim için var olmak. Yazarak kendimi var ediyorum, varoluşuma hak kazanıyorum.

İlk kitabınız yayımlandığında kaç yaşındaydınız, neler hissettiniz?

Yayımlanan ilk romanımı on dokuz yaşımda yazdım, yayımlandığında yirmi dört yaşındaydım. Dalımdan düştüm. Bu hem acı verdi bana, hem de hem özgürlük. Ben artık ben olmuştum tıpkı bir kirazın ancak dalından düşünce kiraz oluşu gibi.

Bize eğitim hayatınızdan ve yazarlığınıza kattıklarından bahsedebilir misiniz?

Üniversiteyi İngiltere’de, The University of Kent’te okudum. Karşılaştırmalı Edebiyat ve Sinema dallarında öğrenci olmak bana dünyaya sanatın diliyle bakmayı öğretti. Yüksek lisansımı gene karşılaştırmalı edebiyat alanında, İskoçya’da, The University of Edinburgh’da tamamladım.

İyi bir yazar olmak için önce iyi bir okur olmak gerekir. Bir eseri hakikaten okumayı öğrendikçe, okurlukta ustalaştıkça yazarlığım kuvvetlendi, yüreklendi.

Mesleğinizin sizi zorlayan yanları nelerdir?

Ben, edebiyatçım. Hayata dönüşmek, okurunu dönüştürmek için değil; tüketilmek için yayımlanan, kitapların çoğunlukta olduğu bir devirde has edebiyatın kendini var edebilmesi ve sesini okuruna duyurabilmesi gitgide güçleşiyor. Kanınızla, canınızla yıllarca emek verip bir roman yazıyorsunuz ancak edebiyat denen o kutsal alan kapitalist düzende vahşi bir ticari pazara dönüştüğü için romanınıza kitapçılarda tek bir yer bile bulunamayabiliyorsunuz. Yine de inanıyorum ki; iyi okurlar var oldukça, iyi edebiyat da var olacaktır.

Okur, ne yapar eder kıyıda köşede kalmış olsa da kendisini bekleyen kitabı bulur.

Herkesin bilmesinde fayda olduğunu düşündüğünüz bir hayat tecrübeniz var mı?

Yaşadıklarımın öğrendiğim ve paylaşmakta fayda gördüğüm birkaç bilgimi aktarayım:

Yalnızlığınızla dost olun, kendinizle didişin ama kendinizle savaşmayın.

Dürüstlüğün en yüce vasfı olduğunu unutmayın.

Kim ne derse desin kendiniz olun.

Sevginize layık insanları sevin ve onların sevgisiyle sevilmenin en büyük zenginlik olduğunu bilin.

Kendinizi esas var oluşa bırakmak yerine kendinizin zamanı olun ve kendinizi var edin.

Bir eserin orijinaline sahip olabilseydiniz bu eser ne olurdu?

Bir Renoir yahut Fikret Mualla tablosu.

İsminizin sözlükteki hangi kavrama karşılık yazılmasını isterdiniz?

İsmim, “Can”, dosdoğru beni açıklıyor.

Yazarken nasıl hissediyorsunuz?

Yalnız ve kalabalık, mutlu ve mutsuz, canlı ve yorgun, umutlu ve karamsar, bilge ve çömez, çocuk ve ihtiyar, kadın ve insan, en çok da özgür.

Betimlemeyi en çok sevdiğiniz zaman nedir?

Zamansızlık.

Kitaplarınızdan birinin sinemaya uyarlanmasını ister miydiniz?

Kırık Beyaz’ı sinemaya yakıştırıyorum.

İlk defa ne zaman “Ben yazar olacağım” dediniz?

Ben hep yazardım galiba.

Türkiye’de ve dünyada beğendiğiniz isimler kimler?

Benim yazarlarım Jean Rhys, Marguerite Duras, Virginia Woolf, Elizabeth Smart, Katherine Mansfield, Ingeborg Bachmann, Kafka, Oblomov, Sevgi Soysal, Edip Cansever, Oğuz Atay, Turgut Uyar, Behçet Necatigil’dir.

Son olarak yolda kendi halinde yürüyen Can Gürses’i nasıl tanımlarsınız?

Kendi kozasında yaşayan bir canlı olsam da günün en sevdiğim vaktidir yürümek. Doğaya sürükler beni, ayaklarım ile ruhum. Ne yazıyorsam benimle beraber yürürler. Her adımında da devam ederim yazmaya. Doğanın bir uzvu gibi hissederim kendimi böylelikle. Doğanın diliyle düşünen bir canlı olurum gitgide.

Hissedecek, düşünecek, anlatacak bir sürü şeyim olduğuna; yeni dünyalar yaratma iştahıma şükrederek, dudağımın kenarında hep bir gülümseme asılı yürürüm en dertli vaktimde bile. Çünkü bilirim ki bir insanın en büyük gücü, gülümseyişidir.

Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Sıla ÇITIRIK- Serra BARIN

CUMHURİYET ve KUŞLAR

Rıhtımdayım, denizin tuz kokulu rüzgârı yüzüme vuruyor. Kulağımda çekingen dalga sesleri, ferah ve ılık... Keyif ta içime işliyor. Ellerim cebimde kıyı boyu yürüyorum. Yerlerde çekirdek kabukları, taşlarda yosunlar, ağızda ekmek tadı var.

Bir kuş olmak istiyorum. Parlak tüylü bir papağan, hoş sesli bir kanarya, sert bakışlı bir şahin ya da keskin pençeli asil bir kartal olmasam da olur. Çirkin sesli kuru bir karga, olur da ezseniz unutacağınız ufak bir serçe ya da tanrının dahi unuttuğu kıyı varoşlardan birinde kendi halinde boynu bükük bir kumru olabilirim. Yine de özgür, yine de asi... İki sağlam kanat yeter bana, bir de sonsuz sema. Taşlamalara, kışkırlara ya da yaramaz bir çocuğun avuçlarına sırf oyun olsun diye hapsolmaya razıyım. Yeter ki bağlamayın kanatlarımı karartmayın göğümü.

Hür olmazsam kuşluğum da insanlığım da yarım kalır, etim manasız. Belki iki buçuk ayaklı olurum ama iki ayaklı olup da başımı doğrultamam.

Yoksa nasıl sahip çıkarım minik yavruya, yolunu gözleyen eli kınalı sevgiliye. Yumarsam gözümü haksızlığa, eziyete; kıymetini bilmezsem iradenin, zincire vurulur kanatlarım, eğilir başım. Unuturum kendimi. Oysa uykularıma sığmaz arzularım. İnsanım gözümün içine baksın isterim, ben çilekeş anaların çocuğuyum. Yan yana uçmak; çığlıklarımız, nefeslerimiz göğü inletsin isterim. Söz isterim, hak isterim, gülmek, yaşatmak isterim. Hamurumuz, mayamız aynı; omuz omuza yükselmek isterim.

Cumhuriyet, inceden nazlı nazlı akan, yüzeyi parlak bir boğazdır. Bir yanı adalete, bir yanı hürriyete varan; zincirlerini kırıp kafeslere sığmayan... Milletini sarıp sarmalayan, doğudan batıya sınırsız kucaklayan hem hırçın hem de dingin bir anadır. Biz kuşlar da bu kutsal suyu yıllardır tavaf ediyoruz. Zihinlerimiz kuşlar kadar duru ve özgür, büyük cumhuriyet elif gibi dimdik, ebediyen muzaffer olsun.

Büşra Z. DİLSİZOĞLU

*Cumhuriyet Bayramı Kompozisyon Yarışması İlçe Birincisi

GÖNÜLLER YANGIN YERİ

**Dünyan yansa, bir yerim yok içinde
Bana yakacağın bir dünya var mı?
Bittiyse yerleşiriz bin aleme
Uğruna yakmadığım alem var mı?**

Bi sen işte, sana elim varmadı

**Salgın çıksa, maske yok yüzümüzde
Bu kalpsiz hastalara şifa var mı?
Kapsak da düzelirdik tıp mucize
Sendeki virüse de çare var mı?**

Kalbinin orta yerinde yatılı

**Yağmur yağsa, şemsiye var elinde
Bereketten kaçmana hacet var mı?
Bırak damlalar gezinsin teninde
Buhun Yağmur la karışmaya var mı?**

Belki söndürür tüm yangınlarını

Yağmur Miraç TAYLAN

ÖĞRETMENİM

BEN

Beni her zaman göremezsiniz,
Uzun bir selvinin yapraklarıyım ben.
Aldırmadan geçen mevsimlere inat,
Yok oluşa göğsünü siper edenim ben.

Kimi zaman simit oldum örneğin;
Adalar vapurunun güvertesinden hoyratça atılıp
Martıların çığlıklarına dokunan
Ve karnı doymuş martıların kanat çırpışları arasında
Serin sularla kucaklaşanım ben.

İzmir'de boyozdum, bir zamanlar...
Güneşin gülümsediği,
Deniz suyu yosunların yüzünü yıkarken,
Telaşlı ellerde çayla buluşurum her gün.

En mutlu günlerde bir mum olurum örneğin;
Elazığ'ın çayda çırasında, gelinin tacındayım.
Neşe katarken herkese, eridim damla damla,
Hayat verdim hüznü ve mutluluğa
Ya da kör cehaletin soldurduğu
çiçeklerin titreyen alevi oldum.

Ben ışığım, alevim, coşkun sel gibiyim,
Budalar da kolumu kanadımı.
Fırtına deresinde çağlamaya devam ederim,

Ben öğretmenim bitmedim,
tükenmem öyle kolay kolay...
Ölmem hiç, başöğretmenimin ölümsüzleştiği gibi.

Duygu FALAY
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Hayat

Hayat
Varolan ruhlarımızın
Bedene kavuştuğu
Sonsuz yaşamımızın
Küçük bir parçası sadece

Karanlık

Uçsuz bucaksız bir derinlik
Ama öyle karanlık ki
Beyaz bir noktadan bile mahrum
Sonsuzlukta sıkışmış ruhumu
Özgürlüğe salan bir karanlık
Hareketsiz, donuk
Sınırı olmayan kadim boşluk

Ölüm

Sessiz ve kimsesiz
Amaçsız veya
En başından büyük bir amaca hizmet eden
Büyük bir vuslat mı sonlanan hayat
Yoksa hiçliğe uzanan bir yokuş mu?

Doğum

Bir mucize
Kendi kendine yaratılış
Maddeye bağlanış
Ve her şeye başlangıç.

Cerensu GENÇ

ALTIN ŞEHİR

P R A G

Orta Bohemya'da Vltava Nehri'nin üzerinde kurulan, diğer Avrupa başkentlerine kıyasla az bahsedilen ancak güzelliği bakımından en üst sıralarda olan bir şehirdir Prag. Orta Avrupa'nın adeta birbiri içine geçmiş başkentleri arasında parlayan bir yıldızdır. Benim de bu başkentler arasında en çok beğendiğim yerdir.

Prag'a genel bir bakış atıldığı zaman barok ve gotik mimarinin etkilerini hissedilmektedir. Şehir adeta Orta Çağ'dan fırlayıp günümüze gelmiş bir yermiş gibi 14. yüzyıla kadar giden kiliselere, katedrallere ve şatolara sahiptir. Diğer Avrupa şehirlerindeyse bu durum nadirdir çünkü 2. Dünya Savaşı sırasında hem Luftwaffe (Nazi Almanyası Hava Kuvvetleri) hem de RAF (İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri) ve USAAF (ABD Hava Kuvvetleri) tarafından yapılan bombardımanlar neredeyse tüm Avrupa'yı yerle bir etmiştir. Neyse ki Prag, diğer bahtlı kara şehirlere kıyasla çok daha az bombalanmıştır. Bu sayede şehrin tarihi dokusu korunmuştur.

Şehrin her yanı görülmeye değerdir, ancak bunların en meşhurları Eski Şehir Meydanı, Charles Köprüsü, Aziz Vitus Katedrali ve Prag Kalesi'dir. Eski Şehir Meydanı, kentin kalbi olarak nitelendirilir ve görünümüyle cadı şatolarını andıran Týn Kilisesi'nin ve eski Bohemya krallarına ev sahipliği yapan Eski Belediye Sarayı'nın bulunduğu yerdir.

Bunların yanında çok özel bir saat kulesi de burada bulunmaktadır: Astronomik Saat. Bu saat dünyanın çalışan en eski saati unvanına sahiptir. Saat, Üstad Hanus adlı ünlü birine yaptırılmış. Hanus saati yaptıktan sonra krallık tarafından kör edilmiş, çünkü diğer ülke kralları ona kendileri için de birer saat yapmaları için teklifte bulunuyorlarmış. Bohemya kralı da bu saatin benzerini yapmaması için Hanus'un gözlerine mil çektirmiş. Hanus bu olaydan kısa bir süre sonra kendisini saat kulesinde asarak intihar etmiş. Bununla birlikte Çeklerin başına ne zaman kötü bir şey gelse saat durmuş. Astronomik Saat Kulesi saati, tarihi, Güneş'in Ay'ın ve Dünya'nın astronomik döngülerini ve konumunu, güneşin doğuş ve batış zamanını, aynı zamanda da Hristiyan dininin kutsal günlerini göstermektedir. Saat 12 burcun sembollerini de taşımaktadır. Her saat başında saatin sağında bulunan iskelet figürü çan çalmaya başladığı zaman pencereler açılır ve İsa'nın 12 havarisi sırayla geçer. En üstte bulunan horoz figürü ötmeye başlayınca da çan sesleri kesilir.

Charles Köprüsü, Vltava Nehri üzerinde bulunan çok sayıdaki köprüden biridir ve Prag'ın turistler tarafından en çok ilgi gören yeridir. Üzerinde 30 tane heykel bulunduran bu köprü'nün her iki tarafında koruma amaçlı kuleler bulunmaktadır. Charles Köprüsü'nü Charles Köprüsü yapan unsur tarihidir. 30 Yıl Savaşları sonunda işgalci İsveçliler burada durdurulmuştur. Ayrıca 1744'te Avusturya birlikleri Prusya ordusunu burada yenilgiye uğratılmıştır.

Dünyanın en büyük kalelerinden bir olan Prag Kalesi, günümüzde Çek Cumhuriyeti Devlet Başkanlığı Sarayı olarak kullanılmaktadır. 570 metre uzunluğunda ve 130 metre genişliğindedir. Guinness Rekorlar Kitabı'na göre dünyanın en büyük antik kalesidir. Kalenin içinde bulunan Aziz Vitus Katedrali de çok geniştir. 1344'te yapılmaya başlanmasına rağmen işgaller, yangınlar derken ancak 1928'de bitirilebilmiştir. Prag kral ve kraliçelerinin taç giydiği yer olarak bilinmektedir.

Prag'ın güzellikleri anlatmakla bitmeyecek kadar çoktur. Bu şehre giden herkes bir geziden almak istediği tadı zaman fark etmeksizin alacaktır. Şehrin yazı da kışı da birbirinden renklidir. Yıllık yaklaşık 6 buçuk milyon turiste ev sahipliği yapması da şehrin güzelliğini göstermektedir. Orta Avrupa'yı gezmek isteyenler için en büyük tavsiyemdir.

Bekir Koray ERAN

ESİNTİ

Mevsim yaz, sen Adriyatik havası
Bekliyorum seni bak, boş karşısı
Yerim sahilin meşhur tavernası
Selam ben her daim müdavimin

Sen bir esinti balkanlarda gezen
Bir gürültü, kıyametler koparan
Bir tüfek beni delik deşik eden
Canımı alan umarsız depremsin

Aslında alt tarafı bir rüzgarsın
İzin almadan tenimi okşarsın
Tek benim değil tüm Balkan kızların
Sandım yalnız bana özel estin

Yağmur Miraç TAYLAN

Kilden Kale

Toprak
Ne bereketli şeydir o
Tohumlar yeşerir fidanlar olur kucığında
Yeni hayatlar can bulur bağrında
Nice hayvanlar yaşar koynunda

İnsanoğlu akıllıdır, şekillendirir toprağı
Kendinden bir parça ekleyerek yaratır öz dünyasını
Yeni şekiller yaratır, güçlendirir dimağını

Cerensu GENÇ

BİR GİDİŞ

Saat sabahın altısı. Güneş kendini göstermeye başladı ve perdenin küçük bir aralığından odanın içine düştü. Güneşin yüzüne vurması ve yoldan geçen arabaların sesleriyle gözlerini açtı. Hafifçe doğrulduktan sonra ayağa kalktı ve arkasına doğru kaymış mavi renkli pamuktan pijamalarını düzelttikten sonra banyoya yöneldi. Banyoya attığı ilk adımla beraber bir üşüme geldi iri yarı adama. Elini ve yüzünü yıkarken karnının guruldamasıyla ne kadar aç olduğunu fark etti ve banyodan çıktıktan sonra mutfığa doğru yöneldi. Ama bu süreç biraz uzun sürdü çünkü havlusu çamaşır makinesindeydi bu yüzden yedek havlusunu almaya odasına gitti.

Kendine kahvaltı hazırlarken telefonunun çaldığını duydu ve telefonunu almaya yatak odasına gitti. Telefonu eline aldığı anda bunun gizli bir numara olduğunu gördü. Şaşırmadı çünkü birçok kez küçük çocuklar tarafından böyle aranmıştı. Ama bu onun da hoşuna gidiyordu çünkü o da çok gülüyordu bu konuşmalarda. Telefonu açtığı anda beklediğinin aksine kaba bir sesin kendisine "Oğlun elimizde ve eğer bir saat içinde yoldan geçen 3 insanı öldürmezsen oğlunu öldürürüz" dediğini duydu. Önce inanmayan adam oğlunun sesinin dinletilmesiyle bunun gerçek olduğunu anladı ve endişe içine girdi. Başka çaresi olmadığını anlayan adam olası bir felaket için yatağının altında sakladığı silahını çıkardı. Yatağı kaldırmak onun yaşında bir adam için zordu. Ama o an bu adam için pek zor olmadı. Hüzün ve çaresizlik içinde evin kapısını açtı ve evden

dışarı adımını attı. Gözüne birçok kişiyi kesti fakat bir türlü cesaret edemiyordu. "Bunu yapmak zorundayım" diye aklından sayıklıyordu. En sonunda cesaretini topladı ve silahı yolun karşısındaki kırmızı kazaklı adama doğru yöneltti. Nişanını aldı ve silahı ateşledi bu konuda iyiydi çünkü ne kadar zaman geçmiş de olsa askerde keskin nişancıydı. Otuz yaş civarlarındaki bu genç adam bir anda kendini yerde buldu. O, yerde can çekişirken adam

etraftaki insanların birbirine girdiğini ve ona engel olmak için üzerine doğru koşan adamları görünce telaşla iki kez daha ateş etti. Bu kurşunlardan biri duvardan sekti ve şans eseri kimseye isabet etmedi. Diğer kurşun ise on üç yaşındaki, daha hayatının başlangıcındaki, çocuğun tam kalbine isabet etti. Çocuğun beyaz gömleği kısa süre içinde kırmızı rengini aldı. Etraftakilerin müdahalesiyle adam silahından uzaklaştırıldı ve aldığı darbelerden sonra baygınlık geçirdi. Adam gözünü açtığı anda kendini sorguda buldu. Olayları bire bir anlattıktan sonra bunların hepsinin bir oyun olduğunu ve oğlunun o gün tamamıyla evde olduğunu öğrendi. Ağlamaya başladı kendini çok

kötü hissediyordu. Yüzü garip bir renk almaya başladı. O andan sonra kimseyle iletişime geçmedi ve köşeye çekilip bitap bir şekilde düşünüp kendine kızdı. Ve olaydan bir sonraki gün tutuklu yargılanan adam bekletildiği yerde ölü bulundu. Adam, öldürdüğü çocuğun babası olan gardiyandan aldığı ipe...

Azat GÜL

HERKES GİBİ

Başımı dizlerine koydum

Dizinde uyuyanların sayısı önemli değil

Elin, yüzümde geziyor

Daha başka kimi böyle sevdiğin önemli değil

Bir şarkı açtım sana

Aynı şarkıyı kimler için açtığın önemli değil

Elin, saçımda geziyor

Daha önce kimlerin saçını ördüğün önemli değil

Dudakların omzumu öpüyor

Kalp çizdiğin omuzlarda

Yaşamış olman önemli değil

Cerensu GENÇ

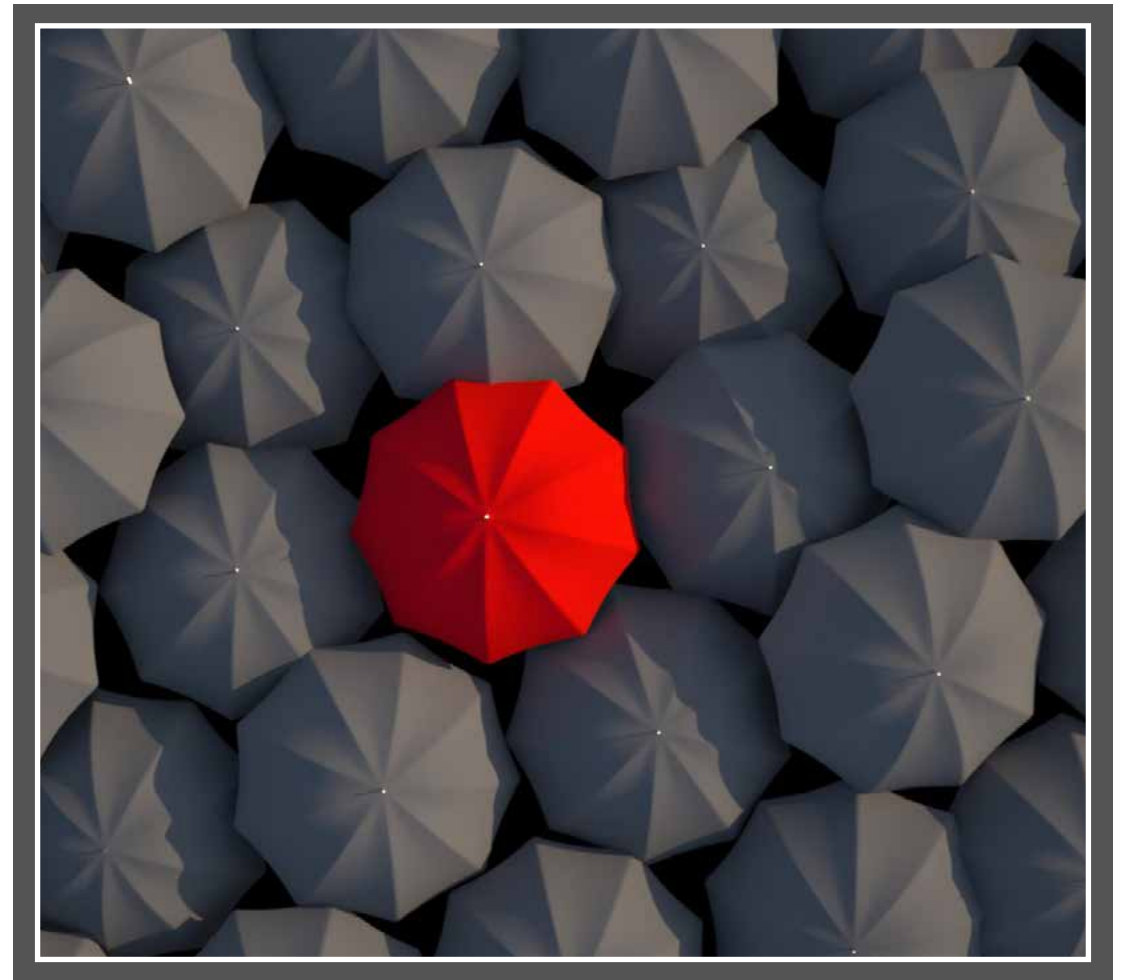
RENKLERİ SENDEN KIYILAR

Baka baka doyamadığım gözlerin
Dokunmakla yetinemediğim tenin
Başımı döndüren büyücü sözlerin
Seni var eden her zerreyi gözlerim

Gözlediğim varlığın elime geçer
Gelişinle gönlümden meltemler eser
Esen rüzgâr yüzüne vurursa eğer
Sıcak iklimlerin yolunu gözlerim.

Gözlerin boyamış denizde yüzmeyi
Tenin' kuşanmış kumsala uzanmayı
Sesin değmiş dalgaları dinlemeyi
Diler senden biçare mahrur gözlerim

Yağmur Miraç TAYLAN

YAĞMUR

Sarhoş eder bu sahil havasıyla
Akdeniz'in ılıman edasıyla
Nadiren soğuk olur o da anca
Güneş aşkımıza göz koyduğunda

Gidecekmişsin bugün apar topar
Sorarım bir hoşnutsuzluğun mu var?
Bu küçük koy bana adeta mezar
Sen beni senden alıkoyduğunda

Güneş aşkımıza göz koydu yine
Yoksa bu acelenin sebebi ne
Kapansam iki dizine nafile
Vazgeçmezsin kafana koyduğunda

Valvar yakar ağlıyorum omzunda
Hava ılıman olmaz ki uğrunda.
Artık yalnız yağmur olur bu koyda
Yağmur'u yalnız, sensiz koyduğunda.

Yağmur Miraç TAYLAN

EMRE CANER

ile Kaplumbağa Terbiyecisi Romanı

• Bize kendinizi biraz tanıtır mısınız?

Şu yıl şurada doğdum, şu okullarda okudum, şuralarda çalıştım gibi klasik bir hayat kronolojisi çok da önemli değil aslında. Liseden beri aklımda yazma sevdası olan, sonrasında da bunu elinden geldiğince yapmaya çalışan biriyim. Hepsi bu!

• Yazmaya nasıl başladınız ve sizin için yazmanın hayatınızdaki önemi nedir?

Üniversite yıllarımda çeşitli yazılar karalamaya başladım. Kısa öyküler, denemeler... Ardından onları çeşitli dergi ve gazetelere yollamaya başladım. Sanırım ilk yazım yayımlandığında on dokuz yaşındaydım. Basılmış bir kağıdın üzerinde kendi adımla ilk gördüğüm an hayatta yapmak istediğim için bu olduğunu da anladım.

Aslında insanın yaptığı iş ile kurduğu bağ hayatının en temel ilişkisi. "Yanlış hayat doğru yaşanmaz," diye sevdiğim bir söz vardır. Buna gerçekten inanıyorum. Eğer bir hayatı doğru bir şekilde kuracaksanız bu işe "iş" kısmından başlamanız lazım.

Yazmak benim için işten öte bir varoluş etkinliği aslında. O olmazsa ben de yokum gibi... Gerçi yıllar geçtikçe bu fikrimde bazı değişiklikler oldu. Şimdiki düşüncem şu: Yazmadan durabilirim ama okumadan asla!

• Yazmanın verdiği düşüncelerinizi yazıya dökme hissi, gelen rahatlama veya sizin dediğiniz gibi duygusal varoluşu yeni yeni keşfetmeye başlamış biri olarak yazdıklarınızda kendimden birkaç parça buldum. Eminim benim gibi arkadaşlarım da bu duygularını hissedeceklerdir.

Size biraz da araştırmalarınızla ilgili soru sormak istiyorum. Öncelikle Osman Hamdi'den bağımsız olarak; araştırma konularınızı nasıl seçiyorsunuz, ne gibi yöntemler veya kaynaklar kullanıyorsunuz?

19.yüzyıl tarihi oldukça ilgimi çekiyor. Modernleşme hikâyemiz o dönemde başlıyor çünkü. Bizim toplumumuzun sahip olduğu doğu/batı ikilemi de yine aynı dönemde baş gösteriyor. O dönem çok gerilerde kalmış gibi gözükse de aslında günümüzde var olan birçok sorunun kökeni tam da oraya dayanıyor. Bunun gözden kaçırmamak lazım.

İnternet çağındayız ama kütüphaneler hala araştırmalarımın vazgeçilmez mekanları. Önce ilgilendiğim dönemin genel tarihini çalışıyorum. Sonra yazdığım karakterin bu tarihsel olayları nasıl yaşadığını onlara ne gibi tepkiler verdiğini düşünüyorum. Ve tabii üzerinde araştırma yaptığım kişi veya olayla ilgili yazılmış her şeyi okumaya çalışıyorum. Ama bir yazarın kendi sentezini yapması gerekiyor... Beyazıt Devlet Kütüphanesi ve manzarasıyla meşhur Atatürk Kitaplığı sık sık gittiğim kütüphaneler. Ama oraları artık üniversite hazırlık için test çözen gençlerle dolu. Keşke sizler kahve zincirlerinde oturup çalışsanız sınavlara! Şaka bir yana Türkiye'de kütüphaneler dolup taşıyor ama içeride kitap okuyan kimse yok!

• **Sonra, Osman Hamdi Bey'in hikâyesine gelirsek; Türk sanat tarihi için çok önemli bir kişilik aslında, ilklerin adamı da diyebiliriz belki. Size çok sorulmuş bir soru olabilir ama en merak edilenlerden de biri ayrıca. Niye Osman Hamdi Bey ile ilgili bir kitap yazmak istediniz?**

Osman Hamdi gerçekten eşsiz bir karakter. Bir benzeri yok. Ama on beş yıl önceye kadar unutulmuştu. Adı şimdiki kadar sık geçmiyordu. Resimleri her yerde karşımıza çıkmıyordu. Ben Osman Hamdi üzerine 2007 yılında düşünmeye başladım. İstanbul Arkeoloji Müzesi sık sık ziyaret ettiğim bir mekandı. Bir gün fark ettim ki ben artık oraya müze ziyareti için gitmiyorum. Osman Hamdi'nin fotoğraflarına bakmak için gidiyorum. 19.yüzyıl aydını olan Osman Hamdi bir fotoğrafta Viyana'da diğerinde Nemrut Dağı'nın zirvesinde. Bir Paris'te bir Sayda antik şehrinde. Osman Hamdi'nin hayatı başımı döndürmeye başlamıştı. Ve o anların birinde Osman Hamdi üzerine yazmaya karar verdim.

• **Peki, araştırma yaparken veya yazı aşamasına geçtiğinizde; olayları kurgularken sizi etkileyen, ilham veren olaylar oldu mu?**

Eskiden dışarıda çalışmak gibi bir alışkanlığım vardı. Osman Hamdi'yi kafelerde yazdım diyebilirim. Sosyal etkileşim içinde olmak beni besliyordu. Bazı kitaplarımı evde geceden sabaha çalışarak yazdım. Yaş ilerledikçe sabah erken kalkıp taze bir zihinle yazmaya başladım. Caz veya klasik müzik her zaman derinden derine beni destekledi. Yazdığım dönemlerde (alakasız gibi gözükse de) gittiğim bir bale temsili, bir konser veyahut izlediğim yaratıcı bir film beni hep beslemiştir.

• **Kitapla ilgili sorulara devam ediyorum. Osman Hamdi; çağının çok ötesinde bir şeyler yapmaya çalışan ve yapan yenilikçi bir insan. Onun yaşamında sizi etkileyen olaylar var mı, varsa hangileri? Hayatınızda iz bırakan veya onda kendinizden bir parça gördüğünüz anlar oldu mu?**

Osman Hamdi'nin hayatını gerçekten bir macera filmi gibi. Osman Hamdi'yi benim için eşsiz yapan "öncüsüz" bir insan olması. Yaşadığı topraklarda üstat belleyeceği kimsecikler yok. Res-

samlar, arkeologlar, müze müdürleri yok Osman Hamdi'nin örnek alacağı. Neredeyse tüm yolları kendi emeğiyle açmak zorunda kalıyor.

Osmanlı aydınlarının yolu sıklıkla Paris'e düşmüştür. Osman Hamdi'de de dokuz yıl orada kaldı. Osmanlı aydınlarının Paris ile kurduğu ilişki benim için ayrı merak konusu. Paris Sevdası kitabımda bu ilişkiyi anlamaya ve anlatmaya çalıştım.

• **Osman Hamdi Bey'in kendisi kadar aslında kitabınıza da ismini veren Kaplumbağa Terbiyecisi tablosu da önemli. Kendi eğitimci kişiliğini ve eğitmeye çalıştığı kitleyi resmediyor. Kaplumbağa kullanarak yaptığı çalışmaların insanları ne kadar etkilediğini de anlatıyor bence. Siz bu tablo hakkında ne düşünüyorsunuz? Kullanılan imgelerin anlamları sizce neler?**

Kaplumbağa Terbiyecisi Osman Hamdi'yi geniş kitleler tarafından tanınmasını sağladı. Artık tabloya Kaplumbağalı Adam da deniyor. Ressamlar tablolarına isim koymazlardı. Tablo sergilerde teşhir edildikçe, basında haberleri çıktıkça bir isim ön plana çıkar, ağızlara yerleşir. Neyse isim konusunu bir tarafa bırakalım. Asıl konu Osman Hamdi bu tabloda metaforik bir anlatım başvurdu mu? Bir mesaj var mıydı? Elbette ki sadece basit bir kompozisyon da olabilir. Ama modernleşmeye çalışan geleneksel bir toplumda aydın olmanın zorluğunu anlatma metaforunu dillendirmekte bir sakınca olmadığını düşünüyorum. Kaplumbağaların terbiye edilmeye pek niyetleri olmadığı da aşikârdır. Neredeyse imkânsız bir iştir bu. Aşırı okuma yapma hatasına düşmeden resmin karşına geçen her göz, kendi yorumunu yapmakta özgürdür bence.

• **Ve son olarak, bize buradan söylemek istedikleriniz var mı?**

Yıllardır kitabıma gösterdiği ilgi nedeniyle Sabancı Lisesi yönetimine, Türkçe öğretmenlerine ve de emek sarf edip Kaplumbağa Terbiyecisi romanını okuyan tüm öğrencilere teşekkür ediyorum. Umarım sağlıklı günlerde yeniden buluşuruz.

• **Röportaj yapma isteğimizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz. İyi ve sağlıklı günler diliyorum.**

Cerensu GENÇ
Nisan 2020

SONBAHAR

Yapraklar dökülmüş görüyor musun?
Kuşlar göç ediyor sıcak yerlere...
İnsanlar, belki sadece sonbahar diyor buna
Ama biz biliyoruz olanları,
Kuşlar biliyor.
Kim bilir? Belki kuşlar da gidiyordur sevdiğine
Belki de onun için hüznüldür bu kadar bulut
Bir daha hiç göremeyeceği kuşlar için
Gözyaşlarını döküyordur.
Belki de tam böyle olmuştur sonbahar
Gitmekle,
Arkana baktığında
Görünmeyecek olana kadar uzağa gitmekle...
Neyse ki biz biliyoruz olanları,
Kuşlar da biliyor.

İpek ÜNAL

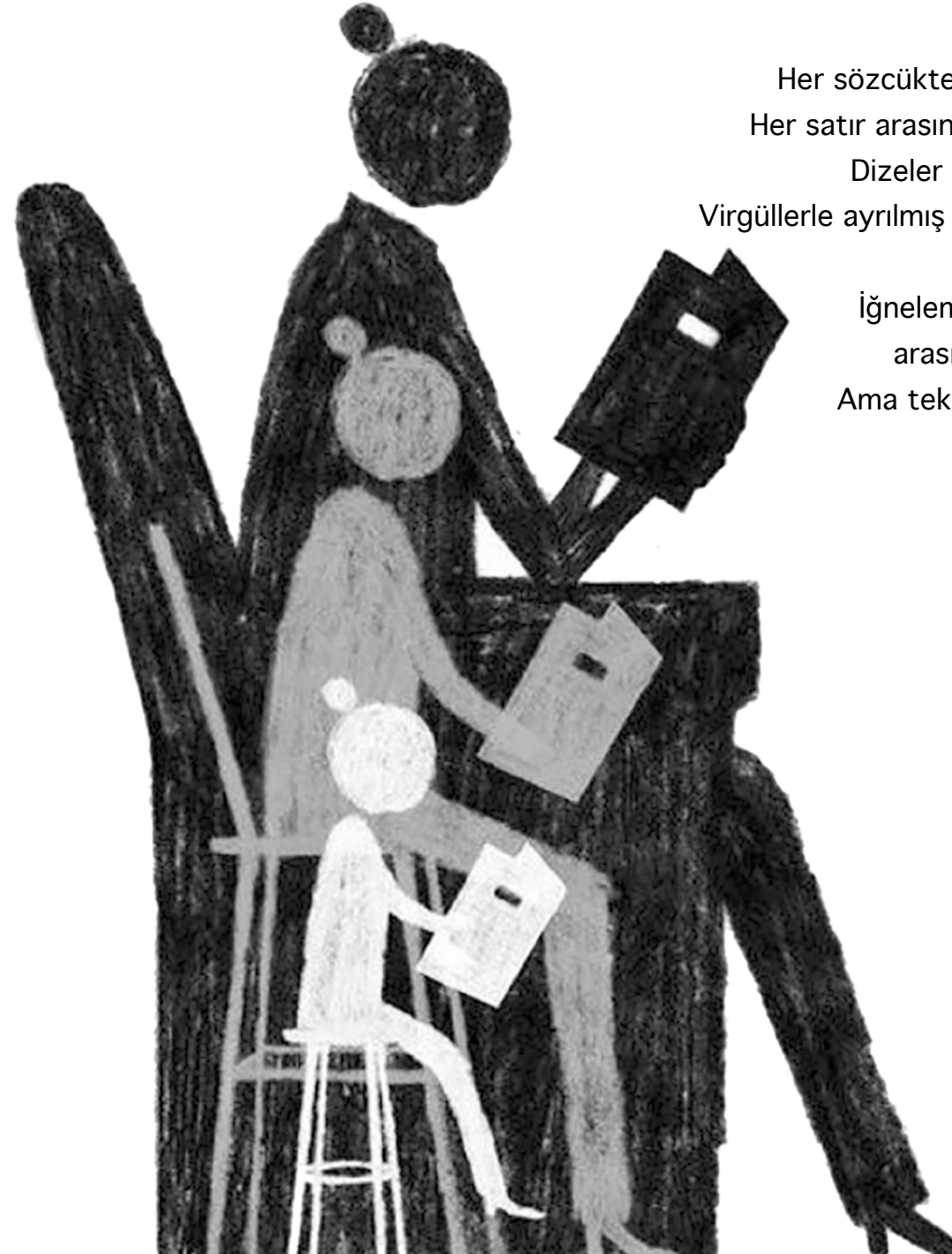
Tek Şiir

Her şiirin içinde onlarca duygu
Tüm duyguları yaratan bi avuç insan
Hislerime hükmeden sayısız an
Ve anları anlamlandıran üç dört insan

Her sözcükte değişen kişiler
Her satır arasında farklı gözler
Dizeler arası yıl farkları
Virgüllerle ayrılmış yüz kırışıklıkları

İğneleme ve yüceltme
arasındaki ince sınır
Ama tek şiir, tek roman

Cerensu GENÇ

UÇSUZ BUCAKSIZ

Sesi kıyıya vuran dalgaydı.
Belki de deniz kabuklarının,
Birbirine çarpma sesi.
Gülüşü sıcak
Rüzgâr eserken
Kirpikleri birbirine karışıyordu.
Belki de bu yüzden
Gözlerini açıp bakamıyordu.
Karşısındaki uçsuz bucaksız şeye
Açsa görecekti.
Ruhu binmiş bir gemiye
Bırakmış kendini denize
Kavrayamadı açınca gözlerini
Deniz miydi uçsuz bucaksız olan,
Yoksa ruhu mu?

Fadime Zeynep BALCI

ACI

Yağmurlu bir günde,
Damlalar her acı gibi
Vuruyor tahta pencereme
Huzur veriyor sesi kendince

Düşüyor usulca,
Herkesin basıp geçtiği,
Umursamadığı toprağa
Eriyor bir vücut misali,
Dayanamadan yok olup gidiyor
Acımasız hayat gibi

Yağıyor küçük evlerin çatısına
Her çaktığında küçük kalpleri korkutuyor
Her çaktığında ıslatıyor bir evin içini
Her çaktığında birbirine deli gibi sevenleri
Birleştiriyor, nasıl olduğunu bilmeden

Yağıyor yağıyor, her damlasının,
Nice duygular yaşatacağını bilerek
Her üzülenin göz yaşı olacağını
Her sevincin huzuru olacağını
Her kahvenin manzarası olacağını bilerek yağıyor

Sanki umursamıyor
Düşünmeden atıyor kendini yerlere
Yorulmuyor, bıkmıyor
Ne olursa olsun amacından vazgeçmiyor
Mutlu, üzgün, kırgın, herkesin
Dalıp gittiği oluyor
Nedendir bilmem
O,
Her üzüntünün arkasında
Renkleriyle insanlara huzur veren oluyor

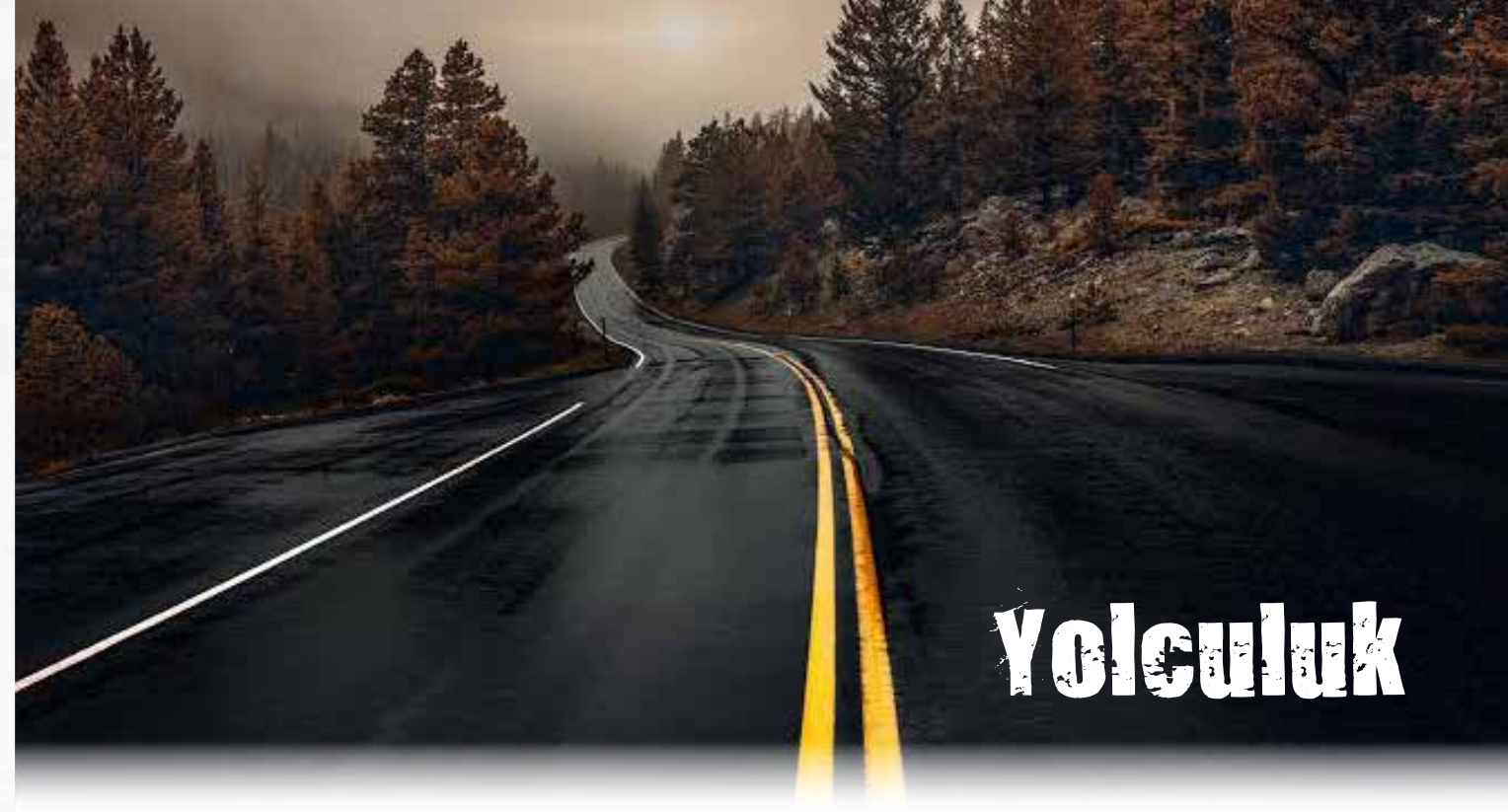
Sıla BOZDEMİR

Yok Duvar, Yok Çıkış

Zaman uyku zamanı, kâbuslar derin,
Örtün üstümü örtün, mapuslar serin.
Hapsolmuşüm bir kere, çıkışı nere?
Yarına varır mıyım, tasasız yere?

Bembeyaz parlak oda, içinde deli
Fikir akışı durmuş, ulaşmaz eli.
Kimler gelmiş de geçmiş, ben ehvenişer
Anlayamadım nasıl başa geldi şer.

Ege ERGENÇ

Yolculuk

Geçmiş olacağım...

Hislerini anımsadığında
Kokumu çiçeklerde ararken gülüşmelerimizi duyduğunda
O sulardan geçmiş olacağım.

Dönmüş olacağım...

Karanlık çöktüğünde
Yağmurlarda ıslanırken nefesin bitse bile koşmaya çalıştığında
Köşe başını çoktan dönmüş olacağım.

Uçmuş olacağım...

Uykuların kaçtığında
Ay ışığıyla gökyüzüne dalarken düşlerinde kaybolduğunda
Yıldızlara uçmuş olacağım.

Silinmiş olacağım...

Yalanlar gün yüzüne çıkarken sözlerimiz anlamsızlaştığında
Sessizce akan gözyaşım yanaklarımda kurduğunda
Zihnindeki yerimden silinmiş olacağım.

Ve sevgilim...

Gitmiş olacağım
Başka gözlerde, yüzlerde, dudaklarda veya bedenlerde beni görmeye çalışırken değil
Sokaklarda koştuduğunda, şarkılarda hissettiğinde değil
Kalbine baktığında ben ordan gitmiş olacağım.

Sonra

Esmiş olacağım...

Çocukların neşesinden geçip bulutlara yeni anlamlar yüklerken
Kelebeğin kanat çırpışında yeni bir hayata tutunup
Rüzgarın uğultusunda sallanıp
Yağmurlu bir sonbahar akşamı başka mavilere esmiş olacağım.

Cerensu GENÇ

OXFORD GEZİSİ

Herkese merhaba!

Size Oxford'da geçirdiğim yazı anlatmak istiyorum. 1 aylık süreçte dil okuluna gidip mükemmel arkadaşlar edindim. Hayatım boyunca hafızamda çok güzel bir yer kaplayacak olan bu kısa süre, beni geliştirip sosyalleştirdi. İngiltere'de bulunduğum zamanda dünyanın pek çok yerinden gelen insanları, onların kültürlerini tanıma fırsatım oldu.

İlk olarak size evinde kaldığım aile hakkında yazmak istiyorum. 2 kız çocuklu, sevecen ve iyi kalpli bir ailede kaldım. Dil okulunda ise sınıflarda ortalama 8-10 kişi olup, neredeyse hepimiz farklı ülkelerdendik. Sınıf belli olmadan önce bir seviye sınavı yapılıyor, ondan sonra ise birkaç tanıtım gerçekleştirilip ilk önce etraftaki tarihi yapıtlar gezdiriliyor. Bir sonraki gün eğitime başlanıyor. İsteğe bağlı olarak öğleden sonra ek dersler konuyor(ücretli). Bu ek derslerde herkes istediği bölümü seçebilir. Ben Film&TV sınıfını seçmiştim. Mükemmel filmler izleyip onları yorumluyorduk. Birbirimizi dinlediğimiz, bol sohbetlerin olduğu çok sıcak bir ortamdı. Okul sabah saat 9 gibi başlayıp öğleden sonra saat 3 te bitiyor. Okuldan sonra her gün sosyal etkinlik gerçekleştiriliyor. İsteyen adını yazdırıp katılabiliyor. Tekne partisi, punting, buz pateni gibi çok fazla aktivite oluyor. Ben genel olarak her gün 5 kişilik arkadaş grubumla katılıyordum. 2 Tayvanlı, 1 Koreli, 1 Japon ve 1 Türk'ten oluşan küçük grubumuz olarak çok eğlenceli vakitler geçirdik. Bu aktivitelerden sonra ise her gün farklı bir restorana gidiyorduk(eyet lahmacun yedirdim onlara). Oxford'da müzeler ücretsiz ve gezilmedik yer bırakmadık diyebilirim size.

Marketler hakkında da birkaç bilgi vermek istiyorum çünkü beni gerçekten etkilemişlerdi. Öğle yemeği için sıcak ve soğuk seçenekler var ve yaklaşık 2 Pound civarında. Sandviçte tutun makarnaya kadar bir sürü seçenek var. Orada en çok beğendiğim meyve bölümüydü.. Her zaman tarihi geçmemiş ürünler bulduran marketler, bir porsiyon kadar meyveyi plastik kutulara koyup satışa sunuyor.

Bunların yanında en çok zevk aldığım şeylerden biri ise Londra'ya yaptığımız hafta sonu gezisiydi. Londra'ya 2 saat süren bir otobüs yolculuğu sonunda varmıştık. Klasik İngiliz havası denilen şeyi resmen yaşadığımıza inanıyorum. Yağmur bir yağıp bir duruyordu. Yazlık kıyafetlerimiz üstümüzdeyken havanın tadını çıkarıyorduk... Trafalgar Meydanı, Big Ben, London Eye gibi İngiltere'yi temsil eden başyapıtları gördükten sonra galerileri gezdik ve birçok güzel anı biriktik.

Bu tür okullar dünyada yaşayan diğer insanları tanımamızı; onlarla beraber zaman geçirirken konuştukları dil, inandıkları inanç, birbirinden farklı kültürleri olsun onları tanımayı ve çok güzel dostluklar edinmemizi sağlıyor. Uzun lafın kisası, edindiğim tecrübeler hayatıma renk kattı ve katmaya da devam ediyor. Her hafta en az 2-3 arkadaşım ile konuşup İngilizcemi geliştirmeye devam ediyorum. Onları tanıdığım ve bu deneyimi yaşadığım için çok mutluyum.

Irmak KARABIYIK

SosyalBen Akademi Proje Danışmanı Tuğba ŞEREMETLİ

• Öncelikle biraz kendinizi tanıtır mısınız?

Tabi ki, ben Tuğba Şeremetli. SosyalBen Akademi proje danışmanıyım. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi'nde çocuk gelişimi bölümünü okudum. Üniversite yıllarında sivil toplumla tanıştım. Dört yıl aktif gönüllülük yaptım. Ardından da sivil toplum benim profesyonel işim haline geldi.

• Sakıp Sabancı Anadolu Lisesi ile yolunuzun nasıl kesiştiğinden ve şu ana kadar yaptığınız projelerden biraz bahseder misiniz?

Bu bence çok tatlı bir hikâye. Her şeyden önce ben Sakıp Sabancı Anadolu Lisesi'nin öğrenci kitlesini çok seviyorum ve çok gurur duyuyorum. Bu okulda çalışmak benim için büyük bir motivasyon kaynağı. Dürüst olmak gerekirse, bizim danışmanlık sürecimiz ücretli bir süreç. Ve SosyalBen Akademi'de her sene, fırsat eşitliğini sağlayabilmek için bir okulda danışmanlığımızı gönüllü olarak yapıyoruz. Benim böyle "Acaba bu sene hangi okul olsa?" diye düşündüğüm bir dönemde, mailimi nereden bulduklarını da bilmediğim bir şekilde, okulunuzdan üç arkadaşınız bana mail attı. Okullarında bir CIP kulübü olduğunu, bu kulübü canlandırmak istediklerini, kulübün önceden pasif kalmış olduğunu ve projelerinin arttırılmasını istediklerini söylediler. Yağmur, o zaman CIP kulübünün başkanıydı, şu an okulunuzdan ayrıldı ama aslında onun girişimiyle başladı. Sonra mail benim dikkatimi çekti ve onları bu ofise davet ettim. Aslında ofis, okulunuza çok uzak da değil ama felaket yağmurlu bir gündü. Ben artık çocuklar bu saatte gelemezler

diyordum. Çünkü ciddi bir trafik, ciddi bir çamur vardı. Gelmezler, neden böyle bir yağmurda gelinler diye düşünürken arkadaşlarınız gerçekten geldiler.

Açıkçası benim o dönemde görüştüğüm ve daha kendime yakın olarak düşündüğüm bir kurum vardı. Ama sonra arkadaşlarınızın isteği, ararzu; yağmurlu günde o kadar emek verip buraya gelmeleriyle beraber CIP kulüplerindeki danışmanlığı biz ücretsiz olarak kabul ettik ve süreci başlamış olduk. Eylül ayından beri çalışıyoruz CIP kulübü olarak. Şimdiye kadar çok sayıda çok güzel içerikler elde ettik. Sadece proje üretmek olarak da değil; doğru bir gönüllü nasıl olur, neler yapar? Yani sosyal sorumluluk, sivil toplum nedir? Bunların üzerine konuştuğumuz, toplumsal problemleri analiz ettiğimiz ve çözüm üretmeye çalıştığımız bir süreç var. Her hafta Çarşamba günü bir araya geliyoruz ve her şey çok keyifli ilerliyor.

• SosyalBen'in kurulma sürecinden ve şimdiye kadar yaptığı projelerden biraz bahseder misiniz?

Tabi ki. SosyalBen, akademi ve vakıftan oluşuyor. SosyalBen Akademi aslında 2015 yılında kurulmuş bir kurum ve SosyalBen Vakfı'na bağlı olarak çalışıyor. SosyalBen Vakfı, 7-13 yaş aralığında taşınabilir köy okullarında öğrenim gören çocuklarla çalışıyor ve onların sosyal gelişimlerini destekliyor. Aslında bizim kurucumuz Ece Çiftçi, 2007 yılından beri bulunduğu köy okulunda çocuklarla çalışıyor. Ve oralarda çocuklarla bera-

ber resim, müzik, oyun, drama, yaratıcı yazarlık, sinema, kısa film gibi çeşitli sosyal faaliyetlerdeki atölyeleri okula götürüyoruz. Bir hafta süren bu atölye çalışması öğrencilerin yetenekli olduğu alanlarda bu atölye çalışmalarına dahil olmasını ve dilediği mesleği dilediği atölyede deneyip hayal ettiği şeyi yapmaya başlamasını sağlıyor. Aslında vakfın temel çalışma sistemi böyle ilerliyor. Bir de tabi ki SosyalBen Vakfı'nı fonlamak amacıyla kurulmuş aynı zamanda Türkiye'de gönüllülük bilincinin yaygınlaştırılması ve artması sebebiyle kurulan SosyalBen Akademi var. Sosyal sorumluluk danışmanlığı yapıyor ve yaptığı danışmanlık sürecinde elde ettiği karın %45'ini vakfa aktarıyor. Böylelikle aslında bir sosyal gelişim modeli oluşturuyor kendi içerisinde. Sosyal gelişim modeli dediğimiz şey de aslında toplumdan aldığını topluma vermek olarak özetlenebilir. Akademinin kurulma sürecinden de bahsetmek gerekirse aynı şekilde Ece Çiftçi'nin önderliğinde Türkiye'deki gönüllülük oranını arttırmak amacıyla başlatılan bir kurum. 2015 yılında ilk önce çeşitli özel okullarla, ondan sonra kurumsal firmalarla ve sonrasında da öğrencilerle başlayan bir süreci var.

• SosyalBen ile çalışmaya başlarken sizin hedefleriniz ve hayalleriniz nelerdi ve şu ana kadar bunlara ulaşabildiniz mi?

Aslında benim SosyalBen'de gönüllülükle başlayan bir sürecim var. Yani ben aslında akademiyle değil, SosyalBen Vakfı'nda üniversite öğrencisiyken gönüllü olarak başladım. Üç buçuk sene kadar aktif gönüllülük yaptım bu bağlamda da Türkiye'nin çeşitli yerlerinde saha çalışmalarına katıldım. O zaman açıkçası "bu benim profesyonel işim olsun, ben buna hayat boyu devam edeyim" gibi bir düşüncem yoktu çünkü sivil toplum sektörünün çok içinde değildim, çok da hâkim değildim o sektöre. Sonra mezun oldum ve burayla yolum kesişti, hayal ettiğim de ötesinde güzel şeyler oldu. İki yıldır profesyonel işim halinde devam ediyorum.

• SosyalBen adını ilk kez nereden duyduunuz?

Ben sürece başlarken SosyalBen daha dernekti ve daha kısıtlı bir oluşumu vardı yani şu zamanki kadar kapsamlı bir süreci yoktu. Bir arkadaşım üniversiteyi okuduğum şehir olan Çanakkale'de bir topluluk kurmak istediklerini söyledi ve ben de bu oluşuma önderlik edebileceğimi söyledim. Ondan sonra Çanakkale'de bir liderlik devralarak orada bir oluşum başlattım. Kendi okulum, okuduğum bölüm ve diğer bölümlerle beraber SosyalBen'in ilk eğitimine, Antalya'da gerçekleşen bir zirveye gönüllü olarak katıldık ve süreç bu şekilde başladı.

• Son zamanlarda SosyalBen'in hem yurtiçindeki hem yurtdışındaki başarılarını göz önünde bulunduracak olursak bu kadar büyük bir kitleye ulaşmanız hakkında ne düşünüyorsunuz?

Şöyle ki, bence buna gençlerin dinamiğinden yola çıkılarak cevap verilebilir. Gençlerin bitmeyen enerjisi, dinamiği aynı zamanda bizim de buna gönül vererek çok çalışmamız ve değer vermemizle birlikte her işi titizlikle yapmamız tabi ki başarıyı beraberinde getiriyor.

• Peki, siz akademinin bu şekilde dünya genelinde ödüller alacağını düşünüyor muydunuz?

Önceden beri işleyen süreçte Ece'nin hayalleri vardı. Bunu da ilk başladıkları zaman diğer arkadaşlarla da paylaştığını söylüyor. Umut ettik ve oldu diyebiliriz.

• Biraz da yapılan projelerden bahsetmek gerekirse; şu ana kadar çalıştığınız projelerden en zevk aldığınız ve en gurur duyduğunuz projeler hangileriydi?

Bunu söylemek akademi bazında çok zor çünkü çok çeşitli çalışıyoruz SosyalBen Akademi'de. Şöyle söyleyeyim, bir taraftan görme engellilerin tiyatrosuyla çalışırken diğer tarafta liseli gençlerin kariyer hedeflerini daha sağlıklı belirleyebilmeleri adına çalışıyoruz.

Bu zamana kadar da tam sayısıyla söylemek gerekirse 225 proje gerçekleştirmiş, 5929 saat gönüllü faaliyet yürütmüş ve 1817 tane öğrenciye projelerinde liderlik yapılmış. O yüzden aralarında seçip söylemek gerçekten çok zor. Ama şunu söyleyebilirim ki SosyalBen Akademi’de sivil toplumun tüm alanlarında çalışıyor olmak ve her biriyle ilgili projeler geliştirmek, gençlerin buna gönül vermesi çok keyifli. Bütün projelerin ortak noktası olarak bunu söyleyebiliriz.

• **Gerçekleştirdiğiniz projeleri gerçekleştirme aşamasında sizi en çok motive eden etken nedir?**

Aslında projenin en son aşaması ve projenin çıktılarını almaya başladığınız zaman sizi çok motive eden ve çok heyecanlandıran bir süreç oluşuyor çünkü sosyal sorumluluk projeleri gerçekten ciddi bir hazırlık ve ciddi bir hassasiyet gerektiren bir süreç. Ama günün sonunda o başarıyı paylaşabilmek, hedef kitle ve uygulayıcı arasında. Tabi ki gönüllüğü tanıttığınız kişilerin gönüllülük yapması beni en çok motive eden ve en çok çalışmaya şevk eden şey diyebilirim.

• **Gelecekte yapmayı hedeflediğiniz bir proje fikri var mı? Varsa bizimle paylaşmak ister misiniz?**

Çok fazla var. Şu an çalıştığımız ve hazırladığımız bir proje var “The Voice In Me” adında bir proje, henüz gerçekleşmedi. İzin süreçleri tamamlandı fakat uygulamaya daha geçmedik, yeni başlayacak bir proje. Konuşma gücünü çeken çocukları müzik, piyano ve gitarla beraber desteklenmesi; toplum içinde kendilerini daha iyi hissetmeleri üzerine kurulu bir proje. Beni çok heyecanlandırıyor. Sizin yaşlarınızda Yağmur adında bir lise öğrencisinin projesi o da.

• **Biraz da sizinle ilgili sorulara gelmek gerekirse, SosyalBen Akademi’de çalışmaya başlarken ne hissetmiştiniz? Şimdi ne hissediyorsunuz? Başlarken sahip olduğunuz duygu ve düşünceler değişti mi?**

Bu konuda çok şanslıyım çünkü SosyalBen zaten benim evim gibiydi. Dört yıl gönüllülük yaptıktan sonra ki aynı zamanda burası benim ilk iş yerim. Burada çalışan herkesi öncesinde de tanıyordum. Hepsi benim arkadaşım, dışarıda iş yürüttüğüm insanlardı. Bu nedenle bir ailenin içerisine giriyor gibi hissetmişim. Ama ilk gün, buraya geldiğimde çok heyecanlanmışım, onu hatırlıyorum. Sonra sürece başladığımda o mutluluk artarak devam etti.

• **Mesleğinize ait en sevdiğiniz özellik nedir?**

Birincisi gençlerle çalışmak. Ben gençlerle çalışmaya bayılıyorum çünkü onların takip ettikleri “trendler” beni çok besliyor ve onların enerjileri, yapılabiliğe olan inançları çok kıymetli. Daha büyük yaş gruplarıyla çalıştığınızda biraz daha tedbirli olabiliyorlar: “acaba böyle olsa olur mu?”, “şu olur mu?” gibi. Ama gençler daha cesur ve yapmaya istekliler ve ben o kısmı çok seviyorum. Yani gençlerle çalışmak diyebilirim.

• **SosyalBen Akademi’de çalışmanın en sevdiğiniz yönü nedir?**

Çalışmanın en güzel yönü bence çok özgür bir alanınızın olması. Yani bu kurumda çok dinamik ve genç bir ekibiz, yapabilmek için hayal gücümüz yeterli. Gün sonunda sizin önünüze bir yönetici gelip “bu olmaz”, “bunu yapmayalım” demiyor. Hayal ettiğiniz kurguladığınız, üzerine çalıştığınız şey her ne ise onun yapılması için size destek veriyor ki bu çok kıymetli. Yani hayal gücünün desteklenmesi, senin destekleniyor olman çok besleyici bir etmen iş hayatında.

• **Sakıp Sabancı Anadolu Lisesi’ndekine benzer şekilde öğrencilerle birlikte çalışmak hakkında ne düşünüyorsunuz?**

Eğitim kurumları için konuşmak gerekirse okullardaki CIP kulübünü ya da sosyal sorumluluk/sosyal girişimcilik kulübünü tercih eden kitle oldukça birbirine benzer bir kitle. Oldukça hümanist, insancıl, yardım etmeyi seven, paylaşmayı seven bir kitle. O yüzden açıkçası gururlanıyorum. Bu tür kulüplere öğrencilerin gelme isteğini görünce çok umutlanıyorum. Şu an çalıştığımız tüm okullardaki öğrencileri de çok seviyorum.

• **SosyalBen Akademi gönüllülerinin başta lise olmak üzere çeşitli kurumlarda öğrencilere gönüllü olmak ve sosyal sorumluluk projelerine katılmak hakkında eğitim vermesi hakkında ne düşünüyorsunuz?**

Aslında bu zaten SosyalBen Akademi’nin temeldeki misyon ve vizyonu. Çünkü SosyalBen Akademi’nin en temel misyonu Türkiye’deki gönüllülük oranını arttırabilmek. Bu anlamda da SosyalBen Akademi aslında sadece eğitim kurumlarında da çalışmıyor. Bunun yanı sıra kurumsal firmalarla, kamu kurumlarıyla da çalışıyor. Yani belediyelerle, ilçe milli eğitim müdürlüklerinde de çalışmalar yapıyoruz, orada öğretmenlere de eğitimler veriyoruz. Hepsine aslında doğru ve sürdürülebilir bir sosyal sorumluluk projesinin üretilebilmesi için destek olmaya çalışıyoruz. O yüzden bu çok kıymetli bir şey ve Türkiye’de bunu yapan tek kurum aslında SosyalBen Akademi. Tabi kurumsal firmalarla çalışan farklı kurumlar da var ama eğitim kurumlarında ilk kurum diyebiliriz. O anlamda çok ayrı bir yeri var.

• **Türkiye’de yürütülen sosyal sorumluluk projelerine katılan gönüllü sayısı yeterli değil, siz Türkiye’de yürütülen sosyal sorumluluk projeleri ve projelerde gönüllülük oranı hakkında ne düşünüyorsunuz? Bunu dünyadaki diğer ülkelerle de kıyaslayacak olursak neler söyleyebilirsiniz?**

2014’te dünya bağışçılık endeksine göre bir rapor gösteriyor ki benim takip ettiğim en son buydu, güncellenmiş de olabilir, Türkiye 135 ülke arasından 132. İdi. SosyalBen Akademi’nin yeri aslında bu noktada çok kıymetli. Bu oran nasıl arttırılabilir, nasıl gönüllülük daha fazla yaygınlaştırılabilir üzerine çalışıyoruz. Burada en büyük destekçimiz de bence aslında siz gençlersiniz. Liseden sonra da burada öğrendiklerinizi devam ettirmeniz ve gönüllülüğü sürdürülebilir bir bilinç olarak hayatınızda bir davranış halinde getirmeniz, bizim büyük bir motivasyon kaynağımız oluyor diyebilirim.

• **Sizin gibi sivil toplum kuruluşlarında gönüllü olmak veya meslek bazında çalışmak isteyen insanlara neler önerebilirsiniz?**

Bence kesinlikle sivil toplumda ne okuduğunuzdan, bölümünüzden ziyade gönüllülük alanında ne yaptığınız çok önemli. Ve her şeyden öte ne kadar erken gönüllü olmaya, gönül vermeye başlarsa o kadar artı bir değer bu. Bir yandan da sivil toplum bir sektör sonuçta, bir iş alanı. O gönüllülüğün verdiği rahatlığın yanına sivil toplumda çalışabilmek ve başarılı olmak için bir iş disiplini eklenmesi gerekiyor. Bu insanlar şu an lisede veya üniversitede okuyorlarsa mutlaka gönüllülüğü deneyimlesinler, buna devam etsinler. Ayrıca “Derslerim yoğun, sınavlarım var.” gibi başka içerikleri öne alıp değil de gerçekten hayatlarının bir parçası haline getirmelerini tavsiye edebilirim. Çok fazla değil, sizin hayat akışınızı etkilemeyecek şekilde haftada 2 saat ayırsanız bile gönüllü olarak çok şey değişebildiğinizi göreceksinizdir. O yüzden ben bunları kıymetli buluyorum. Hangi alanda daha mutluysa, toplumun hangi problemine daha duyarlıysa o genç, önce o problemi çözmek için biraz kafa yormalı, orada gönüllü olmalı ve zaten ondan sonra da sivil toplumda çalışmak istiyorsa birçok kurum ona kapılarını açacaktır.

Mart 2020

Saye TÜRK

Gökçe Naz MUTLU

Selin BERÇİN

DİRİLİŞ ROMANINA FARKLI BİR BAKIŞ

Sibiry Maslova'nın aldığından ve dayanabileceğinden çok daha soğuktu. Çektiği eziyetler soğukla ya da sürgün edilmesiyse kalsa iyiydi. Kaldıkları koşulların küçüklüğü, salgın hastalıklar, pireler, annezis çocuklar, askerlerin eziyet ettiği mahkûmlar, özellikle son günlerde çok fazla can alan tifüs salgını...

Bir başkasının bir saat bile geçiremeyeceği bir yerde günlerdir yaşıyorlardı. Bir köşede kıvrılıp uyumaya çalıştığı yerden doğruldu. Odada kaç kişi olduklarını bile bilmiyordu. Yatakları hasta, hamile ve çocuklara vermişlerdi. Yerde yatmaktan vücuduna ağrılar giriyordu ama siyasi mahkûmların yanına alınması bile onun için büyük bir şanstı. En azından onunla birlikte olmaya çalışan erkeklerden, geceleri korkuyla uyumaktan kurtulmuştu.

Ağzının kurduğunu fark etti ancak su içmesi mümkün görünmüyordu. Yerinden kalkabilse bile mutfak diye ayırdıkları köşede bir damla su kalmamıştı.

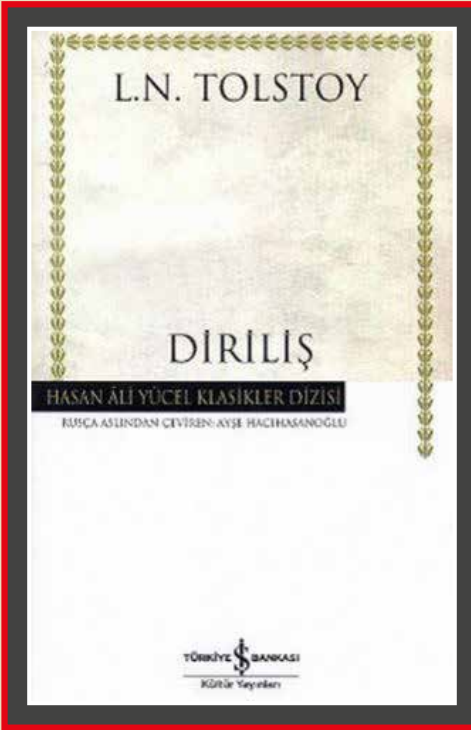
Dizlerini kendine çekip düşünmeye başladı. Simon'ın verdiği tozu Smelkof'a vermeseydi, o konyağı ona içirmeseydi başına neler geleceğini; şimdi nerede, kimin yatağında olacağını düşündü. Muhtemelen söylediğini yapmadığı için Simon onu azarlar, bir iki gün cezalandırır sonrasında işine aynen devam ederdi.

Peki eski yaşamında kalmak ister miydi? Her gün başına ne geleceğini bilmeden, her gece o odada kendini sergileyerek, aşağılık değersiz bir mal gibi hissederek yaşamak ister miydi? Elbette hayır. Genelevde yaşama sebebini düşündü; para kazanıp karnını doyurmak. Oradan kazandığı parayla yapabildiği tek şey buydu zaten.

Şimdiki halini düşündü, hayatın onu getirdiği noktayı. Sürgüne gönderilmiş bir şekilde hapisane köşelerinde hayatta kalmaya çalışıyordu. Nasıl hissettiğini sorguladı. Burada onunla konuşan; dertlerini, fikirlerini dinleyen insanlar vardı. Kendini değersiz hissetmiyordu en azından. Evet, koşullar kötü olabilirdi ancak önemli olan onun nasıl hissettiğiydi. Burada, hapisanede, eski hayatını özlemiyor aksine hapisanede kurduğu ilişkilerden memnun bir şekilde hayatını sürüyordu.

Bir de onu buradan kurtarmaya çalışan Prens Nekludof ve vermesi ge-

reken bir karar vardı. Prens'in evlenme teklifi ettiği anı düşündü. Söylediklerine oldukça şaşımış, bir o kadar da kendini kötü hissetmişti. Prens gibi saygın bir kişi ile genelevde hapse düşmüş, cinayetten yargılanmış bir mahkûmun onunla evlenmesi; onun itibarı için hiç iyi olmazdı. Ayrıca Prens'in yanına sırf onun vicdanını rahatlatmak için gitmek ve bu sebeple onunla evlenmek istemiyordu. Gençliğinde prensle beraber oluşunu bu hikayeye benzetiyor, aynı hayatı tekrar yapmak istemiyordu.

Bir süredir üstünde düşündüğü bu evlilik konusunu birkaç gün önce Simonson'a anlatmıştı. O da karşılık olarak kendisinin de evlenmek istediğini söyleyince Maslova pek şaşımamıştı çünkü aralarındaki ilişkiden kulağına gelen dedikodulardan Simonson'un bunu planladığını öğrenmişti. Ancak başına gelen bu olaylar onu bir seçim yapmaya yönlendirmişti. Sebepse Simonson Prens'e Maslova ile evlenmek istediğini söylediğinde Prens'in verdiği tepkiydi.

Prens ile evlenmemeye kararlı olan Maslova, bu tepkiyi öğrendikten sonra Prens'in onu sırf vicdanını rahatlatmak için yanında istemediğini, ona değer verdiğini belki de onu sevdiğini hissetmişti. Prens Simonson'a kiminle evleneceği

kararını Maslova'nın vermesi gerektiğini söylemişti. Prens'in bulunduğu konum gereği tek bir lafıyla Maslova'yla evlenebilecekken kararı ona bırakması düşünceli bir hareketti.

Prens; zengin, kibar, saygıdeğer biriydi. Hayatını onunla geçirirse kendini kurtarır, bundan sonra rahat ederdi. Ancak geçmişinden ötürü aralarındaki ilişki hep mesafeli olacaktı. Maslova yaşayacağı evde kendini rahat hissetmeyecek, Prens'in çevresi tarafından daima yargılanacaktı.

Simonson ise özünde iyi kalpli yalnızca düşüncelerini dile getirmekten buraya düşmüş biriydi. Maslova'yı yaptıklarıyla tanımış, kendisine yakın kaderi paylaştığı için sevmişti. Belki zengin, rahat bir hayatı olmayacaktı ancak Simonson ile mutlu olabilirdi.

O, bunları düşünürken daha karar vermek için zamanı olduğunu bahane ederek düşüncelerini kafasından attı. Prens'in ısrarla onu kurtarma çabası aklına geldi. Suçsuzluğunun kanıtlanmasını ve buradan kurtulmayı başlarda çok istiyordu. Çünkü haksız yere suçlanmak ve buralarda yaşamaya zorlanmak korkunç geliyordu. Ardından Prens'in ilk denemesinde başaramadığını öğrendi. Bu, onun umudunu kıran olay olmuştu. Ondan sonra yalnızca çıkmakla ilgili düşünmemiş Sibiry'a da nasıl yaşayacağını da düşünmüştü. Prens şimdilerde bir başka dostundan haber beklediğini söylese de Maslova'nın inancı kalmamıştı.

İnsanların düşüncelerini umursamamayı hamile kaldığında öğrenmişti. Hakkında konuşulanlar, üstelik bebeğin babasının Prens olduğundan şüphelenilmesi dedikoduları arttırmıştı. Cinayetten hüküm giydiğinde de başkalarının ne düşündüğünü umursamamalıydı ancak suçlu olmadığı halde çıkan dedikodular canını çok acıtmıştı.

O böyle düşüncelerine dalmış otururken gün aydınlanmaya başladı. Saat kaçta kalktığını bilmediğinden acaba ne kadardır oturuyorum diye düşündü. Yorgunluktan göz kapakları kapanmaya başlayınca yerine tekrar kıvrılıp en azından bir iki saat daha uyuyayım diyerek uyuya kaldı.

Ayça Nisa BACİN

SAÇMALIK MI YOKSA MUHTEŞEM BİR ÖNGÖRÜ MÜ?

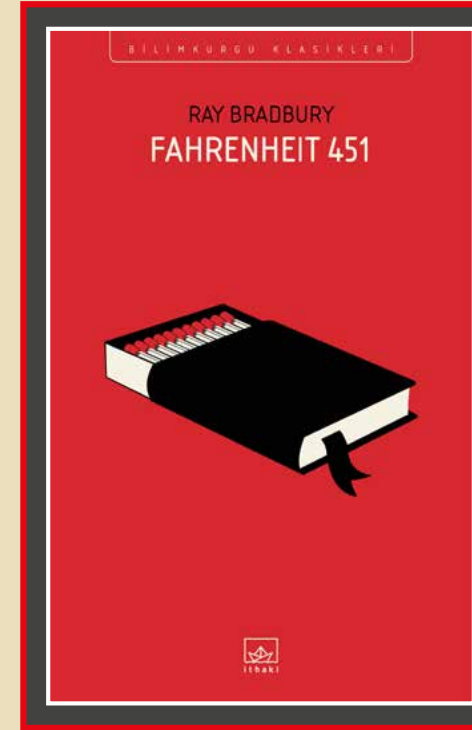
Edebiyat klasiklerini yani dili ve anlatımıyla beni büyüleyen; inanılmaz olay örgüsü ve kişi analizleriyle bana ve tüm insanlığa kendini okutturup kalıcılık sağlayan Tolstoy, Dostoyevski, Victor Hugo gibi yazarların romanlarını fantastik romanlara tercih eden ben; neden farklı bir tür hakkında yani distopyalar hakkında bir yazı yazdığımı sizlere açıklamak istiyorum. Distopya ve ütopya kavramını sadece ismen biliyordum ta ki 1984 kitabı ile tanışana kadar... 2 yıl önce okuduğum bu kitabı, başlaram ve bitirmem bir oldu ve etkisinden çıkmak ise aksine çok uzun sürdü. Kitabı bitirdikten sonra 1984 ile ilgili okuduğum makaleler ve inceleme yazıları ise beni her konuda düşünmeye, yaptığım herhangi bir şeyi sorgulamaya, insanları yargılamadan önce dinlemeye kısacası her fikri yeniden beyin süzgecimden geçirmem gerektiğini öğrenmemi sağladı. Fakat bu yazım 1984 ile ilgili olmayacak ne yazık ki...

PEKİ NEDEN FAHRENHEİT 451?

Öncelikle kitabın adının anlamını ve nereden geldiğini bahsetmeden olmaz. Yazarımız Ray Bradbury, adeta bir başıya olan bu eseri bir kütüphanede yazmıştır. Kitap tamamlanana kadar ise bir sürü farklı isim düşünmüştür fakat kitapların kaç derecede tutuşup yandığını merak etmesi üzerine UCLA'nın (University of California) kimya bölümüne telefon etmiştir. Oradakilerin bu soruya cevap verememesi nedeniyle itfaiye teşkilatını arayıp Los Angeles'in itfaiye şefine ulaşan yazarımız, 451 Fahrenheit cevabını almıştır ve bunu kitabın ismi olarak kullanmıştır.

Kitabımızın başkahramanı Guy Montag otuzlarının başında olan bir itfaiyecidir. İtfaiyeci dememe aldanmayın. Günümüzdeki gibi yangın söndürme görevi yapmıyor bu itfaiyeciler, aksine kitapları yakıyorlar. İtfaiyecilerin kitapları yakmasının nedeni ise kitaplardaki bilgilerin yerini gelişmiş teknolojik aletlerin, dev ekranların ve ilaçların almış olmasıdır. Hükümetin totaliter yani baskıcı bir devlet olduğunu ve bununla birlikte sadece insanların davranışlarını değil düşünce sistemlerini de değiştirecek kadar ileri gitmek istediklerini görüyoruz kitapta. Kitaplardaki bilgilerin insan zihnini etkilemesi ve insanları donanımlı kılması yüzünden de kitap okumak ve bulundurmamak kesinlikle yasaktır.

Bu doğrultuda itfaiyecilerin; ihbar edilen evlere gidip evi, hatta gerekirse içindeki insanları bile yakmaları gerekmektedir. Guy Montag'ın karısı Mildred ise bu bahsettiğim ilaçlara bağımlı ve televizyon izleyerek hayatını sürdüren bir kadındır. Montag'ın hayatı, bir gün on yedi yaşındaki komşularının kızı olan Clarisse ile tanışmasıyla değişir. Clarisse o dönemin insanlarından oldukça farklıdır. Clarisse o kadar farklıdır ki robotlaşmış bu kasabadaki insanlara deli olarak görünmektedir.

Çünkü insanlar duvarlarına yerleşmiş oldukları birden fazla televizyonlarının önünden ayrılmazken, Clarisse yerdeki yaprakları ve gökteki yıldızları saymaktadır. Çiçeklerden, hayallerden, bazı kitap içeriklerinden bahseden Clarisse, Montag'ın ne kadar mutsuz bir yaşam yaşadığını hissettiğini anlamasını sağlar. O andan sonra Montag hep Clarisse'in dediklerini düşünmeye başlar fakat itfaiyeciliğe de devam eder ta ki Clarisse'in öldürüldüğünü duyuncaya kadar...

Bu olay sonrasında adeta kendi benliğini bulan Montag, karısına artık itfaiyeci olamayacağını, kitapları yakmaya dayanmadığını söyler ve işe gitmemeye başlar. Montag'ın büyük bir merakla bulunması zor olan kitapları çalması ve onları okuması sonucu ihbar edilmesiyle hain

damgası yemesi. Kaçması sonucunda ise tanıştığı yaşlı ve bilgi sahibi adamlar, kitapların yakılmasına karşılık kitapların aslında hiç ölmediğini ve zihinlerinde yaşattıklarını söylerler. Yani Shakespeare'in eserini okumuş ve aklında tutmuş kişi Shakespeare olurken bir diğeri Byron'ın şiirlerini bildiği için Byron oluyor. Böylece kitaplar aslında hiç yok edilmemiş oluyor.

ELEK VE KUM

Montag'ın tanıştığı yaşlı ve bilgi sahibi insanlarla adeta yeni bir maceraya atıldığını şimdiden tahmin edebilirsiniz.

Kahramanımız sonunda mutlu ve biraz da olsa rahatlamış bir haldedir. Bu insanların hangi kitapları yaşattıklarını ve bu kitapları nasıl ezberlediklerini merak eden kahramanımız yanında olan tek kitabından yani İncil'den satırlar ezberlemeye başlar. Kitabımız böylece son bulur fakat bizim buradan çıkaracağıımız sonuçlar henüz bitmedi. Elek ve kum, kitabımızın ikinci bölümünün adı olmakla beraber, Montag'ın küçükken yaşadığı bir hikâye ile başlar. Eleğe ne kadar kum koysa da onu kovaya doldurana kadar elekten süzülmesi ve bunun sonucunda ağladığını hatırlar Montag. Buradaki kum Montag'ın aradığı gerçeklik, elek ise gizlice ve zamana karşı başarmaya çalıştığı ve içinde bulunduğu durumdur. Montag'ın kitabın başından beri itfaiye teşkilatı ve dolayısıyla da devletle zıt düşmesi, fakat doğru olanı yaptığına dair olan inancını sürdürüp ölüm pahasını bile olsa idealini gerçekleştirme arzusu ile kumları elekte başarıyla biriktirdiğini düşünüyorum. Kitabın sonunda Montag'ın İncil'i ezberlemeye başladığını görmemiz ise bu hipotezimi bir teoriye dönüştürecek olan en büyük dayanağımdır.

Kitapta anlatılan totaliter devletin yapmaya çalıştığı ve bu şekilde yarattığı kendine ait, yeniliklere kapalı bir dünyada farklı fikirlerin yayılmasını önlemek ve bunu yapmanın en iyi yolunun kitapları yok etmek olduğunu adeta bir ilke edinmesi, fakat toplumun bir kesiminin ise buna başkaldırdığını ve kitaplarla beraber bireylerin özgürce düşünmesi gerektiğini anlatmak amacıyla yazılan bu eseri kendimce ve yaptığım araştırmalarla inceledim.

Unutmayın ki bilgi sahibi bir insan BAZEN çoğu şeyden tehlikelidir ve aklınıza gelen her türlü şeyi yapabilir.

Lara TALİ

GENÇ BİR DOKTORUN ANILARI

Bu yazımda sizlere okuduğum ilk Bulgakov romanı olan Genç Bir Doktorun Anıları adlı eser hakkında hem kendi görüşlerimi yansıtmak hem de kitap hakkında okumak isteyenlere bir perspektif oluşturmak istedim.

Bu roman devrim zamanı Rusya'sında, yeni mezun bir doktorun taşraya gönderildiğinde acemiliğinden dolayı yaşadığı sıkıntıları anlatıyor. Hatta anlatmakla kalmıyor, sizi o döneme götürüyor ve okuru olayların içinde yaşatmayı başarıyor. Okurken üstünüzde beyaz bir önlük belirdiğini hissediyorsunuz. Olayların anlatımı ve tasvirlerin gerçekçiliği ayrıca üslubunun samimi ve sıcak olmasıyla kitap, kendine daha da çok bağlıyor ve elinizden düşüremediğiniz bir romana dönüşüyor.

Bu romanın en sevdiğim özelliği dönemin ruhunu, gerçeklerini saf bir şekilde anlatabilmesi aynı zamanda şehirden uzakta yaşayan kırsal kesimin, eğitimsizlikten dolayı sahip oldukları cehaletle birlikte aydınlığa ve bilime karşı gösterdiği dikbaşlılığı ve bir doktorun psikolojik olarak yaşayıp yaşayabileceği her şeyi kendi süzgecinden geçirip bizlere en yalın, en samimi biçimde anlatmasıdır. Bilimin; muhafazakar nitelikte bir köyün eski âdetleriyle girdiği savaşta, cehalet virüsüyle karşı karşıya kalmasını en etkileyici şekilde anlatımıyla ve sürükleyiciliğiyle beraber okuyucuyu içine alan bir eser olduğunu söyleyebilirim.

Özellikle bugünlerde sağlık çalışanlarının çok büyük emekler harcadığını hepimiz kendi gözlerimizle görebiliyoruz ve ne kadar büyük zorluklarla karşı karşıya kaldıklarının farkındayız. Dünyanın her

coğrafyasında, her dönemde, her dilde, her dinde, her ırkta sağlık çalışanı olmanın kutsallığını bu romanı okurken bir kere daha anladım. Özellikle tıp okumak istediğim için beni daha çok cezbedti.

Genç Bir Doktorun Anıları, her insanın mutlaka okuması gereken bir kitap. Bittiğinde keşke birkaç sayfa daha olsaydı dedirten bir eser. Özellikle başlarda geçen ampütasyon bölümünün gerçekçiliği; keza morfin bölümünde morfinin neye benzediğini, etkilerini ve bağımlılığını çok etkileyici bir şekilde anlatması okurun tüylerini diken diken ediyor.

Tıp, zorunlu hizmet, yoksuzluk, tecrübesizlik, güven, pişmanlık gibi anahtar kelimelerle özetlemenin mümkün olduğu bir eser olmasıyla beraber ciddi bir ruh haliyle okuyacağınızı ayrıca belirtmek isterim. Bu kitap aslında bize mutluluğun sağlığa benzediğini fark ettiriyor. Mutluyken farkında olmadığımız birçok şey yıllar geçtikçe anlam kazanıyor. Anılarımız bir film şeridi gibi gözümüzde canlandığında pişmanlıklar yaşamamak için mutluluğun kıymetini iyi bilmeliyiz.

Ayrıca kitabın mini bir dizisi olduğunu da belirtmek isterim. Şimdiden keyifli okumalar...

Pelin DEDE

LADY BIRD

“Anne benim uçmam gerek”

Gençlik dönemi insanın hayatının daha çok başındayken kendisini, hayatını sorguladığı, gelecek kaygısı yaşadığı ve en çok da “Ben ne olacağım?” sorusunu kendisine yönelttiği bir dönemdir. Lise çağındaki hemen hemen her genç üniversite sınavı stresinin, belki ailevi problemlerin, sosyal hayatın ve birçok konunun ortasında sıkışıp kalmış gibi hissederek kendisini. İnsan bu problemleri yaşarken kendini yalnız hissederek fakat dünya üzerinde yüzlerce farklı kültürden ve birbirinden farklı sosyal statüye sahip birçok genç, aynı problemlere sahiptir. Tabii durum böyle olunca sinema endüstrisi; gençlik problemleri, gençlikten yetişkinliğe geçiş dönemi gibi konular hakkında çok geniş bir yelpazeye sahip konuma geldi. Son yıllarda bu türde çekilen filmlerden biri var ki; insanı güldürüyor, hüzünlendiriyor ve kendisini bulmasını sağlıyor. İşte bu film LADY BIRD.

Film, Sacramento'da yaşayan Christine'in lisedeki son yılında başlıyor. Katolik okuluna devam eden Christine; üniversite tercihlerinin, hayallerinin ve gitmek istediği şehirle ilgili planlarının tam ortasında. Karar verme ve harekete geçme aşamasının da tam kıyısında. Aile ve okul arasında devam eden irili ufaklı anlaşmazlıkların yanı sıra romantik ilişkileri de yeni yeni tanımaya başladığı bir dönemde aslında. Duvara

yazılan isimlerle, okullar için hazırlanan makalelerin öznesi ortak: Bir hayat yaratma gayesi. Başkarakterimizin duygularını, hayal kırıklıklarını çok iyi anlıyor, onunla birlikte üzüldüğü, onunla birlikte seviyorsunuz.

Bunda Christine'i canlandıran elinde 4 Oscar adaylığı bulunduran 26 yaşındaki oyuncu Saoirse Ronan'ın payı yadsınamaz de-

recede büyük. Kendisi oynadığı karakteri oldukça benimsemiş ve tüm duygularını başarıyla seyirciye aktarabilmiş. Benim performansını çok beğendiğim bir diğer oyuncu ise Christine'in annesini canlandıran Laurie Metcalf. Filmde Christine ile annesi arasında büyük problemler var ve bu anne-kız ilişkisi filmin temel konularından biri. Haliyle ikisi arasındaki

ilişkinin aktarılması çok önemliydi ve Laurie Metcalf ile Saoirse Ronan ikilisi bunu iyi bir şekilde başardı. Annesinin; kızının başarılı olmak için hayallerinin peşinden koşmasını içten içte istemesi ama bunu asla ona söyleyememesi, Christine'in kendine Lady Bird ismini vermesine kızması ama bir yandan da onunla gurur duyması ve bunlar gibi birçok detay daha filmi izlerken sizi buruk bir hüznün içine sokuyor.

Filmi yüzünüzde bir gülümseme ile izliyorsunuz. Lady Bird kendini bulmakta ve hayallerinin peşinden koşmakta zorluk çeken her gencin izlemesi gereken ve sizi mutlu eden bir film.

TÜR: Dram, komedi
YÖNETMEN: Greta Gerwig
OYUNCULAR:
Saoirse Ronan
Timothee Chalamet
Laurie Metcalf
Beanie Feldstein
Tracy Letts

AKADEMİ ÖDÜLÜ ADAYLIKLARI
En iyi film
En iyi kadın oyuncu- Saoirse Ronan
En iyi yardımcı kadın oyuncu- Laurie Metcalf
En iyi yönetmen- Greta Gerwig
En iyi özgün senaryo- Greta Gerwig

Sudenaz BAYRAKTAR

“Ya Da Zaman Hırsızlarının Ve Çalınmış Zamanı İnsanlara Geri Getiren Çocuğun Garip Öyküsü”

“Zaman akıp giderken
Ve ben sandalimde süzülürken
Gün batıyor ufukta
Ve ben çekip giderken

Uzaklaşırken herkesten
Köşeye çekilip usulca
Sadece seyrederken
Ve zaman akıp giderken”

“Hayatımızı kolaylaştırıp, zaman yaratıp nasıl oluyor da yine de zamanımız yetmiyor hiçbir şeye?”

Hangimiz bu hızlı şehir hayatının temposuna yetişebiliyoruz?

Gün yirmi dört saat değil de on saat gibi gelmiyor mu hiçbirimize?”

Yazıma, yazdığım bir iki dizeyle ve sorduğum birkaç soruyla başlamak istedim. Ben sorularıyla uğraşırken de bu sorunlara bir cevap niteliğinde olan bu kitap imdadıma yetişti.

Momo...

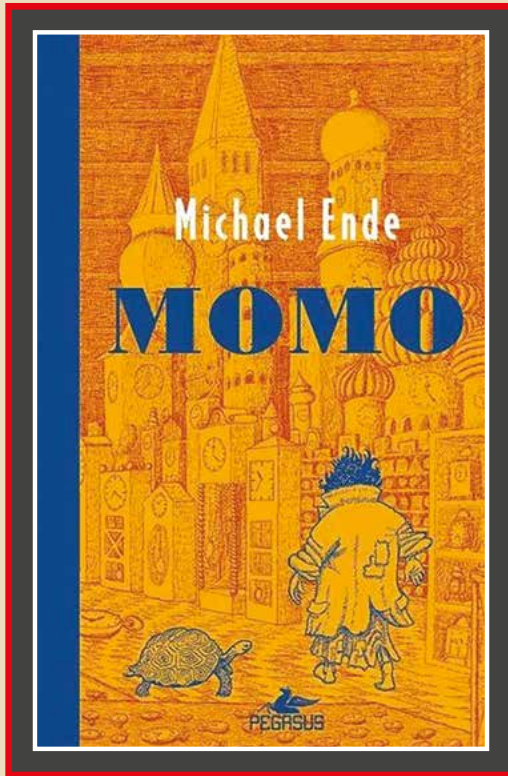
Günlerimin birbirinin aynısı gibi geçtiği, zaman kavramını yitirdiğim/iz evdeki karantina günlerinde; günümü planlama ve kendime, sevdiğime zaman yaratma (onların zamanından alıp telefon, bilgisayar, internet gibi şeylere koşmak yerine) gibi konularda bir şeyler yapmak için beni harekete geçirdi. Ayrıca kendime yeterince vakit ayırmadığımı ve kaybettiğim o çokça zamanını telafi edebilmek için belki de son fırsatım olduğunu fark etmemi sağlayan bir kitap oldu.

Kitapla ilgili kısa bir özet yapmak gerekirse: kahramanımız Momo'nun; çeşitli nedenlerden ötürü (kitap hakkında çok da tüyo vermemek lazım, heyecanı kaçmasın...) değişen günlük yaşamın, oluşan mutsuzluğun farkına varıp çözmeye çalışmasından oluşuyor aslında. Ama konuyu hafife almamak lazım, içinde her koşula uyum sağlayacak ve her yaş grubuna hitap edecek mesajlar içeriyor.

“Zaman tasarruf edeyim derken aslında başka şeylerden tasarruf ettiğinin kimse farkında değildi. Yaşamlarının gitkiçe daha zavallı, daha tekdüze ve daha

soğuk geçtiğini kavramak istemiyorlardı. Bu gerçeği sadece çocuklar taa yüreklerinde hissettiler. Çünkü artık kimsenin onlara ayıracak zamanı yoktu.”

Kitabın ortalarından itibaren düşünmeye başladığınızı siz de göreceksiniz; uzunca bir masal edasıyla sizi olağan dışı bir kentte yaşatırken günümüzdeki koşuşturmayı, toplumların üstüne yapılmış stresi, her şeyi çabucak yapıp bitirerek zamandan tasarruf da edip koşa koşa başka işlerle meşgul olmamızı gayet anlaşılır bir biçimde anlatıyor. Uzun lafın kisası zaman kazanırken yitirilen hayatımızın farkına varmamızı sağlıyor.

“Can sıkıntısı hastalığı... Önceleri pek farkına varılmaz. Günün birinde insanın canı artık hiçbir şey yapmak istemez. Hiçbir şeyle ilgilenmez, kurur gider. Ve bu isteksizlik geçici değildir. Hatta giderek artar. Günden güne, haftadan haftaya daha kötü olur. Kendinden hoşlanmaz, içi bomboştur, dünyayla bağdaşamaz. Sonraları bu hisler de kalmaz, hiçbir şey hissetmez olur. Bütün dünyaya yabancılaşmıştır, kimse onu ilgilendirmiş olmuştur. Ne kızgınlık duyar, ne hayranlık. Ne sevinmesini bilir, ne üzülmesini. Gülmeyi

de, ağlamayı da unutmuştur. Böyle bir insanın içi kaskatı kesilir. Artık hiçbir şeyi, hiç kimseyi sevemez. Bu durumda, artık hastanın iyileşmesine olanak yoktur. Dönüş kalmamıştır. Bomboş, kül rengi bir yüzle, nefretle çevresine bakar, tıpkı duman adamlar gibi. Onlardan biri olup çıkmıştır. Hastalığın adına gelince, buna öldüren can sıkıntısı denir.”

Kitabı okurken acaba ne olacak, bunlar da kim ve bunun gibi birçok soruyu sormanızın yanında her sayfa çevrişinizde yarınınızla ilgili yeni kararlar da almaya başlıyorsunuz.

İş hayatındaki mücadeleden, işinin getirdiği zorluklardan belki de maddi sıkıntılardan dolayı çoğu insan çok uzun saatler boyunca çalışıyorlar. Günün ne kadarı evde ne kadarı işte geçiyor? Belki ileride biz de böyle veya daha fena bir halde olacağız. İşe gidip gelen makineler! Tüketim toplumu olmaya evrildiğimiz ve zamanın her saniyesin bile altın değerinde olduğu bu günler ve gelecek için kitap çokça mesaj içeriyor içinde.

“Daha çok para kazanıp, daha çok harcıyorlardı. Fakat yüzleri asıktı, yorgun ve keyifsizdiler, gözleri dostça bakmıyordu.”

Hayatımızı kolaylaştıran, zamandan tasarruf ettiğimiz her şey; bizi daha da çok yoracak yeni uğraşlara fırsat veriyor.

Belki meyhaneci Nino gibi bir çoğumuzun konuşmaya vakit bulamadığı birçok arkadaşı vardır... Hızlı saç kesmekten yüzü sirke satan Bay Fusi'nin zaman kaybı diye yapmaktan vazgeçtiği o güzelim şeyleri bir duysanız, inanın siz onun kaldığı yerden devam ettirmek için hayali kentimizde yaşamak isterdiniz.

Sevdikleriniz ve kendinize ait olan zamanı çalmayın. Zaman sudan hızlı akıyor aslında. Ve tam aksine zaman tasarrufu yaptıkça günler, saatler uçup gidiyor

Hepinize iyi okumalar dilerim, sevgiliye kalın...

“Oysa zaman, yaşamın ta kendisiydi. Ve yaşamın yeri yürekte. İnsanlar zamandan tasarruf ettikçe zaman azalıyordu.”

Cerensu GENÇ

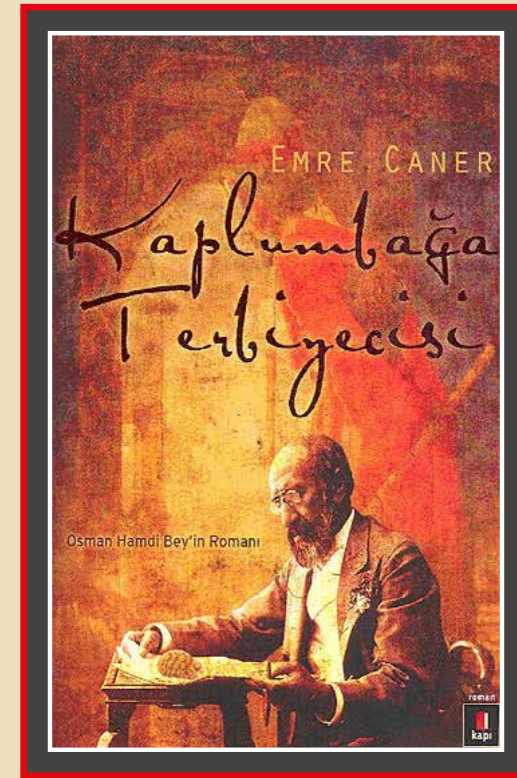
Bu topraklara aydınlanma düşüncesini katmış olan Osman Hamdi Bey, Osmanlı'da birçok ilke imza attı. Fikirleri ve bakış açısı o dönem için oldukça farklıydı.

Paris'te hukuk fakültesi okumak için gittiği zamanlarda şekillenmeye başladı bu düşünceleri. İlk olarak orada sanatla büyük bir bağ kurarak hayatını sanata adamaya karar verdi. Osman Hamdi'nin ailesi o dönem Osmanlı'sına nazaran çok açık fikirli insanlardı. Babası İbrahim Edhem Paşa da üniversiteyi Paris'te okumuştur. Osman Hamdi'nin fikirlerinde ve dünyaya bakış açısında babasının da çok etkisi vardı. Paris'ten dönünce birçok devlet görevinde yer aldı ama o sadece devlet görevleriyle sınırlamadı kendisini. Batı'dan edinmiş olduğu görüş ve fikirlerle, Osmanlı'ya birçok yenilik getirdi. Paris'te okuduğu yıllarda, etkilendiği ve onu sanata yönlendiren sanat okulundan yaralanarak Sanayi Nefise mektebini açtı. Bu okulda öğrencilerini aydın fikirlerle yetiştirmeye özen gösterdi. Osman Hamdi Bey bu sırada arkeoloji işlerine de yöneldi. Ülkede bulunan arkeolojik eserlerin yurtdışına çıkmasını engellemek için elinden geleni yaptı. Elinde bulunan tarihi eserler ve kazılardan elde ettiği eserlerle, Osmanlı'daki ilk büyük ve modern müzelerden birini açtı. Bunların yanında siyaseti de yakından takip eden Osman Hamdi Bey; dönemde etkili olan, mutlak yönetime karşı olan ve meşrutiyeti savunan insanlardandı. Birlikte görev almış olduğu Mithat Paşa'nın da onun fikirlerinin oluşmasında büyük etkisi vardı.

O, Paris'te edinmiş olduğu sanat ve resim sevgisini asla kalbinden ayırmayarak resim yapmaya her zaman devam etti. Tablolarında da Osmanlı'daki sanat anlayışından farklı bir yol izledi. Şüphesiz en büyük eserlerinden biri olan Kaplumbağa Terbiyecisi'nde kendini resmederek hayatını bir bakıma özetledi. Resimdeki detaylara inildiğinde bu açıkça görülür. Tablodaki yaşlı adamın elindeki ney ile kaplumbağaları eğitmeye çalışması, Osman Hamdi'nin sanatta o dönemin Osmanlı'sını aydınlatmaya çalışması, Osman Hamdi'nin hayatının tabloyla ne kadar bağlantılı olduğunun göstergesidir.

Osman Hamdi, yaptığı çalışmalarla, sunduğu fikirlerle hayatını Osmanlı'yı geliştirmeye ve aydınlatmaya adanmış devlet adamı, sanatçı ve sayamayacağımız kadar niteliği olan bir insandı.

Azra ÜNAL

*Mutluluk uçsuz bucaksız ormanlardadır,
Bomboş sahillerdeki coşkuadır.
İnsan elinin değmediği bir yerededir,
Denizin diplerinde ve
gürlemesindedir.
Severim sevmesine insanı ama
daha çok severim doğayı...*

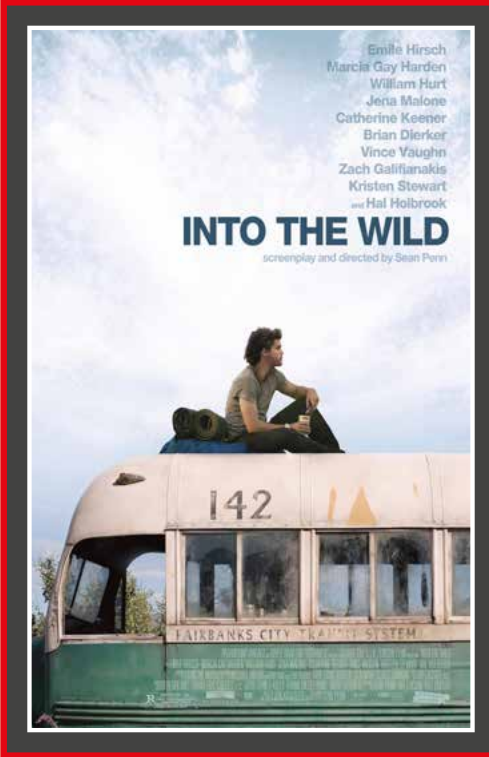
Lord Byron

Özgürlük Yolu adıyla da birçok kişinin beğenisini kazanan Into the Wild, çağımız gençlerinin yaşadığı bunalım ve bu bunalım nedeniyle doğanın ve özgürlüğün yaratmış olduğu hislere duyulan özlemin çok iyi yansıtıldığı bir film. Jon Krakauer'ın 1996 yılında yayımlanan ve Christopher McCandless adındaki bir gencin maceraları hakkında, filmle aynı ada sahip, kurgusal olmayan bir kitabından uyarlanmıştır. Film, yukarıda alıntılıdığım romantizm akımının önde gelen şairlerinden İngiliz şair Lord Byron'ın bir şiiri ile başlıyor.

Filmin konusundan biraz bahsedecek olursak; iyi bir üniversiteden dereceyle mezun olan Christopher aynı zamanda başarılı bir atlettir de. Mezuniyet sonrası verilen bir davette ailesine istediği hayatın bu olmadığını, bir şeylerin eksik ve yanlış olduğunu söyler. Genç adam tüm mal varlığını hayır kurumuna bağışlayıp sahip olduğu her şeyi evinde bırakarak bambaşka bir hayata doğru uzun bir yolculuğa çıkar. Alaska'da vahşi doğada tek başına yaşamaya çalışır. Alaska'ya kadar olan iki senelik yolculuğu esnasında pek çok renkli karakterle arkadaşlık kurar.

"İki yıl dolaştıktan sonra sıra son ve en büyük maceraya geliyor. İçimdeki sahte varlığı öldürmek ve ruhsal devrimi zaferle sonuçlandırmak için verilecek nihai mücadele. Artık uygurluk onu zehirlenmeyecek, o kaçıyor ve vahşi doğada kaybolmak için tek başına yürüyor."

**Alexander Supertramp
Mayıs 1992**

Plansız bir hayat, tamamen özgür olduğumuz bir dünya bizi daima heyecanlandırır. Bunu uymak zorunda olduğumuz kurullarla, usandırıcı yükümlülüklerden kaçışla bağdaştırırız. Medeniyet dedikleri kalıplaşmış düzende sürekli "en iyisi olmak" idealinin peşinden koşulmayan bir dünya hayal ederiz. Bu hayalleri gerçekleştirmek istediğimizde çevremizdeki yadırgayıcı bakışlara maruz kalıp desteklenmeyiz. Bu durumu değiştirecek hiçbir şeyin olmadığını düşünür vaz-

geçeriz. Filmin başkarakteri Alexander Supertramp (filmdeki takma adı) hayallerimizin gerçekleşebileceğini, farklı şeyler yapabileceğimizin mümkün olduğunu bizlere gösteriyor.

Özgürlük Yolu, doğa ile medeniyet arasındaki bu çatışmada kendinizi sorguladığınız ve her saniyesini merakla izlediğiniz bir film olmayı başarıyor. Yaşamın paylaşmak, mutluluğun paylaşıldığı zaman gerçek olduğunu bizlere gösteriyor. Yapabileceklerimizi öğrenmenin tek yolu denemek, hayatımızda fedakârlıklar yapmak ve riskler almak. Peki, bu riskleri alacak ve hayatımızdan fedakârlıklar yapacak kadar özgürlüğü istiyor muyuz?

YÖNETMEN:
Sean Penn

HİKÂYE:
Into the Wild
(Jon Krakauer)

OYUNCULAR:
Emile Hirsch
Vince Vaughn
Catherine Keener
Kristen Stewart
William Hurt
Marcia Gay Harden
Zach Galifianakis
Steven Wiig

ÖDÜLLER:
En İyi Film Dalında Gotham
Bağımsız Film Ödülü

Sıla BOZDEMİR

Aşığı olduğum Sabahattin Ali hakkında size biraz bilgi vermem gerekirse söze şu şekilde girebilirim: Edebi kişiliğini toplumcu gerçekçi bir düzleme oturarak yaşamındaki deneyimlerini okuyucusuna yansıtmıştır. Kendisinden sonraki Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatını da etkileyen bir figür hâline geldiğini söylemek pek mümkündür. Daha çok öykü türünde eserler verse de romanlarıyla ön plana çıktı; romanlarında uzun tasvirlerle ele aldığı sevgi ve aşk temasını, zaman zaman siyasi tartışmalarına gönderme yapan anlatılarla, zaman zaman da toplumsal aksaklıklara yönelttiği eleştirilerle destekledi. Kuyucaklı Yusuf (1937), İçimizdeki Şeytan (1940) ve Kürk Mantolu Madonna (1943) romanları Türkiye'deki edebiyat çevrelerinin takdirini toplayarak hem 20. yüzyılda hem de 21. yüzyılda etkisini sürdürdü.

Bana kalırsa Sabahattin Ali'nin en başarılı ve etkileyici romanı ise İçimizdeki Şeytan'dır. Yazar, bu eserinde psikolojik tahlilleri oldukça başarılı kullanmıştır. Kitabı, içeriğine çok fazla değinmeden ve sürprizleri bozmamak adına şöyle anlatabilirim: Kitabın ana karakteri Ömer bir gün tesadüfen eskilerden tanıdığı Macide ile karşılaşır ve görür görmez derin bir tutkuyla ona aşık olur. Macide ise öğrenimi için ailesini bırakıp İstanbul'a gelmiş, akrabalarının yanında misafir olarak kalmaktadır. Ömer'in, Macide'nin peşine düşüp ikilinin yakınlaşması ile gelişen olay örgüsünde; bir tarafta Macide'nin yaşadığı ortamdaki toplum baskısını, toplumun çıkarlara dayalı ahlak anlayışını sorgularken; Ömer'in aydın geçinen çevresinde ise aslında birkaç düşüncenin peşinde körü körüne sürüklenen, yozlaşmaya ve ahlaksızlığa doğru giden ilişkiler yumağına tanık oluruz. Aynı zamanda Ömer ve Macide'nin geçmişten ortak tanıdıkları ise ilişkiler yumağını çözülemeyen hale getirir.

Sabahattin Ali'nin muhteşem romanı İçimizdeki Şeytan, yaptığımız kötü şeylerin tek sorumlusunun kendimiz olduğunu gösteriyor bizlere. Mutlaka okunması gereken, muhteşem bir eser olduğunu belirtmeliyim.

"İsteyip istemediğimi doğru dürüst bilmediğim fakat neticesi aleyhime çıkarsa istemediğimi iddia ettiğim bu nevi söz ve fiillerimin daimi bir mesulünü bulmuştum: Buna içimdeki şeytan diyordum, müdafaasını üzerime almaktan korktuğum bütün hareketlerimi ona yüklüyor ve kendi suratına tükereceğim yerde, haksızlığa, tesadüfün cilvesine uğramış bir mazlum

gibi nefsimi şefkat ve ihtimama layık görüyordum. Halbuki ne şeytanı azimim, ne şeytanı? Bu bizim gururumuzun, salaklığımızın uydurması... İçimizdeki şeytan pek de kurnazca olmayan bir kaçamak yolu... İçimizde şeytan yok... İçimizde aciz var... Tembellik var... İradesizlik, bilgisizlik ve bunların hepsinden daha korkunç bir şey: hakikatleri görmekten kaçınma itiyadı var..."

Şiirlerine bir bakış atmak istersek Sabahattin Ali'nin 5 parçadan oluşan Hapishane Şarkısı adlı şiir bütününe hepimiz; Ahmet Kaya, Zülfü Livaneli, Edip Akbayram gibi isimlerden duymuşuzdur. Sanatkarın çok sevdiğim ve birçoğunuzun bilmediğinden emin olduğum bir şiirini sizinle paylaşmak isterim. (Hey, Dağlar ve Rüzgar)

Kaygusuz, deli bir kuştum
Senin dalına kondum hey!
Yüksek yerlerde uçmuştum,
Ayak ucuna indim hey!
Denizler gibi derindim,
Gözlerine sığ göründüm.
Karlı dağlardan serindim,
Sana sokuldum, yandım hey!
Tükenmez mihnetler çektim,
Kanlı gözyaşları döktüm,
Akıllılara örnektim,
Divanelere döndüm hey!
Âşıklar sana ne yapsın?
Dudaklar nereni öpsün?
Sen bir acayip şarapsın,
Daha içmeden kandım hey!
Yâdını düşürmez dilim,
Sana ulaşır her yolum;
Kirlî, günahkâr bir kulum,
Yüzüne bakıp yundum hey!

Janet BEDRO

Dogtooth benim Yunan sineması ile tanışmamı sağlayan bir film. Yorgos Lanthimos'un 2009 yılında gösterime sunduğu bu film, seyirciyi oldukça rahatsız edecek cinsten. Film dışarıdaki hayattan babaları tarafından tamamen izole edilmiş 3 kardeşi anlatıyor. Distopik olarak adlandırmanın oldukça doğru olacağı filmde açılış sekansı da size "Ne?" dedirtiyor. Film hakkında hiçbir fikriniz olmadan izlemeye başladığınız çevirinin yanlış olduğunu bile düşünebilirsiniz zira filmde zombi sarı bir çiçek anlamına geliyor.

Bu 3 kardeş doğduğu andan itibaren eğitimlerini anne ve babasından alıyor. Bu yaşadıkları izole hayata rağmen anatomi ve geometri gibi alanlarda oldukça bilgililer. Yüksek çitlerle çevrili evlerinin dışında bir düşman olduğu öğretilerek büyütülmüşler. Bu evden dışarı çıkabilmenin tek yolu ise köpekdişlerinin düşmesi. Filmde en çok ilgimi çeken sahnelerden biri Frank Sinatra'nın Fly Me To The Moon şarkısının çevirisinin nasıl yapıldığıydı. Bu dilin aslında ne kadar ayrıştırıcı ve aslında ne kadar birleştirici olduğunu tekrar düşündürüyor.

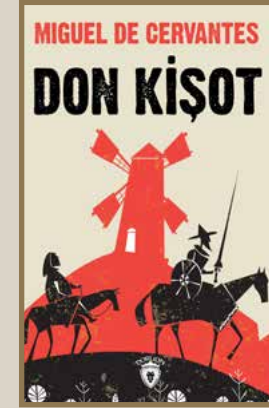
Filmi izlerken gerçeğin yalnızca size gösterildiği kadarını alabildiğinizi anlıyorsunuz. Eğer size güneş mavi denirse artık size göre doğrunun bu olarak kabul edildiğini yani doğruluğun da sorgulanabilir olduğunu gösteriyor. Film otoriteyi, gerçekliği sorguluyor ve bunu çok net bir şekilde yapıyor. Filmi en iyi özetleyen cümle ise Roger Ebert'in "Bakmaktan gözünüzü alamayacağınız bir araba kazası gibi." yorumu olabilir.

Yağmur KAPUSIZ

Roman Karakterlerinde Öne Çıkan “GURUR”

Gururun Türkçede bir olumsuz bir olumlu anlamı vardır. Olumsuz anlamı kendini beğenme, kibir; olumlu anlamı övünme, övünç anlamına gelmektedir.

DON KİŞOT

Don Kişot

Don Kişot, kalesinde şövalye kitapları okuyan ve bunlara özenen biridir. Şövalye kitaplarından dolayı kendisi de bir şövalye olmak ister. Rossinante isimli atını, zırhlarını ve silahlarını alıp bir şövalye olmaya karar verir. Bir köylü olan Sanço'yu da yanına seyis olarak alır. Don Kişot'un maceraları genellikle kendi hayallerinden oluşur. Örnek olarak hanları şatolar olarak, yel değirmenlerini devler olarak görür. Her ne kadar maceraları hayal ürünü olsa da hiçbir düşmanından kaçmamış veya korkmamıştır. Eğer yel değirmenini Don Kişot'un gözünden, yani bir dev olarak, görürsek Don Kişot'un onu yenme şansı olmamasına rağmen onunla savaşmasının sebebi gururdur. Gururu sayesinde karşısındaki bir büyücü de olsa bir aslan da olsa hiçbir

düşmanıya savaşmaktan kaçınmamıştır. Bu yüzden Don Kişot en gururlu roman karakterlerinden biridir. Don Kişot'un sonunu ise yine gurur getirmiştir. Beyaz Hilal Şövalyesi'ni yenemeyeceğini bilmesine rağmen onunla savaşmıştır.

"Bu yenilginin sebebi ben kendim değilim de kimdir acaba? Beni anlamaya çalış sadık seyisim. Rossinante'yi savaşa dayanacak kadar kuvvetli sanmakta hata ettim. Demek ki kendi yenilgimin işçisi yine kendimim. Tedbirde kusur ettim ve gururum yüzünden cezalandığımı gördüm. Ben de Roland gibi silahlarımı bir ağaç dalına asmalı ve bu şövalyenin silahlarından meydana getirilmiş zafer arması altına kazılmış satırları o ağacın kabuklarına kazımalıydım."

GURUR VE ÖNYARGI

Mr.Darcy

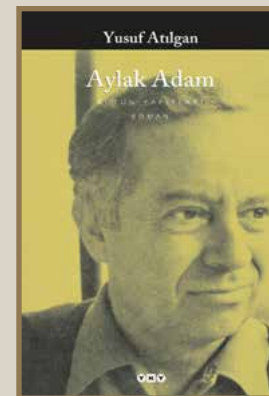
Çevresi tarafından saygı ile anılan fakat aynı zamanda kibirli olduğu söylenen Mr.Darcy çoğu romanda görülebilecek en gururlu karakterlerden biridir. Romanın başlarından beri Mr.Darcy gururlu davranışları ile dikkat çekmektedir. Örnek olarak romanın başlarında yapılan bir baloda kız sayısı erkek sayısından daha fazla olmasına rağmen balodaki kişileri kendine layık görmediğinden dolayı yani gururundan dolayı çok az kişi ile dans etmiş ve bu olayla birlikte başka olayların da sonucunda Elizabeth Mr.Darcy'yi romanın sonlarına kadar kibirli biri olarak görmüştür. Mr.Darcy ise bu davranışlarına devam etmiştir. Mr.Darcy'nin Elizabeth'e karşı olan aşkını

söylemekte zorlanmasının sebebi ise yine gururudur. Romanın sonlarına doğru Mr.Darcy gururunu, Elizabeth de Mr.Darcy'e karşı olan ön yargısını bırakmıştır.

"Güzel konuşuyordu, sözlerinin yanı sıra kalbinden yükselen duygular da göze çarpıyordu; ama doğrusunu söylemek gerekirse, gururu üzerine konuşurken sevgisini anlattığından çok daha güzel konuşuyordu. Elizabeth'in ailesinin daha aşağı tabakalardan olduğu gerçeğine ve bu durumun onu itibarsızlaştıracak oluşuna dayanarak duygularına karşı koymaya çalıştığını, sanki can yakıcı noktayı buymuş gibi samimiyetle anlattı..."

"...aptalca hatam aşk değil gurur oldu..."

AYLAK ADAM

C

C diğer insanlardan farklı olan ve diğer insanların yaptığı kalıplaşmış hareketleri sevmeyen bir karakter. Sokakta giderken insanların yaptığı normal şeylere bile karşı olan C'nin roman boyunca çoğu insanı küçümsemediğini görülüyor ve bu sebeple C'nin gururun olumsuz anlamına yani kibire sahip olduğunu söylenebilir.

"Bütün bu siz'ler, iz'ler, uz'lardan sıkılırim ben. Yapmacık fazlalık gibi gelirler bana. İkinci konuşmamda 'sen' diyemeyeceğim biriyle bir daha konuşmam." (C'nin diğer insanların yaptığı sıradan şeylere karşı olduğunun bir örneği.)

Erenbatu KURTÇU

ZİNCİR

Bir kere bulaştı mı kanına zehir,
Tek bir damlasındaki hasreti binbir,
Nefse hakimsen zamanla geçer bu kir,
Korkmadan hırpalanmış kalbe vur zincir.

Kaybolmuş umutlar karanlık gecede,
Işık kim bilir hangi zalim ecede,
Hüzün çöker her bir aydınlık hecede,
Acımadan yanlış yollara kur zincir.

Elbet çıkar, bulunmaz sanılan inci,
Ya yerin dibinden ya gökten haberci,
Faydalı olmadıkça hepsi geçici,
Çekinmeden yer, gök, her yere çek zincir.

Ege ERGENÇ

ACİZ KALEMİM

Kalemim ne kadar uzağa gidebilir?
Mısralarım kaç duyguya yetebilir?
Zaman zaman karanlık duygular,
Bazen cıvı cıvı şen şakrak olanlar.
Hepsini anlatabilir miyim?
Tüm duyguları sığdırabilir miyim
kelimelerime?
Bilmiyorum.

Okyanusta bir su damlası gibiyim
Duygular yanında aciz kalıyor
kalemim
Gitsem uzaklara
Bulabilir miyim doğru
kelimeyi?
Sanmıyorum.

Kimsesiz kalmış bir çocuğum
sanki
Duygular içinde hem var oluyor
hem kayboluyorum
Neden bu kadar çaresizim
Anlayamıyorum.

Sudenur KÜÇÜKYILDIZ

Sakıp Sabancı

Saygıyla Anıyoruz...

Kalplerde SA

Milyonlarca insanı sevindirmek, tek kazancı
Hepimize içten biriydin, değil yabancı
Gelir mi ki daha sen gibisi, içimde sancı
Sonsuza dek kalbimizde yerin, Sakıp Sabancı.

Verdiğin tavsiyeler ile gençlere ışıkta;
Fakire, fukaraya, mazluma hep sahip çıktın.
Gönülleri fethedip seilmeye alıştın
Vatanına, milletine çokça izler bıraktın.

Pamuk toplamakla başlayan, uzun bir hikaye,
Asla yılmadın bu zorlu yolda, belliyken gaye.
Çok sağlam adımlarla koştun, bakmadan geriye,
Sonda geldiğin nokta, inanılmaz bir seviye.

Yararlanmayı bildin şanstan, kaderden, kismetten
Mutlu, huzurluydun atlı köşkünde yaşıyorken.
Paranı, şanını ve şöhretini hak ettin sen
Unutulmayacaksın hiç, bizde bu sevgi varken.

Ege ERGENÇ

*Sakıp Sabancı Şiir Yarışması Birincisi

SAKIP AĞA'DAN...

“Birlik ve beraberlik arayışını her işte ve her fırsatta sürdürün.”

“Adınızı temiz tutmaya özen gösterin. Başarı bir bütündür. İsmınızı temiz tutun ki, başarı isminizi taçlandırсын.”

“Her şeyin bir şeyini, bir şeyin her şeyini bileceksiniz.”

“Fikirlerinizden ve değer yargılarınızdan fedakârlık etmeyin. Etmeyin ki önce aileniz ve yanınızda çalışanlar, sonra iş yaptıklarınız ve çevreniz size güvensin.”

“Adil olun. Her işte, her konuda, her fırsatta ve herkese karşı adil olun.”

“Vicdan Huzuru” başarılı olabilmenin temel şartıdır.”

“Ayaklarınız her zaman yere bassın. Hiçbir zaman havalarda dolaşmayın. Kendinizi kimseden üstün görmeyin.”

“Hiçbir işi “Kıyısından Köşesinden Tutmayın”. Yapacağınız iş ne ise, küçümsemeden ona sahip çıkın.”

Sakıp Sabancı Anadolu Lisesi Marşı

Beşiktaş'ın yıldızı
Türkiye'nin gururu
Atatürk'ün yolunda
Sakıp Sabancı Anadolu

Sönmeyecek güneşiz
Bu topraklar üstünde
Yürüyoruz kol kola
Sakıp Sabancı Anadolu

Sonsuzluğa uzanan
Sevgin var içimizde
İlim irfan kalesi
Sakıp Sabancı Anadolu

Söz-Müzik: Talat Günday